

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Barbara Dufková

**Čínské antimonopolní právo ve světle soutěžního
práva Evropské unie: komparativní pohled**

Diplomová práce

Katedra evropského práva

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 6. června 2016

Prohlášení

Závazně prohlašuji, že jsem předkládanou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 6. června 2016

.....
Barbara Dufková

Poděkování

Děkuji JUDr. Václavu Šmejkalovi, Ph.D. za vlídné vedení mé práce, cenné rady, připomínky a podněty, jakož i za vřelou ochotu.

Obsah

Prohlášení	II
Poděkování	III
Obsah	IV
Seznam použitých zkratk	VI
1. Úvod	1
2. Základní charakteristika čínského antimonopolního práva	6
2.1. <i>Historie</i>	6
2.2. <i>Antimonopolní právo jako právní odvětví</i>	6
2.3. <i>Antimonopolní zákon</i>	7
3. Základní pojmy	7
3.1. <i>Cíle právní úpravy</i>	8
3.1.1. Čínské antimonopolní právo	8
3.1.2. Soutěžní právo EU	9
3.1.3. Komparace	10
3.1.4. Dílčí závěr	13
3.2. <i>Institucionální struktura</i>	13
3.2.1. Čínské antimonopolní právo	13
3.2.2. Soutěžní právo EU	14
3.2.3. Komparace	15
3.2.4. Dílčí závěr	17
3.3. <i>Pojem podniku</i>	17
3.3.1. Čínské antimonopolní právo	17
3.3.2. Soutěžní právo EU	20
3.3.3. Komparace	21
3.3.4. Dílčí závěr	22
3.4. <i>Pojem relevantního trhu</i>	22
3.4.1. Čínské antimonopolní právo	23
3.4.2. Soutěžní právo EU	24
3.4.1. Komparace	24
3.4.2. Dílčí závěr	26
4. Dohody narušující soutěž	26
4.1. <i>Čínské antimonopolní právo</i>	26
4.2. <i>Soutěžní právo EU</i>	27
4.3. <i>Komparace</i>	28
4.4. <i>Dílčí závěr</i>	36
5. Zneužití dominantního postavení	37
5.1. <i>Čínské antimonopolní právo</i>	37
5.2. <i>Soutěžní právo EU</i>	38
5.3. <i>Komparace</i>	39
5.4. <i>Dílčí závěr</i>	45

6. Spojování podniků	47
6.1. <i>Čínské antimonopolní právo</i>	47
6.2. <i>Soutěžní právo EU</i>	49
6.3. <i>Komparace</i>	50
6.4. <i>Dílčí závěr</i>	57
7. Role soudů v prosazování antimonopolního práva	58
8. Závěr	63
Bibliografie a přehled literatury	I
Přílohy	X
Shrnutí	XXV
Summary	XXVI

Seznam použitých zkratek

Antimonopolní zákon (AMZ)

Čínská lidová republika (ČLR)

Evropská unie (EU)

Herfindahl-Hirschmannův index (HHI)

Ministerstvo obchodu (MO)

Národní komise pro rozvoj a reformu (NKRR)

Renminbi (RMB)

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU)

Spojené státy americké (USA)

Státní úřad průmyslu a obchodu (SÚPO)

Světová obchodní organizace (WTO)

1. Úvod

Evropská unie se v počátečních fázích svého vývoje formovala převážně jako ekonomické společenství, jehož cílem bylo dosažení spravedlivé hospodářské soutěže na společném trhu zbaveném obchodních bariér. K uskutečnění tohoto cíle se společenství uchýlilo nejen k přijetí maxim volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu, ale rovněž do nově vzniklého právního řádu zakotvilo pravidla hospodářské soutěže. Tato právní oblast se významnou měrou podílí na formování obchodního prostředí na společném trhu, avšak díky ekonomickému významu EU dosahuje svým vlivem i za hranice členských států, a to vedle antitrustového práva USA zejména jako inspirační vzor pro jiné státy, jež zakotvují úpravu hospodářské soutěže do svého právního řádu poprvé. Takovým případem je i ČLR, která se s účinností od 1.8.2008 zařadila po bok států, jež hospodářskou soutěž regulují. Čínské antimonopolní právo ve vymezených oblastech tudíž nese zřetelné rysy práva evropského, zároveň však především jeho praktická aplikace nutně reflektuje odlišné společenské prostředí, v němž se formuje. Jelikož se jedná o odvětví v čínském právu relativně nové, mnohé koncepty nebyly rozvinuty do takové míry, v níž se s nimi lze setkat v právu EU. Možné koncepční a výkladové diskrepance mezi instituty uplatňovanými v soutěžním právu EU a totožnými instituty převzatými do čínského antimonopolního práva pak poskytují základ pro komparativní analýzu, jež bude představovat náplň této práce.

Obsahem předkládané práce je identifikace stop soutěžního práva EU v čínském antimonopolním právu a jejich analýza. Jako stěžejní východisko práce bude sloužit čínský antimonopolní zákon a jeho prováděcí předpisy. Jednotlivá ustanovení budou srovnávána s odpovídajícími ustanoveními soutěžního práva EU v jejich ustáleném výkladu ze strany SDEU. Pokud se týče rozsahu řešeného problému, bude pojednáno o třech tradičních pilířích soutěžního práva. Instituty, jejichž protějšek v soutěžním právu EU chybí, tedy kde převážily lokální podmínky a kde je tudíž vliv evropského práva minimální či nulový, vzhledem ke zvolené komparativní metodě pojednány nebudou. Detailní rozbor každého ustanovení antimonopolního zákona (dále jen AMZ) a odpovídajícího ustanovení soutěžního práva EU by však dalece přesáhl předepsaný rozsah této práce, budou tedy vybrána stěžejní ustanovení mající určující vliv na podobu antimonopolního práva v ČLR. V případě soutěžního práva EU bude

předpokládána ze strany čtenáře elementární znalost základních termínů a institutů, neboť jejich výklad by rovněž přesáhl možnosti této práce.

Dosavadní výzkum v dané problematice se soustředil převážně na pojednání o samotném AMZ. Většina dostupných prací pouze popisuje tvorbu tohoto zákona, přičemž konstatuje existenci vlivu ostatních světových jurisdikcí, zejména antitrustového práva USA a soutěžního práva EU. Hlubší a podrobnější rozbor jednotlivých ustanovení z hlediska možných doktrinárních přesahů soutěžního práva EU však zpracován nebyl.

Čínské právo se i v českém prostředí řadí po bok právních řádů spadajících spíše do oblasti okrajového zájmu právní vědy. Jako přední odborník v této oblasti vyniká prof. JUDr. PhDr. mult. Michal Tomášek, DrSc., jenž v rámci své bohaté publikační činnosti věnoval nemálo titulů právě čínskému právu.¹ Pokud se týče užší oblasti čínského antimonopolního práva, většina dostupné relevantní literatury byla publikována pouze v čínském jazyce. Vzhledem k této velké jazykové bariéře bude podkladem práce zejména cizojazyčná literatura, vypracovaná ať již domácí odbornou veřejností či zahraničními pozorovateli. Vzhledem k rapidnímu rozvoji této oblasti dochází k častým změnám relevantních pravidel, zejména podzákonných právních předpisů. V těchto případech povětšinou relevantní literatura bohužel ještě nereflektuje aktuální znění předpisů. S rozbohem nejnovějších předpisů se tak lze setkat ve formě analytických článků publikovaných pod jménem advokátních kanceláří zabývajících se danou oblastí. Ačkoli tyto články nejsou nadány autoritou dosahující publikované literatury, jako reakce odborné veřejnosti poskytují zajímavý vhled do aplikační praxe, jež se nemalou měrou podílí na formování konečného stavu právních vztahů antimonopolním právem regulovaných. Výjimečně obsahují pojednání o nové legislativě i novinové články, na ty však bude vzhledem k možné politické cenzuře pohlíženo pouze jako na referenční materiál. Zkoumání soutěžního práva EU tak bude v porovnání s právem čínským

¹ Základní vhled do problematiky a geneze čínského práva je předmětem monografie *Dějiny čínského práva* (TOMÁŠEK, Michal. *Dějiny čínského práva*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1190-0), popisu obchodního prostředí ČLR, jehož znalost je cenná i v oblasti antimonopolního práva, se pak věnuje monografie *Právo zahraničních investic v Číně* (TOMÁŠEK, Michal. *Právo zahraničních investic v Číně*. Praha: Academia, 1990. Studie ČSAV, 1990, č. 20. ISBN 80-200-0269-3).

usnadněno existencí komentářové literatury, jakož i české knižní a časopisecké literatury vycházející z autentických znění evropských předpisů.

Vzhledem ke skutečnosti, že obsahem práce je zahraniční právní úprava, je nutno v úvodu určit relevantní jednotnou terminologii. Jejím podkladem budou předpisy evropského práva v českém jazyce. Takto sjednocená terminologie vycházející ze soutěžního práva EU tak bude aplikována i v případě čínského antimonopolního práva, samozřejmě s výjimkou případů, kdy bude použití různých termínů ospravedlněno odlišným pojetím daného zkoumaného institutu. Např. pro označení entity, jež podléhá pravidlům soutěžního práva, bude používán jednotný termín podnik, byť jeho definice vykazuje v případě čínského a evropského práva drobné, avšak nikoli významné odlišnosti. Výchozí komparace jednotlivých institutů se bude odvíjet od anglického překladu daných právních předpisů či rozhodnutí, neboť v případě čínského práva jsou pro zahraniční pozorovatele většinou jediným dostupným pramenem poznání. Zároveň je však nutno podotknout, že většina dosavadních rozhodnutí čínských antimonopolních úřadů nebyla přeložena do anglického či jiného jazyka, v takových případech bude analýza vycházet z publikované cizojazyčné knižní či časopisecké literatury, popř. výjimečně z vlastního překladu daného rozhodnutí, jenž bude moci být uskutečněn především díky prvnímu česko-čínskému/čínsko-českému právníckému slovníku.² Z převážně anglického znění pak bude vycházet český překlad, který bude zejména v případě anglické verze čínských předpisů proveden z vlastních zdrojů, neboť žádný dostupný pramen český překlad neobsahuje. Pro usnadnění orientace v AMZ je práce doplněna přílohou obsahující český překlad tohoto zákona, jenž byl proveden z vlastních zdrojů a vychází z oficiálního anglického znění. V případě evropského práva bude případný překlad z anglického do českého jazyka vycházet zejména z databáze EUR-Lex³, jež obsahuje spolehlivou ustálenou praxi překladu jednotlivých termínů.

Pokud jde o pojmenování samotného právního odvětví, bude zachováno tradiční pojmosloví, tj. evropská úprava bude označována jako soutěžní právo, čínská úprava

² TOMÁŠEK, Michal. *Kapesní česko-čínský, čínsko-český právnícký slovníček*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-502-9.

³ EUR-Lex [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu>.

jako právo antimonopolní, a případné odkazy na úpravu USA budou spojeny s pojem antitrustového práva.⁴ Důvodem pro toto odlišení je ne zcela úplný významový překryv jednotlivých označení. Každé s sebou nese významové zabarvení právního řádu, pro něž se toto označení ustálilo, proto bude tato praxe v terminologické sféře reflektována.

Cílem této práce je identifikace stop soutěžního práva EU v čínském antimonopolním právu a následná analýza takto převzatých institutů za účelem určení, zda mají ve zkoumaných právních řádech stejný normativní dosah, tj. zda ačkoli stejně pojmenovány postihují svým obsahem shodnou množinu právních skutečností. Výsledkem práce bude určení oblastí čínského antimonopolního práva, jež byly formovány pod vlivem soutěžního práva EU a zhodnocení, do jaké míry jsou převzaté instituty v čínském kontextu modifikovány.

K dosažení cíle předkládané práce bude použito vícero metod. V první řadě bude provedena deskripce čínského AMZ a jeho jednotlivých ustanovení, jakož i jeho případných prováděcích předpisů, a jejich následná analýza. Odpovídající deskripce a analýza, i když v menším rozsahu, bude poté uskutečněna pro právní předpisy soutěžního práva EU. Analýza jednotlivých právních dokumentů a relevantních rozhodnutí bude doplněna o rešerši příslušné komentářové literatury, jakož i vědeckých článků. Zároveň bude prováděna komparace jednotlivých právních institutů vyskytujících se jak v právu evropském, tak v právu čínském. Základem komparace bude čínské antimonopolní právo, které bude srovnáváno s obdobnými instituty v soutěžním právu EU. Po provedení komparace jednotlivých právních institutů bude vysloven dílčí závěr, který zhodnotí, do jaké míry se právní úprava shoduje. Z jednotlivých dílčích závěrů bude pomocí metody syntézy vyvozen celkový závěr, který zhodnotí přítomnost institutů soutěžního práva EU v čínském antimonopolním právu a jejich výkladovou modifikaci v čínském kontextu.

Hlavní část předkládané práce systematicky pojedná o čínském antimonopolním právu a přítomnosti prvků soutěžního práva EU v něm. Bude uvedena stručným nástinem

⁴ K původu označení antitrustového práva v USA viz MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 27 - 28. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

historie antimonopolního práva v ČLR vůbec, neboť znalost okolností vzniku AMZ přispěje k pochopení jednotlivých souvislostí majících podstatný vliv na současnou aplikaci tohoto zákona. V následujících kapitolách již bude přistoupeno k analýze jednotlivých ustanovení AMZ příp. prováděcích předpisů, přičemž se řazení jednotlivých kapitol bude držet jejich uspořádání v předmětném zákoně. Po představení základních principů a definic, jež se uplatňují ve všech pilířích antimonopolního práva, bude pojednáno postupně o dohodách narušujících soutěž, zneužití dominantního postavení a spojování podniků. Po představení daného institutu v čínském a evropském právu bude následně provedena jejich komparace. Na konci jednotlivých dílčích kapitol bude uveden dílčí závěr hodnotící, do jaké míry je čínská úprava ovlivněna úpravou evropskou. Před přikročením k závěru práce bude stručně nastíněna role soudů v prosazování antimonopolního práva, a vynucování pravidel hospodářské soutěže tak bude zasazeno do širšího kontextu prosazování práva v ČLR vůbec. Úkolem závěrečné části práce pak bude vyhodnocení dílčích závěrů vyslovených v jednotlivých kapitolách, jejichž syntéza zhodnotí přítomnost prvků soutěžního práva EU v čínském antimonopolním právu a jejich případnou výkladovou modifikaci v čínském kontextu.

Práce bude založena na komparativní metodě, která umožní subjektům znalým soutěžního práva EU zhodnocení substantivních a procedurálních podmínek aplikace jednotlivých právních institutů známých ze soutěžního práva EU v čínském prostředí. Její výsledek by mohly ocenit zejména ty podniky, na něž se ať již kvůli jejich velikosti, či jejich lokálnímu působení bude čínské antimonopolní právo vztahovat. Upozornění na případné rozdíly ve výkladu jednotlivých pojmů bude sloužit jako užitečná pomůcka při operacích na čínském trhu či s čínským trhem související. Zejména v souvislosti s ekonomickými reformami, které v ČLR probíhají, lze totiž předpokládat vážnější zájem subjektů působících na evropském trhu využít lukrativních investičních příležitostí nabízených čínským trhem a rozvoji vzájemných ekonomických vztahů.⁵ V českém jazyce doposud o problematice čínského antimonopolního práva pojednáno nebylo, bude se tedy jednat o první ucelené představení dané problematiky.

⁵ O růstu významu východoasijských zemí, zejména Číny, hovoří i prof. Tomášek. Srov. rozhovor TOMÁŠEK, Michal. Zaměříme se i na asijské právo. *Právní rádce* [online]. 2014 [cit. 2016-05-22]. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-62643730-tomasek-zamerime-se-i-na-asijske-pravo>.

2. Základní charakteristika čínského antimonopolního práva

2.1. Historie

Po tři desetiletí od založení ČLR v roce 1949 bylo čínské hospodářství spravováno pod direktivami centrálně plánované ekonomiky.⁶ Negativní dopady tohoto systému, zejména nedostatky v efektivní alokaci ekonomických zdrojů,⁷ nakonec vyústily v radikální reformu roku 1978, jež měla transformovat centrálně plánovanou ekonomiku na ekonomiku tržní.⁸ Vznik trhu spojený s rychlým růstem soukromého sektoru, jakož i prudký příliv zahraničního kapitálu si vynutily přijetí odpovídající právní úpravy hospodářské soutěže, neboť neuspořádaná a chaotická interakce jednotlivých aktérů by představovala překážku hospodářskému růstu.⁹

2.2. Antimonopolní právo jako právní odvětví

Čínské antimonopolní právo jako právní odvětví je nutně poznamenáno systematickým uspořádáním pramenů čínského práva. Právní předpisy vydané zákonodárným sborem se omezují na úpravu nezbytných institutů, zbytek regulace je přenechán právním předpisům nižší právní síly vydávanými přebujelou byrokracií, což umožňuje jejich snadné přizpůsobování aktuálním potřebám vládnoucí strany.¹⁰ Zákony proto často obsahují nejasné pojmy a jejich adresáty jsou namísto občanů povětšinou administrativní orgány, jejichž úkolem je vydat podrobnější prováděcí předpisy.¹¹ Ani pro oblast antimonopolního práva nebyla zvolena jiná metoda, proto AMZ obsahuje

⁶ GAO, Shiji a Yan WANG. Market, regulation and state-building in China. FAURE, Michael a Xinzhu ZHANG (eds.). *The Chinese anti-monopoly law: new developments and empirical evidence*. Northampton, MA: Edward Elgar Pub., 2013, 167 - 193. ISBN 9781781003237.

⁷ BROADMAN, Harry G. A litmus test for China's accession to the WTO: Reform of its state-owned enterprises. In: ALEXANDROFF, Alan S., Sylvia OSTRY a Rafael GOMEZ (eds.). *China and the Long March to Global Trade: The Accession of China to the World Trade Organization*. USA, Kanada: Routledge, 2002, 47 - 65. ISBN 978-0415233613.

⁸ JUNG, Youngjin a Qian HAO. New Economic Constitution in China: A Third Way for Competition Regime. *Northwestern Journal of International Law & Business*. 2004, **24**(1), 107 - 172.

⁹ OWEN, Bruce M., Su SUN a Wentong ZHENG. China's Competition Policy Reforms: The Anti-monopoly Law and Beyond. *Antitrust Law Journal*. 2009, **75**(1), 231 - 266.

¹⁰ CORNE, Peter Howard. Creation and Application of Law in the PRC. *American Journal of Comparative Law*. 2002, **50**(2), 369 - 444.

¹¹ Tento stav však na rozdíl od SSSR či bývalých států Východního bloku nebyl nastolen s příchodem socialismu. Čínskému systému vybudovanému na učení Konfucia a předním postavení administrativních orgánů v řízení společnosti je cizí západní pojetí nadřazenosti práva a důrazu na suverenitu zákona. Podrobněji viz PEERENBOOM, Randall. Globalization, Path Dependency and the Limits of Law: Administrative Law Reform and Rule of Law in the People's Republic of China. *Berkeley Journal of International Law*. 2001, **19**(2), 161 - 264.

pouze obecná, místy vágní ustanovení, jejichž rozvedení je přenecháno prováděcím právním předpisům.¹²

2.3. Antimonopolní zákon

Antimonopolní zákon by přijat Stálým výborem Všečínského shromáždění lidových zástupců dne 30. srpna 2007 a nabyl účinnosti 1. srpna 2008.¹³ Zákon nese výrazné stopy ostatních jurisdikcí, v nichž jeho tvůrci hledali inspiraci, neboť začlenění ČLR do WTO a světového obchodu vůbec vyžadovalo, aby vznikající komplexní AMZ odpovídal mezinárodním standardům v tomto právním odvětví uplatňovaným. Nejvýraznější se pak zdá být vliv soutěžního práva EU, jež je stejně jako právo čínské založeno na kontinentální právní tradici, na rozdíl od práva amerického vycházejícího z tradice *common law*.¹⁴ Jistá ustanovení nicméně našla inspiraci v jiných právních řádech, zejména americkém a japonském.¹⁵ I tvůrci AMZ tak sledovali tradici přejímání zahraničních právních norem pro čínské právo typickou.¹⁶ Avšak jelikož právo nefunguje v politickém a sociálním vakuu, pouhá transpozice cizích norem by nedosáhla odpovídajících kýžených výsledků. Z tohoto důvodu právo převzaté z cizích jurisdikcí reflektuje specifické podmínky přejímajícího právního řádu, což je i případem ČLR.¹⁷ Při tvorbě AMZ se tak na jedné straně vycházelo z práva zavedených antimonopolních jurisdikcí, aby byla zaručena konformita s mezinárodními standardy a praxí, na druhé straně však bylo přihlédnuto i ke stupni ekonomického rozvoje ČLR a celkovému stavu soutěže na trhu, aby tak přijatý zákon odpovídal současné ekonomické realitě.¹⁸

3. Základní pojmy

¹² Je však vhodné poznamenat, že ani úprava soutěžního práva EU není vystavěna na jiné systematicce, tj. primární právo obsahuje pouze velmi obecná, základní ustanovení, přičemž těžiště právní úpravy tkví v prováděcích předpisech.

¹³ Nařízení prezidenta č. 68 ze dne 30. srpna 2007, Antimonopolní zákon.

¹⁴ CHOI, Eva. Seeking Stones in the Red River: the Inevitable Evolution of China's Anti Monopoly Law. *Journal of Law, Economics & Policy*. 2011, 7(1), 163 – 194.

¹⁵ ZHENG, Wentong. Transplanting Antitrust in China: Economic Transition, Market Structure, and State Control. *University of Pennsylvania Journal of International Law*. 2011, 32(2), 643 – 722.

¹⁶ ZHUANG, Shaohong. Legal Transplantation in the People's Republic of China: A Response to Alan Watson. *European Journal of Law Reform*. 2005, 7(1/2), 215 - 236.

¹⁷ CHEN, Jianfu. Transformation of Chinese Law - From Formal to Substantial. *The Hong Kong Law Journal*. 2007, 37(2), 689 - 740.

¹⁸ MING, Shang. Antitrust in China - a constantly evolving subject. *Competition Law International*. 2009, 5(1), 4 - 11.

Základní ustanovení jsou předmětem Kapitoly I AMZ, jež se zaměřuje na cíle, rozsah působnosti, roli státních podniků působících ve významných sektorech ekonomiky, roli hospodářských sdružení podniků a částečnou úpravu orgánů pověřených vynucováním AMZ. S výjimkou definice podniku a relevantního trhu je tato část prosta vlivu práva EU a v prvé řadě zabezpečuje sledování postulátů socialistické tržní ekonomiky, jejichž prosazování by se mělo promítnout i do všech ostatních kapitol AMZ.

3.1. Cíle právní úpravy

3.1.1. Čínské antimonopolní právo

Zatímco v kapitalistických jurisdikcích mají vytýčené cíle antimonopolního práva především podpořit úsilí o maximalizaci spotřebitelského blahobytu prostřednictvím efektivní alokace ekonomických zdrojů¹⁹ a jako vůdčí principy mají ve vztahu k materiálním ustanovením spíše subsidiární charakter, sledování vybraných cílů zakotvených v čl. 1 AMZ může potenciálně aplikaci příslušných ustanovení AMZ výrazně modifikovat, a tím určovat faktický stav regulace.²⁰

Vedle tradičních cílů antimonopolního práva, zejména snaze o zabránění zneužití dominantního postavení, zachování spravedlivé soutěže na trhu, podporu ekonomické efektivity či zachování oprávněných zájmů spotřebitelů, AMZ tento výčet doplňuje o ochranu veřejného zájmu a podporu zdravého vývoje socialistické tržní ekonomiky.²¹ Nicméně veřejný zájem není definován, a jeho určení bude proto spadat do diskreční pravomoci rozhodujícího orgánu.²² Obdobně způsob podpory socialistické tržní ekonomiky bude záviset zejména na aktuálních potřebách ostatních státních politik.²³ Navíc tyto cíle mohou v konkrétních případech stát *de facto* v rozporu s úsilím o

¹⁹ MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 29. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

²⁰ BING, Chen. Erasing the Misunderstanding on China's Anti-Monopoly Law: A Comparative Study. *Frontiers of Law in China*. 2011, 6(4), 609 - 634.

²¹ Čl. 1 AMZ.

²² S pojmem veřejný zájem operují i další ustanovení AMZ, např. dle čl. 15 AMZ může být dohoda narušující soutěž ospravedlněna z důvodu sledování cílů úspory energie, ochrany životního prostředí, kompenzace přírodních pohromy či jiných veřejných zájmů.

²³ Socialistická tržní ekonomika představuje model, v němž, ačkoli jsou ceny určovány trhem, převažují veřejné státní subjekty, které na trhu koexistují se soukromými a nestátními veřejnými entitami. Relativně volná tržní ekonomika operuje v rámci socialistického politického systému, v němž jsou následné ekonomické přínosy alespoň částečně přerozděleny mezi jednotlivé členy společnosti. ZHONG, Oliver Q.C. Dawn of a New Constitutional Era or Opportunity Wasted - An Intellectual Reappraisal of China's Anti-Monopoly Law. *Columbia Journal of Asian Law*. 2011, 24(1), 87 - 128.

zajištění efektivního soutěžního prostředí na volném trhu.²⁴ Rozhodování v antimonopolních věcech tak může být do značné míry modifikováno pronikáním zájmů nesoutěžní povahy, jež jsou odrazem socialistického prvku socialistické tržní ekonomiky.

3.1.2. Soutěžní právo EU

Budování evropské integrace se ve svých počátcích soustředilo především na ustanovení společného trhu, čemuž odpovídaly i cíle soutěžního práva.²⁵ V době ekonomické stagnace 70. let 20. století musel být důraz na svobodu hospodářských subjektů účastnit se hospodářské soutěže²⁶ modifikován cíli sociální a hospodářské politiky, a soutěžní právo tak sloužilo jako nástroj k nastartování ekonomického růstu, vyšší zaměstnanosti a celkovému zvýšení konkurenceschopnosti EU.²⁷ Po překonání krize vkročila EU na cestu opětovné ekonomické liberalizace.²⁸ V současné době poznamenané hospodářskou krizí se však více a více zdůrazňuje nejen ochrana vnitřního trhu, ale i dosahování cílů hospodářského růstu, vysoké zaměstnanosti či

²⁴ Např. v konkrétním případě může být v zájmu spotřebitelů existence co největšího množství podniků na trhu, neboť se tím zvyšuje nabídka, zatímco čl. 28 AMZ umožňuje s odvoláním na veřejný zájem nezakázat spojení podniků, jež by za normálních okolností zakázáno být mělo, což nutně povede k úbytku počtu podniků na relevantním trhu, a tedy i ke snížení nabídky.

²⁵ Komise i SDEU povýšily integraci společného trhu na hlavní maximum i pro oblast práva hospodářské soutěže, což určilo i faktické zaměření soutěžního práva v počátcích jeho existence především na potlačování vertikálních omezení, jež vzhledem k možnosti omezení přeshraničního obchodu představovala největší hrozbu integrace. Více než vypovídajícím je v této souvislosti např. rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech 56 a 58-64 ze dne 13. července 1966 - *Établissements Consten S.à.R.L. a Grundig-Verkaufs-GmbH* proti Komisi Evropského hospodářského společenství, ECLI:EU:C:1966:41, v němž byla předmětná dohoda mezi výrobcem a distributorem označena za dohodu, jež směřuje k obnově národních překážek v oblasti obchodu mezi členskými státy, a tedy i za potenciální překážku k dosažení základních cílů Společenství. Někteří autoři uvádějí, že byly-li by v rozhodnutí více zohledněny ostatní obecné cíle soutěžního práva, rozhodnutí by pravděpodobně vypadalo odlišně. Podrobněji srov. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 61. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

²⁶ Tento přístup byl ztělesněn v tzv. ordoliberalismu (Freiburská škola), pro nějž byla hospodářská soutěž důležitou hodnotou sama o sobě. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 19. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

²⁷ ŠMEJKAL, Václav. On Periodization of EU Antitrust Development: Are We in its New Phase? *Charles University in Prague Faculty of Law Research Paper* [online]. 2015, 1(3) [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2596769>.

²⁸ Statický přístup k ochraně tržní svobody subjektů trhu byl opuštěn ve prospěch možného omezení za podmínky vyvážení pozitivními ekonomickými dopady. Toto pojetí bývá označováno jako tzv. neoliberalismus. Aktuální promítnutí tohoto přístupu je zřetelné např. v rámci tzv. nového ekonomického přístupu Komise, díky němuž se do popředí zájmu soutěžního práva jako základní cíl dostala ekonomická efektivita. Srov. např. odst. 5 a 13 Sdělení Komise Pokyny o použitelnosti čl. 81 odst. 3 SES, Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 97—118.

konkurenceschopnosti.²⁹ Soutěžní politika se tak znovu stala nástrojem širší hospodářské a sociální politiky, jež ji využívá jako jeden z prostředků k dosažení obecných cílů EU, zejména plné integrace národních trhů do skutečně jednotného trhu, jenž by byl prost jakýchkoli omezení sledujících národní hranice, již musí EU jako nadnárodní celek spojující evropské státy na rozdíl od soutěžně-právních jurisdikcí sledujících hranice jednoho státu zabezpečit.³⁰ Ochrana struktury trhu, jednotlivých podniků a spotřebitelů, jakož i obecný blahobyt jako cíle nové soutěžní politiky tak znovu modifikují do té doby převažující důraz na ekonomickou efektivitu a blahobyt spotřebitelů založený na čistě ekonomických analýzách ztělesněný v tzv. novém ekonomickém přístupu.³¹

3.1.3. Komparace

Čínské antimonopolní právo i soutěžní právo EU se v oblasti cílů soutěžní politiky shodují na jejich mnohosti, což je odlišuje např. od antitrustového práva USA, jež tradičně povyšuje ekonomickou efektivitu na jediný legitimní cíl antitrustového práva³² a kde zohledňování jiných než soutěžních faktorů v rozhodování chybí.³³

Vedle zajištění efektivního soutěžního prostředí a dosahování spotřebitelského blahobytu jako základních ekonomických cílů soutěžního práva uznávají význam obecného blahobytu jako důležitého veřejného zájmu, přičemž zároveň zohledňují i ochranu zájmů jednotlivých podniků³⁴ a dosahování úkolů sociálního charakteru.³⁵

²⁹ TOWNLEY, Christopher. Is Anything more Important than Consumer Welfare (in Article 81 EC)? Reflections of a Community Lawyer. *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*. 2008, **10**(1), 345-382.

³⁰ Důraz na těsnější integraci národních trhů do jednotného trhu je podstatný především v rozhodování o vertikálních dohodách narušujících soutěž, jakož i v některých případech zneužití dominantního postavení, když některé podniky mohou usilovat o faktické obnovení vnitřních národních hranic.

³¹ ŠMEJKAL, Václav. On Periodization of EU Antitrust Development: Are We in its New Phase? *Charles University in Prague Faculty of Law Research Paper* [online]. 2015, **1**(3) [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2596769>. O pronikání sociálních cílů podrobněji srov. SVOBODA, Pavel. Does the EU Have the Competences to Achieve the Objective of a Social Market Economy? *Charles University in Prague Faculty of Law Research Paper No. 2015/III/4*. [online]. 2015, **3**(4) [cit. 2016-05-22]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2711342>.

³² SULLIVAN, Lawrence A. a Wolfgang FIKENTSCHER. On the Growth of the Antitrust Idea. *Berkeley Journal of International Law*. 1998, **16**(2), 197 - 233. Obdobně JUNG, Youngjin a Qian HAO. New Economic Constitution in China: A Third Way for Competition Regime. *Northwestern Journal of International Law & Business*. 2004, **24**(1), 107 - 172.

³³ SOKOL, D. Daniel. Merger Control under China's Anti-Monopoly Law. *New York University Journal of Law and Business*. 2013, **10**(1), 1 - 36.

³⁴ Např. převzetí čínské společnosti Huiyuan společností Coca-Cola (oznámení MO č. 22/2009 ze dne 18. března 2009 - Coca-Cola/Huiyuan) bylo zakázáno mimo jiné s odvoláním na skutečnost, že uskutečnění

Společným je také zohlednění důležitosti státně vlastněných podniků, jež se pro svůj význam pro hospodářství v některých případech těší preferenčnímu zacházení, a o nichž bude podrobněji pojednáno dále.

Avšak aplikační praxe naznačuje, že sledování jiných než soutěžních cílů se nebude v pozorovaných jurisdikcích uskutečňovat ve shodném rozsahu. Zatímco v současném rozhodování Komise či evropských soudů i přes možné mísení výše zmíněných cílů přední místo stále zaujímá posouzení ekonomických dopadů na soutěžní prostředí, dosavadní aplikační praxe čínských antimonopolních úřadů není dostatečně konzistentní, aby mohl být vysloven jednoznačný závěr. V prvotních stádiích rozhodování jako referenční bod figurovaly primárně podpora socialistické tržní ekonomiky spolu s ochranou veřejného zájmu a důraz na efektivní soutěž ustupoval do pozadí.³⁶ Tuto praxi lze dobře ilustrovat na rozhodování Ministerstva obchodu (dále jen MO) v oblasti spojování podniků. Počáteční rozhodnutí postrádala jakoukoli ekonomickou analýzu, neboť byla založena výhradně na posouzení národních zájmů a formována snahou o zachování socialistické tržní ekonomiky, když se odvolávala především na podporu hospodářského růstu, zvýšení konkurenceschopnosti či zachování plné zaměstnanosti, tj. nesoutěžní dopady spojení.³⁷ Až v průběhu doby se v rozhodnutí MO začíná objevovat hlubší analýza založená na soutěžně-ekonomických ukazatelích, zejména komplexní posouzení tržního postavení podniku vycházející z jeho

transakce by mohlo mít negativní vliv na schopnost malých a středních podniků účastnit se soutěže na trhu ovocných džusů. Obdobně v EU se malé a střední podniky těší speciálnímu zacházení, zejména v oblasti dotací z fondů EU či speciálních programů [např. Program pro konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky (COSME)].

³⁵Snaha o udržení společenské stability jako předpokladu pro udržení nastoleného politického systému má svou tradici již v konfuciánském učení, jež za svůj hlavní cíl kladlo dosažení harmonie ve společnosti (podrobněji srov. DELURY, John. "Harmonious" in China. *Policy Review*. 2008, 148, 38 – 44). Prostupuje všemi oblastmi společenského života, antimonopolní právo nevyjímá. Pokud by tak např. sledování soutěžních cílů vyústilo v nestabilitu trhu a ohrožení vysokou nezaměstnaností, přednost bude dána zachování společenské stability. Podrobněji srov. HAMP-LYONS, Christopher. The Dragon in the Room: China's Anti-Monopoly Law and International Merger Review. *Vanderbilt Law Review*. 2009, 62(5), 1577 – 1622.

³⁶NG, Wendy. Policy Objectives of Public Enforcement of the Anti-Monopoly Law: An Assessment of the First Five Years. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 35 - 57. ISBN 9041141219.

³⁷EMCH, Adrian. Chinese Merger Control - Where Do We Stand? *The Threshold*. 2011, 11(2), 47 - 63. Např. zamítavé rozhodnutí o převzetí čínské společnosti Huiyuan společností Coca-Cola (oznámení MO č. 22/2009 ze dne 18. března 2009 - Coca-Cola/Huiyuan) bylo odůvodněno především hrozbou, že Coca-Cola přenesla své dominantní postavení na trhu sycených nápojů i na trh džusů (tzv. pákový efekt), aniž by však tento závěr byl doprovázen odpovídající analýzou trhu a postavení subjektů na něm. Před potenciálními přínosy pro ekonomickou efektivitu byla dána přednost ochraně domácí obchodní značky, domácích malých a středních podniků, jakož i zachování zdravého vývoje čínského trhu džusů.

tržního podílu a tržní koncentrace, jež slibují vnést do rozhodovací praxe větší objektivitu.³⁸ Nicméně vzhledem k vágnímu čl. 1 AMZ a všeprostopujícímu důrazu na zachování socialistické tržní ekonomiky však AMZ může v případě potřeby flexibilně sloužit jako nástroj k prosazování ostatních politik státu. Četnost prolínání různých faktorů bude vyšší v odvětvích významných pro národní hospodářství, kde lze očekávat podrobnější a komplexnější posouzení a vyvažování soutěžních a nesoutěžních faktorů. Zvýšená transparence rozhodovacího procesu včetně detailnějšího odůvodnění jednotlivých rozhodnutí by slibovaly odhalit, do jaké míry pronikají do rozhodování faktory nesoutěžní povahy, což by vedlo ke zvýšení odpovědnosti a zároveň důvěryhodnosti rozhodování.

V odborné literatuře se vyskytly pochybnosti ohledně samotné možnosti hovořit v ČLR o soutěžní politice.³⁹ Soutěžní politika má být atributem především vyzrálých tržních ekonomik s fungující efektivní soutěží a její principy lze jen těžko aplikovat na ekonomiku procházející transformací z centrálně plánované na tržní, v níž nedošlo k rychlé privatizaci státního sektoru, ale v níž naopak státní sektor stále zaujímá významné hospodářské postavení. Podmínkou aplikace soutěžních pravidel je totiž fungující soukromý sektor, jenž tvoří podstatnou část ekonomiky.⁴⁰

Lze přisvědčit názoru, že soutěžní právo lze efektivně aplikovat až v případě skutečné existence spravedlivé soutěže na trhu. Vytýčit soutěžní cíle je však důležité i v procesu budování soutěžního prostředí, neboť právě cíle jako právní principy soutěžní úpravy určují priority a směry vývoje úpravy soutěže na trhu. Již samotný pojmový cíl soutěžního práva, tj. zajištění efektivní soutěže na trhu, platí i pro fázi jeho budování. Se zakotvením cílů antimonopolní legislativy tak nelze čekat až k okamžiku skutečného vytvoření soutěžního prostředí, naopak je žádoucí stanovit tyto cíle již v počáteční fázi existence sice omezené, ale přeci jen soutěže. Tuto domněnku lze podložit i zkušeností z EU, kde i v počátcích budování společného trhu a efektivní soutěže byly v soutěžním právu vytýčeny cíle, ke kterým by právní úprava měla směřovat.

³⁸ WANG, Xiaoye. *The Evolution of China's Anti-Monopoly Law*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2014, s. 404. ISBN 1781952493. Např. již rozhodnutí ve věci převzetí společností Mitsubishi Rayon společností Lucite (oznámení MO č. 28/2009 ze dne 24. dubna 2009 – Mitsubishi Rayon Co a Lucite International Group Limited) obsahuje detailnější rozbor tržní situace doprovazený uložením složitých strukturálních závazků, jež prokázaly rostoucí odbornost a komplexnost rozhodnutí MO.

³⁹ SNELL, Steven L. *The Development of Competition Policy in the People's Republic of China*. *New York University Journal of International Law and Politics*. 1996, **28**(3), 575-636.

⁴⁰ SNELL, Steven L. *The Development of Competition Policy in the People's Republic of China*. *New York University Journal of International Law and Politics*. 1996, **28**(3), 575-636.

3.1.4. Dílčí závěr

Zkoumané právní řády uznávají, že při rozhodování v soutěžních věcech nelze zcela odhlížet od jiných faktorů nesoutěžní povahy. Evropská praxe je v poslední době poznamenána častějším pronikáním faktorů např. sociálního či obchodního charakteru. Na rozdíl od ČLR však v popředí stále zůstává důraz na hospodářskou efektivitu a sledování spotřebitelského blahobytu, k jejichž posuzování slouží především nástroje ekonomické analýzy. Naopak v dosavadní rozhodovací praxi čínských antimonopolních úřadů se častěji objevují odkazy na jiné, nesoutěžní faktory, jež zásadním způsobem modifikují rozhodnutí, a tedy i samotnou aplikaci ustanovení AMZ.⁴¹ Soutěžní faktory spojené s ekonomickou analýzou stále nestojí ve středu rozhodovacího zájmu, i když nově přijatá prováděcí opatření s jejich existencí počítají a jejich používání podporují.⁴² Normativní platforma pro tuto transformaci zakládající zejména na důslednější ekonomické analýze je budována po vzoru evropského práva, a budoucí podoba antimonopolního práva tak závisí zejména na míře, v jaké posuzování soutěžních faktorů převáží zájmy ostatních státních politik. Nicméně pro snahu o dosažení rovnováhy v posuzování soutěžních a nesoutěžních faktorů bude limitním prahem nutnost zachování socialistické tržní ekonomiky a jejích principů.

3.2. Institucionální struktura

3.2.1. Čínské antimonopolní právo

Úvodní ustanovení AMZ se rovněž věnují institucionální struktuře úřadů pověřených vynucováním AMZ. Na základě čl. 9 AMZ je Státní rada pověřena zřízením Antimonopolní komise, jež zastřešuje ostatní orgány jako konzultační a koordinační centrum, avšak nedisponuje žádnými vynucovacími pravomocemi.⁴³ Úkolem Státní rady je dále zřídit Antimonopolní úřad, jenž bude pověřen prováděním AMZ. V souladu

⁴¹ CASTELUCCI, Ignazio. Rule of Law with Chinese Characteristics. *Annual Survey of International & Comparative Law*. 2007, 13, 35 - 9. Autor poznamenává, že politické zájmy hrají rozhodující roli v rozhodování a aplikaci práva v ČLR obecně.

⁴² Např. používání Herfindahl-Hirschmannova indexu k určení tržní koncentrace v případě spojování podniků.

⁴³ Její úloha spočívá především v poskytování fóra pro řízení debaty ohledně stěžejních problematik, které nejsou v AMZ postíženy. Podrobněji viz. HAO, Qian. The Multiple hands: Institutional Dynamics of China's Competition Regime. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Kluwer Law International, 2013, p. 13 - 34. ISBN 978-9041141217.

s čl. 10 AMZ Státní rada pravomoci tohoto úřadu rozdělila mezi tři státní entity na ministerské úrovni, které již před přijetím AMZ vykonávaly vytýčené pravomoci v oblasti prosazování antimonopolního práva, a disponují tak v oblasti své působnosti zkušenostmi jako komparativní výhodou, totiž MO, Národní komisi pro rozvoj a reformu (dále jen NKRR) a Státní úřad průmyslu a obchodu (dále jen SÚPO).⁴⁴ SÚPO i NKRR sdílí vynucovací pravomoc v oblasti dohod narušujících soutěž a zneužití dominantního postavení. Rozhodující faktor, dle kterého dochází k dalšímu dělení pravomocí mezi tyto dvě agentury, je pak cenová povaha případu.⁴⁵ Pokud se dané jednání dotýká otázky cen, bude spadat do kompetence NKRR. V ostatních případech bude vykonávat zbytkovou kompetenci SÚPO.⁴⁶ Nakonec pravomoc MO jako předního tvůrce AMZ byla a je zaměřena na kontrolu zahraničního obchodu. V oblasti AMZ je tak pověřeno kontrolou jednání, jež obsahuje zahraniční prvek, tj. zahraničního investora či zahraniční kapitál. Vedle toho mu náleží celá oblast spojování podniků, kde se o pravomoc nedělí s žádnou jinou agenturou.⁴⁷ Každá z těchto institucí disponuje odpovídajícími místními pracovišti, která působí na provinčním nebo nižším stupni v rámci celé ČR.⁴⁸

3.2.2. Soutěžní právo EU

Institucionální struktura soutěžních orgánů v EU je založena na spolupráci Komise a národních úřadů ochrany hospodářské soutěže. Rozdělení pravomocí mezi tyto orgány je založeno na přítomnosti evropského prvku.⁴⁹ Za účelem komparace lze zjednodušit,

⁴⁴ Tak SÚPO byl původně pověřen prosazováním pravidel proti nekalé soutěži a tuto funkci si ponechal dodnes. Předmětem působnosti NKRR byla opatření v rámci centrálního plánování ekonomiky, v oblasti antimonopolního práva pak byla pověřena především dohledem nad dodržováním cenových zákonů. Do dnešní doby si tato agentura zachovala velmi silné postavení a podílí se na nejdůležitějších ekonomických rozhodnutích státu. Podrobněji viz. HAO, Qian. The Multiple hands: Institutional Dynamics of China's Competition Regime. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Kluwer Law International, 2013, p. 13 - 34. ISBN 978-9041141217.

⁴⁵ ZHANG, Angela Huyue. The Enforcement of the Anti-Monopoly Law in China: An Institutional Design Perspective. *Antitrust Bulletin*. 2011, **56**(3), 631 - [iv].

⁴⁶ Rozdělení pravomocí v případě komplexních jednání zahrnujících cenové i necenové praktiky však není v prováděcích předpisech výslovně řešeno. Jelikož doposud nebyl zaznamenán žádný spor o pravomoc, lze předpokládat, že jej dotčené autority případně řeší prostřednictvím dohody.

⁴⁷ HAO, Qian. The Multiple hands: Institutional Dynamics of China's Competition Regime. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Kluwer Law International, 2013, p. 13 - 34. ISBN 978-9041141217.

⁴⁸ ZHONG, Oliver Q.C. Dawn of a New Constitutional Era or Opportunity Wasted - An Intellectual Reappraisal of China's Anti-Monopoly Law. *Columbia Journal of Asian Law*. 2011, **24**(1), 87 - 128.

⁴⁹ Čl. 3 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy, Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1—25, zakotvuje národním úřadům

že na evropské úrovni je vynucovací pravomoc centralizována v rukou Komise, která se o svou pravomoc nemusí dělit s jinými evropskými orgány.⁵⁰ V případě podezření z porušení soutěžních pravidel provádí šetření, shromažďuje argumenty a důkazy k prokázání protiprávního jednání a nakonec o tomto jednání i rozhoduje.⁵¹

3.2.3. Komparace

Pokud jde o povahu institucí nadaných pravomocí vynucovat soutěžní právo, zkoumané právní řády shodně svěřují tuto kompetenci přímo administrativním orgánům. Na rozdíl od antitrustového práva USA, kde antitrustové úřady stojí jako jedna ze stran sporu před nezávislým soudem a pravomoc rozhodovat o porušení antitrustového práva je svěřena pouze soudu, jsou soutěžní autority v EU i ČLR oprávněny o porušení soutěžního práva samy rozhodnout a uložit odpovídající sankci.⁵²

Z hlediska mnohosti institucí oprávněných vynucovat antimonopolní právo se AMZ vymyká modelu aplikovanému v EU, kde jsou tyto pravomoci na evropské úrovni svěřeny jednomu specializovanému orgánu. Tím se blíží spíše antitrustovému právu USA, k jehož vynucování jsou povolány Antitrustové oddělení Ministerstva spravedlnosti a Federální komise pro obchod.⁵³ Původem mnohosti však v případě ČLR není federální uspořádání státu, ale rivalita mezi jednotlivými orgány, jež nebyly ochotny vzdát se pravomocí, jež původně v oblasti své působnosti vykonávaly. V tomto případě tak nad odkazem práva EU převážily čínské podmínky, jež neumožnily vzniknout jednomu orgánu specializujícímu se výlučně na prosazování antimonopolního práva.⁵⁴

v případě přítomnosti evropského prvku povinnost současné aplikace národního a evropského soutěžního práva.

⁵⁰ TICHÝ, Luboš, Rainer ARNOLD, Jiří ZEMÁNEK a Richard KRÁL. *Evropské právo*. 5., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-546-6.

⁵¹ WILS, Wouter P.J. The Combination of the Investigative and Prosecutorial Function and the Adjudicative Function in EC Antitrust Enforcement: A Legal and Economic Analysis. *World Competition*. 2004, 27(2), 201-224.

⁵² CHOI, Eva. Seeking Stones in the Red River: the Inevitable Evolution of China's Anti Monopoly Law. *Journal of Law, Economics & Policy*. 2011, 7(1), 163 - 194.

⁵³ FARMER, Susan Beth. Evolution of Chinese Merger Notification Guidelines: A Work in Progress Integrating Global Consensus and Domestic Imperatives. *Tulane Journal of International and Comparative Law*. 2010, 18(1), 1 - 92.

⁵⁴ Antimonopolní komise pak za takový orgán být považována nemůže, neboť nemá přímé vynucovací pravomoci, ale omezuje se pouze na konzultační a koordinační činnost.

Podstatný rozdíl však tkví v otázce nezávislosti těchto orgánů. Zatímco v EU Komise disponuje institucionálně relativně nezávislým postavením, kdy její činnost v oblasti soutěžního práva nepodléhá doзору Rady, Evropského parlamentu ani členských států, a jediný orgán nadaný pravomocí její rozhodnutí přezkoumávat a případně rušit představuje SDEU,⁵⁵ v čínském kontextu jsou orgány nadané prosazováním antimonopolního práva součástí širšího vládního aparátu, když jsou ve své činnosti podřízeny Státní radě jako vládě ČLR.⁵⁶ Nad jejich činností tak konečnou kontrolu vykonává Státní rada, již ze své činnosti odpovídají.⁵⁷ Z institucionálního i politického hlediska tak pojmově nejsou nezávislé, naopak jsou v podřízeném postavení ve vztahu k centrální vládě.

Vzhledem k této závislosti je otázkou, do jaké míry je vhodné převzetí evropské úpravy, v němž orgán hospodářské soutěže díky své nezávislosti disponuje širokými vyšetřovacími a rozhodovacími pravomocemi. Na základě doзору nad trhem Komise autonomně rozhoduje, které případy podrobí přezkumu, a fakticky v sobě koncentruje role vyšetřovatele, žalobce i soudce, neboť případná žaloba k SDEU napadající její rozhodnutí není spojena s automatickými suspenzivními účinky. V čínském kontextu budou rozhodnutí antimonopolních autorit kvůli vztahu podřízenosti nutně sledovat vládní politiku, a mohou tak sloužit jako nástroj k dosahování politických cílů. Jejich pravomoc vyšetřovat jednotlivé případy a následně o nich i rozhodovat svěřuje exekutivě široká oprávnění, jejichž výkon sice podléhá soudnímu přezkumu, který však v čínském kontextu zůstává pouze teoretickou možností.⁵⁸ Pro hrozbu zneužití pravidel

⁵⁵ Nicméně otázkou může být politická nezávislost Komise, neboť jako jednomu z orgánů EU se její personální složení odvíjí od volebních preferencí a následných politických vyjednávání. Členové Komise jsou povětšinou vybíráni z řad vrcholných politiků a i po zvolení zůstávají politicky aktivní. Požadavku plné nezávislosti by odpovídala spíše institucionálně i politicky nezávislá agentura, jež by z personálního hlediska sledovala technokratické uspořádání a byla tvořena výhradně specialisty nezastávající politické funkce. Taková agentura by však je těžko zapadala do celkového institucionálního uspořádání EU, v němž je Komise pověřena prováděním práva EU a ke své činnosti vyžaduje důvěru politického Evropského parlamentu.

⁵⁶ MO a NKRR jsou součástí Státní rady jako orgány na ministerské úrovni, přičemž předsedové těchto institucí pak vystupují jako členové Státní rady (viz čl. 86 Oznámení Všečínského shromáždění lidových zástupců ze dne 4. prosince 1982, Ústava Čínské lidové republiky). SÚPO pak disponuje statusem úřadu přímo podřízenému Státní radě a jeho předseda je oprávněn účastnit se plenárních jednání Státní rady.

⁵⁷ Čl. 90 Oznámení Všečínského shromáždění lidových zástupců ze dne 4. prosince 1982, Ústava Čínské lidové republiky.

⁵⁸ V čínském právním prostředí ještě není idea správního soudnictví natolik zakořeněna, aby mohla plnit funkce nezávislého přezkumu. Tato situace je způsobena institucionálním uspořádáním státních orgánů v ČLR, neboť ústavní systém nezaručuje nezávislost a oddělenost jednotlivých státních mocí. Podrobněji

antimonopolního práva k prosazování vládní politiky Státní rady by rovněž bylo možno uvažovat o zavedení systému antitrustového práva USA, kde je institucionální závislost antitrustových úřadů vyvážena povinností předložit případ k rozhodnutí nezávislému soudu, což slibuje zaručení objektivnosti posouzení daného případu.

Soudní přezkum rozhodnutí těchto orgánů je možný v obou případech, avšak pouze v evropské praxi se jeví dostatečně účinným, v čínském kontextu zůstává spíše jen teoretickou možností. O soudním prosazování antimonopolního práva bude pojednáno dále v samostatné kapitole.

3.2.4. Dílčí závěr

Institucionálnímu uspořádání zkoumaných právních řádů je společná pouze skutečnost, že tato pravomoc byla svěřena administrativním orgánům. Významnou odchylku od evropského modelu, v němž je prosazováním soutěžního práva pověřen jeden centralizovaný úřad, pak představuje rozdělení pravomoci mezi tři vládní orgány stojící na ministerské úrovni. Prostřednictvím institucionální závislosti si centrální vláda ČLR zachovává silné řídicí a dozorové pravomoci, které jsou nadto umocněny pravomocí antimonopolních úřadů o případu samostatně rozhodnout, aniž by bylo nutné věc k rozhodnutí předložit soudu.

3.3. Pojem podniku

Rozsah osobní působnosti antimonopolního práva a míry právní regulace vůbec se odvíjí od vymezení subjektu, na nějž budou normy antimonopolního práva dopadat.

3.3.1. Čínské antimonopolní právo

Pro svou důležitost je osoba adresáta norem AMZ vymezena již v Základních ustanoveních v rámci čl. 12 AMZ, jenž jeho ustanovením podřizuje fyzické osoby, právnické osoby nebo jakékoli jiné entity, jejichž hospodářské aktivity spočívají ve

o postavení a nezávislosti soudní moci v ČLR viz FINDER, Susan. Like Throwing an Egg against a Stone: Administrative Litigation in the People's Republic of China. *Journal of Chinese Law*. 1989, 3(1), 1 - 28; PALMER, Michael. Administrative Suits and Harmonious Settlements: A Twilight Issue in the Legal Development of Contemporary China. *Journal of Comparative Law*. 2009, 4(2), 71 - 78; nebo ZHANG, Mo. The Socialist Legal System with Chinese Characteristics: China's Discourse for the Rule of Law and a Bitter Experience. *Temple International & Comparative Law Journal*. 2010, 24(1), 1 - 64.

výrobě zboží nebo poskytování služeb. V počátcích aplikační praxe se spekulovalo zejména o statusu státně vlastněných podniků či hospodářských sdruženích podniků.

Pokud jde o státně vlastněné podniky, AMZ jejich existenci pro klíčovou roli, kterou v socialistické tržní ekonomice hrají, výslovně reflektuje, a v několika ustanoveních je vyčleňuje jako specifickou skupinu.⁵⁹ Tato zvláštní úprava vzbudila nejasnosti, zda jsou podřízeny pouze těmto specifickým ustanovením, nebo zda spadají pod obecnou definici podniku.⁶⁰ Ze systematického výkladu AMZ však vyplývá, že pokud zákonodárce zamýšlel určitou oblast z působnosti zákona vyjmout, uchýlil se k výslovné formulaci v samostatné kapitole, jako to učinil v případě entit působících v zemědělství v čl. 56 AMZ. Rovněž aplikační praxe ukázala, že státně vlastněné monopolní podniky nejsou z předmětu AMZ vyňaty,⁶¹ avšak jejich obchodní aktivity je nezbytné posuzovat s ohledem na jejich mimořádné postavení v socialistické tržní ekonomice.⁶²

Obdobně AMZ reflektuje existenci sdružení podniků, jimž rovněž věnuje specifická ustanovení.⁶³ Krátce po nabytí účinnosti AMZ proto také panovaly pochybnosti, zda je lze kvalifikovat jako podnik ve smyslu čl. 12 AMZ.⁶⁴ Ve sledu několika rozhodnutí,⁶⁵

⁵⁹ Viz. např. čl. 7 AMZ.

⁶⁰ FOX, Eleanor M. An Anti-Monopoly Law for China - Scaling the Walls of Government Restraints. *Antitrust Law Journal*. 2009, **75**(1), 173 - 194.

⁶¹ Zlomovým okamžikem bylo v tomto ohledu vyšetřování dvou největších poskytovatelů telekomunikačních služeb na čínském trhu, státně vlastněných podniků China Telecom a China Unicom. Od té doby se antimonopolní úřady věnovaly jednání státně vlastněných monopolních podniků v celé řadě rozhodnutí. Podrobněji viz ZHANG, Angela Huyue. Taming the Chinese Leviathan: Is Antitrust Regulation a False Hope. *Stanford Journal of International Law*. 2015, **51**(2), 195 - 228.

⁶² Kromě ekonomické funkce totiž hrají nezanedbatelnou roli v udržování stability ekonomiky a podílejí se na zajišťování základních sociálních funkcí státu, např. zajištění zaměstnanosti či poskytování sociálních benefitů. V případě střetu se soutěžními zájmy tak mohou převážet ostatní zájmy zaručující sociální stabilitu. ZHANG, Angela Huyue. Taming the Chinese Leviathan: Is Antitrust Regulation a False Hope. *Stanford Journal of International Law*. 2015, **51**(2), 195 - 228.

⁶³ Hospodářská sdružení podniků v ČLR na rozdíl od obdobných entit ve vyspělých tržních ekonomikách totiž kromě sledování vlastních cílů zpravidla slouží jako nástroj k uskutečňování sektorových cílů vládní politiky, a zachovávají si velký vliv zejména v oblasti určování cen a velikosti výroby. Srov. HOWELL, Thomas R., Alan Wm. WOLFF, Rachel HOWE a Diane OH. China's New Anti-Monopoly Law: A Perspective from the United States. *Pacific Rim Law & Policy Journal*. 2009, **18**(1), 53 - 96. Obdobně ZHENG, Wentong. Transplanting Antitrust in China: Economic Transition, Market Structure, and State Control. *University of Pennsylvania Journal of International Law*. 2011, **32**(2), 643 - 722.

⁶⁴ EMCH, Adrian a Andy HUANG. Between Business and Government – The Addressees of Obligations Under the Anti-Monopoly Law. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Kluwer Law International, 2013, 246 - 247. ISBN 978-9041141217.

⁶⁵ Viz např. případ Shanghai Gold and Jewellery Association z roku 2013, v němž NKRR sankcionovala toto sdružení a pět jednotlivých podniků pro fixaci cen zlata a platiny, či případ rozhodovaný civilním soudem v Šanghaji Bohua & CMP v. China Food Additive Production & Application Industry Association, v němž bylo hospodářské sdružení podniků sankcionováno za jednání související

v nichž byla tato sdružení učiněna odpovědná za porušení antimonopolního práva, podpořených interpretací Nejvyššího lidového soudu,⁶⁶ pak odborná veřejnost dovodila, že sdružení podniků je podnikem ve smyslu AMZ.⁶⁷ Tomuto názoru však nelze přisvědčit, neboť sdružení podniků nenaplnují jednu ze základních podmínek, jmenovitě výkon hospodářské činnosti spočívající ve výrobě či prodeji zboží či poskytování služeb. Dle čínského práva mají status tzv. sociálních organizací, jimž je jako neziskovým organizacím jakákoli hospodářská aktivita ve formě výroby či nabízení zboží nebo služeb na trhu zapovězena.⁶⁸ Případný výkon hospodářské činnosti, který by ze sdružení podniků učinil podnik ve smyslu čl. 12 AMZ, by tak byl *de facto* protiprávní. To však neznamená, že tato sdružení stojí zcela stranou zájmu AMZ, když tento uznává skutečnost, že právě sdružení podniků mohou sloužit jako příhodná platforma pro koordinaci protisoutěžního jednání v oblasti dohod narušujících soutěž, a jednání dávající příležitost ke koordinaci sdružených podniků vedoucí ke vzniku kartelové dohody podřizuje dohledu soutěžních autorit.⁶⁹ Systematický výklad domněnku samostatného postavení sdružení rovněž potvrzuje, neboť pokud by tato naplňovala definici podniku ve smyslu čl. 12 AMZ, byla by výše uvedená speciální ustanovení redundantní, neboť by pouze opakovala, co již pro tyto entity platí na základě obecných ustanovení AMZ. Ze systematického zařazení speciální úpravy pod Kapitulu II pak vyplývá, že koncept hospodářských sdružení podniků jako entit odlišných od podniku ve smyslu soutěžního práva je aplikovatelný pouze v případě dohod narušujících soutěž.

s pořádáním setkání pro své členy. ZHANG, Angela Huyue. Taming the Chinese Leviathan: Is Antitrust Regulation a False Hope. *Stanford Journal of International Law*. 2015, **51**(2), 195 - 228.

⁶⁶ Nejvyšší lidový soud kvalifikoval stanovy sdružení podniků odporující pravidlům AMZ jako jeden z dalších důvodů pro podání civilní žaloby proti protisoutěžnímu jednání. Podrobněji viz výkladové stanovisko Nejvyššího lidového soudu č. 5/2012 ze dne 3. května 2012, Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání.

⁶⁷ Viz např. HAO, Qian. Trade Associations and Private Antitrust Litigation in China. *CPI Antitrust Chronicle* [online]. 2013, (1) [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: <https://www.competitionpolicyinternational.com/trade-associations-and-private-antitrust-litigation-in-china/>. Obdobný názor srov. EMCH, Adrian a Andy HUANG. Between Business and Government – The Addressees of Obligations Under the Anti-Monopoly Law. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Kluwer Law International, 2013, 246 - 247. ISBN 978-9041141217, kde autoři uvádějí, že vzhledem k existenci specifických ustanovení není otázka, zda jsou či nejsou podniky ve smyslu AMZ, relevantní.

⁶⁸ Čl. 4 nařízení Státní rady č. 250/1998 ze dne 25. října 1998, O registraci a správě sociálních organizací.

⁶⁹ Viz čl. 11, 16 a 46 odst. 3 AMZ. Sdružení podniků jsou však speciálními subjekty antimonopolního práva pouze v případě dohod narušujících soutěž, ustanovení upravující zneužití dominantního postavení, jakož i další části AMZ na ně již nedopadají. Nicméně jejich činnosti může být posuzována rovněž z hlediska ustanovení upravující administrativní monopol, a to v případě jejich regulačních aktivit, jimiž usměrňují činnost ve svém odvětví.

Na hospodářská sdružení podniků tak z výše uvedených důvodů nelze nahlížet jako na podniky ve smyslu čl. 12 AMZ.

3.3.2. Soutěžní právo EU

S pojmem podniku operují primární i sekundární prameny soutěžního práva EU, aniž by v nich však byl legislativně vymezen. Naplnění jeho obsahu je tak přenecháno judikatuře a aplikační praxi, která pod něj subsumuje jakoukoli entitu vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na její právní formu či způsob jejího financování.⁷⁰ Podnikem ve smyslu soutěžního práva tak může být i seskupení více právně samostatných entit, jež nemá právní subjektivitu, např. dceřiná a mateřská společnost, pokud tvoří jednotnou hospodářskou jednotku, tj. dceřiná společnost není ekonomicky nezávislá.⁷¹ Jelikož právní forma entity není určující, může i fyzická osoba být podnikem ve smyslu soutěžního práva. Obdobně definice hospodářské činnosti není v primárním ani sekundárním právu vymezena a tento úkol je přenechán judikatuře. Dle judikaturního vymezení hospodářská činnost spočívá v nabízení zboží nebo služeb na určitém trhu,⁷² uskutečňovaná za účelem dosažení zisku i bez tohoto účelu.⁷³ Kritériím hospodářské činnosti nevyhoví pouze činnost ovládaná sociální solidaritou.⁷⁴ Pokud jde o sdružení podniků, nejsou považována za podnik jako takový, pokud nevykonávají hospodářskou činnost. Avšak i při výkonu ne-hospodářské činnosti může být jejich jednání posuzováno ve světle úpravy dohod narušujících soutěž, neboť může

⁷⁰ Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-41/90 ze dne 23. dubna 1991 - Klaus Höfner a Fritz Elser proti Macrotron GmbH, ECLI:EU:C:1991:161, odst. 21, kde byl pojem podniku vymezen jako „každá jednotka vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na její právní formu či způsob financování“.

⁷¹ V tomto smyslu viz např. rozhodnutí Tribunálu Shell ve věci T-11/89 ze dne 10. března 1992 - Shell International Chemical Company Ltd proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:1992:33, odst. 311.

⁷² Viz např. rozhodnutí Soudního dvora ve věci 118/85 ze dne 16. června 1987 - Komise Evropských společenství proti Italské republice, ECLI:EU:C:1987:283.

⁷³ Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-222/04 ze dne 10. ledna 2006 - Ministero dell'Economia e delle Finanze proti Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato a Cassa di Risparmio di San Miniato SpA, ECLI:EU:C:2006:8.

⁷⁴ Dle SDEU tak např. činnost pojistných fondů nevyhoví kritériím hospodářské činnosti, pokud bude naplňovat tři znaky: a. tato činnost má výhradně sociální funkci, b. je založena na principu národní solidarity, c. je zcela nezisková, tj. vyplacené dávky nezávisí na výši vložených příspěvků. *A contrario* pokud by jeden z těchto znaků chyběl, bude nutno činnost považovat za hospodářskou. Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech C-159/91 a C-160/91 ze dne 17. února 1993 - Christian Poucet proti Assurances générales de France a Caisse mutuelle régionale du Languedoc-Roussillon, ECLI:EU:C:1993:63, či rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-244/94 ze dne 16. listopadu 1995 - Fédération française des sociétés d'assurance, Société Paternelle-Vie, Union des assurances de Paris-Vie a Caisse d'assurance et de prévoyance mutuelle des agriculteurs proti Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, ECLI:EU:C:1995:392.

mít podstatný vliv na podobu soutěžního prostředí.⁷⁵ Organizace sdružující podniky tak bude odpovědná za protisoutěžní jednání svých členů do té míry, v jaké fungovala jako platforma či zprostředkovatel pro takové jednání.⁷⁶

3.3.3. Komparace

Z definice podniku v AMZ je zřetelná inspirace evropským právem, jehož úprava však nebyla převzata ve své celistvosti, takže čínské pojetí vykazuje jisté koncepční nedostatky. V první řadě na rozdíl od evropského práva ještě nerozvinulo rozlišení mezi činnostmi hospodářskou a činnostmi ovládanou principy solidarity, čímž hrozí zahrnutím entit, které by v evropské praxi kvalit podniku nenabývaly.⁷⁷

Rozdílný dosah pojmu podnik je zřetelný i při posuzování protisoutěžního jednání určité entity, jež je hospodářskými či řídicími vazbami silně navázána na entitu jinou.⁷⁸

V EU se v rámci koncepce jedné hospodářské jednotky⁷⁹ hledá hranice, kde se již vytrácí znaky ekonomické samostatnosti a chování složky je nutno přičíst vyšší jednotce nadané řídicí pravomocí. Adresátem soutěžního rozhodnutí nicméně vždy musí

⁷⁵ Viz např. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-309/99 ze dne 19. února 2002 - J. C. J. Wouters, J. W. Savelbergh a Price Waterhouse Belastingadviseurs BV proti Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, ECLI:EU:C:2002:98, či rozhodnutí Tribunálu ve věci T-313/02 ze dne 30. září 2004 - David Meca-Medina a Igor Majcen proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:2004:282.

⁷⁶ ROGERS, Alexandra. Antitrust Law for Trade Associations: EU Competition Compliance for Trade Associations. In: *British Chamber of Commerce in Belgium* [online]. Brusel, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z: http://britishchamber.be/system/files/random_documents/Alexandra_Rogers_-_Antitrust_Law_for_Trade_Associations.pdf.

⁷⁷ Např. za podnik byla uznána nemocnice, jež poskytovala zdravotnické služby za úplaty a účastnila se nákupu a prodeje léků. Podrobněji viz rozhodnutí Středního lidového soudu v Yichang ve věci Nemocnice pro ženy a děti proti Správě průmyslu a obchodu Yichang ze dne 21. listopadu 2000. Obdobný případ byl v evropské praxi posouzen rozdílně, tj. že nakupování zdravotnického vybavení účastníky zdravotnického systému ve Španělsku nelze posoudit jako ekonomickou aktivitu, neboť nakoupené vybavení je používáno pro aktivitu čistě sociální povahy fungující na principu solidarity, nikoli pro ekonomickou aktivitu. Podrobněji viz rozhodnutí Tribunálu ve věci T-319/99 ze dne 4. března 2003 - Federación Nacional de Empresas de Instrumentación Científica, Médica, Técnica y Dental (FENIN) proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:2003:50, odst. 37.

⁷⁸ Může se tak jednat nejen o mateřskou a dceřinou společnost (srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-97/08P ze dne 10. září 2009 - Akzo Nobel NV a další proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2009:536, či rozhodnutí Soudního dvora ve věci 107/82 ze dne 25. října 1983 - Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1983:293), ale také o společnost a jejího obchodního zástupce (srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-266/93 ze dne 24. října 1995 - Bundeskartellamt proti Volkswagen AG a VAG Leasing GmbH., ECLI:EU:C:1995:345) či zmocnitele a zmocněnce (srov. rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech 40 až 48, 50, 54 až 56, 111, 113 a 114-73 ze dne 16. prosince 1975 - Coöperatieve Vereniging "Suiker Unie" UA a další proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1975:174).

⁷⁹ Podnik tak označuje hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob. Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-217/05 ze dne 14. prosince 2006 - Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio v Compañía Española de Petróleos SA, ECLI:EU:C:2006:784.

být entita nadaná samostatnou právní subjektivitou.⁸⁰ V čínské praxi se naopak objevilo nemálo případů, kdy za porušení antimonopolních pravidel bylo učiněno odpovědné pouhé organizační oddělení právnické osoby, jež samostatnou právní subjektivitou nedisponovalo.⁸¹ V čínském kontextu proto hrozí, že pojem podniku obsáhne jednotky menší, než kterým by z právního hlediska pro nedostatek ekonomické samostatnosti mělo být dané protiprávní jednání přičteno. Naopak evropská interpretační praxe pojem podniku rozšiřuje i za hranice jedné fyzické či právnické osoby, než aby hledala nejmenší možnou organizační složku či oddělení, kterému lze protiprávní jednání přičíst.

3.3.4. Dílčí závěr

Podnik jako ústřední pojem soutěžního práva ve srovnávaných právních řádech vykazuje drobné odlišnosti. Nedostatečným rozlišením mezi činností hospodářskou a činností ovládanou principy solidarity čínská úprava hrozí zahrnutím činnosti, která sleduje jiné než ekonomické cíle, např. cíle sociální, čímž rozšiřuje dosah antimonopolních norem i na jednání, jež mohou spočívat v pouhé redistribuci či poskytování veřejných statků, což nutně vede k rozšíření pojmu podniku nad hranice známé z evropského prostředí. Obdobně koncept jedné hospodářské jednotky nebyl dle dosavadní rozhodovací praxe přijat a praxe se orientuje naopak na hledání nejmenší možné jednotky, kterou je možno za porušení antimonopolního práva činit odpovědnou.

3.4. Pojem relevantního trhu

Teoretické vymezení a konkrétní určení relevantního trhu je těžištěm přezkumu jakéhokoli jednání mající dopad na soutěž. Hraje nezastupitelnou roli při určování

⁸⁰ Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-407/08 P. ze dne 1. července 2010 - Knauf Gips KG proti Evropské komisi, ECLI:EU:C:2010:389, odst. 95, 98 – 100, 107 – 109, kde SDEU vyslovil, že v případě skupin společností může být za chování celé skupiny odpovědná i pouze jediná společnost, neboť skupina jako celek adresátem soutěžních rozhodnutí být nemůže.

⁸¹ Např. oddělení úvěrů a směnek pošty v Zhejiang. Místní složka Úřadu průmyslu a obchodu argumentovala, že ačkoli toto oddělení nebylo držitelem samostatné obchodní licence, příslušná povolení od Čínské banky či Čínské pojišťovnické regulatorní komise byla adresována přímo tomuto oddělení, z čehož dovodila možnost přičíst odpovědnost za porušení antimonopolního práva přímo této složce. Zejména z důvodu absence ekonomické samostatnosti by z pohledu práva EU nemohlo být toto oddělení považováno za podnik, pro nedostatek právní subjektivity by mu pak nebylo možné adresovat rozhodnutí. Podrobněji viz EMCH, Adrian a Andy HUANG. Between Business and Government – The Addressees of Obligations Under the Anti-Monopoly Law. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Kluwer Law International, 2013, 246 - 247. ISBN 978-9041141217.

tržního podílu či stupně tržní koncentrace, a je tak rozhodujícím faktorem do velké míry rozhodujícím o případné odpovědnosti podniku.

3.4.1. Čínské antimonopolní právo

Tvůrci AMZ definici relevantního trhu zařadili do čl. 12 AMZ mezi společná ustanovení vedle definice podniku, neboť po vzoru soutěžního práva EU se uplatní ve všech pilířích antimonopolního práva.⁸² Označuje okruh zboží nebo určité území, v rámci nichž podniky stojí v konkurenčním postavení vzhledem k určitému zboží nebo službě během daného časového období. V souladu s mezinárodními standardy tak tato definice upřesněná prostřednictvím Opatření Antimonopolní Komise Státní Rady o definici relevantního trhu⁸³ (v této kapitole dále jen jako Opatření) postihuje trh výrobový⁸⁴, zeměpisný⁸⁵ i časový⁸⁶, přičemž Opatření navíc pamatuje i na technologický relevantní trh.⁸⁷

Nahraditelnost výrobků se posuzuje jak na straně poptávky, tak na straně nabídky, přičemž Opatření poskytuje bližší vymezení faktorů, které by měly být předmětem zkoumání.⁸⁸ Pokud posouzení nahraditelnosti poskytne výsledky nedostatečné pro definitivní určení relevantního trhu, mohou se antimonopolní úřady uchýlit k provedení tzv. testu hypotetického monopolu.⁸⁹

⁸² WEINREICH-ZHAO, Tingting. *Chinese merger control law: an assessment of its competition-policy orientation after the first years of application*. New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2014. ISBN 978-366-2438-671.

⁸³ Opatření Antimonopolní Komise Státní Rady č. ze dne 24. května 2009, O definici relevantního trhu.

⁸⁴ Výrobový trh zahrnuje zboží, které je z pohledu spotřebitele považováno za zaměnitelné nebo nahraditelné, a to s ohledem na jeho charakteristiku, účel použití a cenu. Viz čl. 3 odst. 2 Opatření. Čl. 8 Opatření pak vypočítává hlavní faktory, které by při určování relevantního produktového trhu měly být předmětem posouzení, např. charakteristika produktu, cenové rozdíly či způsob prodeje.

⁸⁵ Zeměpisný trh je vymezen oblastí, kde spotřebitelé takové zaměnitelné nebo nahraditelné zboží poptávají. Viz čl. 3 odst. 3 Opatření. Čl. 9 Opatření dále rozvádí, jaké faktory by měly být těžištěm posouzení, např. způsob dopravy a s ní spojené náklady, oblasti, kde se poptávka a nabídka koncentrují nejvíce či tržní bariéry mezi jednotlivými regiony.

⁸⁶ Časové hledisko trhu přistupuje do analýzy v případě zboží či služeb, jejichž výrobu či poskytování ovlivňují sezónní vlivy či módní trendy. Viz čl. 3 odst. 4 Opatření.

⁸⁷ Technologický aspekt trhu se uplatňuje při obchodu s technologiemi či licencemi, jež zahrnují práva duševního vlastnictví. Viz čl. 3 odst. 5 Opatření.

⁸⁸ Dle čl. 5 odst. 1 Opatření se nahraditelnost ze strany poptávky posuzuje ve světle funkce produktu, jeho kvality, ceny a dostupnosti. Čl. 6 odst. 1 Opatření pak upřesňuje, že na posouzení nahraditelnosti ze strany nabídky mají vliv zejména náklady na zlepšení výrobních možností, potenciální riziko a čas potřebný pro vstup na daný trh.

⁸⁹ Účelem tohoto testu je vymežit nejmenší možnou skupinu zboží či služeb nebo geografickou oblast, v níž by hypotetický monopolní podnik mohl udržovat ceny vyšší než odpovídající tržní ceně, aniž by došlo k poklesu poptávky po jeho zboží či službách, přičemž oblasti takto vymezené by tvořily relevantní trh. Srov. čl. 10 Opatření.

3.4.2. Soutěžní právo EU

Výslovná definice relevantního trhu, s výjimkou relevantního geografického trhu,⁹⁰ v primárním či sekundárním právu chybí. Posuzování výrobního a časového trhu pak bylo na základě aplikačních zkušeností shrnuto ve Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství⁹¹. Nařízení Komise o použití čl. 101 odst. 3 SFEU na některé kategorie dohod o výzkumu a vývoji⁹² dále vymezuje technologický trh. Posouzení nahraditelnosti výrobků z hlediska poptávky se orientuje zejména na preference a zvyky spotřebitelů promítnuté do citlivosti poptávky na postupné zvyšování ceny,⁹³ nabídková substituce je rozhodující v odvětvích, jež jsou charakterizována snadností vstupu nové konkurence či snadné konverze výroby.⁹⁴

3.4.1. Komparace

Z relevantních ustanovení je zřejmé, že čínská úprava vycházela z předpisů soutěžního práva EU jako z referenčního materiálu a evropskou praxi beze změny přejala, včetně důrazu na nahraditelnost a zaměnitelnost výrobků či pokrokových ekonomických nástrojů jako např. testu hypotetického monopolu.⁹⁵ Nicméně jakkoli jsou pravidla normativně nastavena stejně, v praxi se rozhodování jednotlivých autorit liší. Ačkoli prováděcí opatření poskytují velmi detailní pokrokový postup k určení relevantního trhu, jež odpovídá soutěžně-právním standardům, v počátcích svého rozhodování se čínské antimonopolní úřady těmito direktivami ne zcela řídily a detailním vymezením relevantního trhu se nezabývaly. Jejich rozhodnutí většinou postrádala objasnění

⁹⁰ Vymezení geografického relevantního trhu bylo zahrnuto do čl. 9 odst. 7 Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1-22.

⁹¹ Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství, Úř. věst. 1997, C 372.

⁹² Nařízení Komise (EU) č. 1217/2010 ze dne 14. prosince 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie dohod o výzkumu a vývoji, Úř. věst. L 335, 18.12.2010, s. 36—42.

⁹³ K určení křížové elasticity poptávky zkoumající vliv změny jednoho výrobku na změnu poptávky po jiném produktu se používá především tzv. testu hypotetického monopolu. Podrobněji srov. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 118. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

⁹⁴ Srov. čl. 20 – 23 Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství, Úř. věst. 1997, C 372.

⁹⁵ Opatření nicméně poskytuje antimonopolním úřadům větší flexibilitu, když např. pro vyhodnocení závěrů testu hypotetického monopolu nestanoví přesný rozsah malého zvýšení ceny, jež je v EU určen hranicí 5-10%. Viz Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství, Úř. věst. 1997, C 372, odst. 17.

postupu, který je vedl k určení daného trhu jako trhu relevantního, a omezovala se pouze na lakonická konstatování, že určitý trh trhem relevantním je.⁹⁶ V dalších rozhodnutích se konečné vymezení relevantního trhu rozcházelo s úvahami obsaženými v odůvodnění rozhodnutí.⁹⁷ Na druhou stranu v novějších rozhodnutích se však lze setkat již se sofistikovanějšími a komplexnějšími odůvodněními.⁹⁸

V rozhodnutích Komise je zřetelná snaha zahrnout do posuzování výrobního trhu co nejširší okruh faktorů, naopak čínské antimonopolní úřady se do takto rozsáhlého zkoumání nepouštějí a spoléhají se povětšinou na fyzickou charakteristiku výrobku a zamýšlený účel použití.⁹⁹ Obdobně se v jejich rozhodnutích prozatím neobjevil přezkum nabídkové strany trhu, kterou se Komise běžně zabývá.¹⁰⁰ Vymezení relevantního geografického trhu se často omezuje na trh světový nebo domácí,¹⁰¹ ačkoli je otázkou, do jaké míry mohou být v některých případech soutěžní podmínky na

⁹⁶ Viz např. v prvním rozhodnutí dle AMZ Inbev/Anheuser-Bev (oznámení MO č. 95/2008 ze dne 18. listopadu 2008 - InBev/Anheuser Busch) MO relevantní trh vůbec nedefinovalo. Rovněž v rozhodnutí MO zakazující převzetí China Huiyuan Juice Group Limited společností Coca-Cola (oznámení MO č. 22/2009 ze dne 18. března 2009 - Coca-Cola/Huiyuan) chybí jakákoli tržní analýza a odůvodnění určení relevantních trhů a rozhodnutí se omezuje na konstatování 60,6% tržního podílu na trhu perlivých nápojů v ČLR. Kvůli nedostatečnému odůvodnění toto rozhodnutí vzbudilo obavy zahraničních podniků, že čínské antimonopolní úřady budou AMZ používat jako protekcionistický nástroj k jejich diskriminaci. Viz CHEN, Shaoping. Merger Control Under China's Anti-Monopoly Law. *Chicago-Kent Journal of International and Comparative Law*. 2013, **13**(1), 182-183.

⁹⁷ Viz např. rozhodnutí MO o převzetí Delphi Corp. společností General Motors Corp. (oznámení MO č. 76/2009 ze dne 28. září 2009 - General Motors Corp./Delphi Corp.), v němž v odůvodnění rozhodnutí MO pracovalo s čínským trhem jako s trhem geograficky relevantním, na němž identifikovalo 10 dílčích trhů dle druhu jednotlivých automobilových součástek, avšak v konečném rozhodnutí pouze konstatovalo, že spojení by mělo dopad na světový a čínský trh automobilových součástek. Posuzované trhy byly spojeny do jednoho, aniž by bylo uvedeno, na jakém základě. Posléze vyšlo najevo, že toto rozhodnutí bylo vydáno pod silným lobbystickým tlakem čínských výrobců automobilů a odborových organizací. Více viz CHEN, Shaoping. Merger Control Under China's Anti-Monopoly Law. *Chicago-Kent Journal of International and Comparative Law*. 2013, **13**(1), 182-183.

⁹⁸ HEALEY, Deborah. Anti-Monopoly Law and Mergers in China: An Early Report Card on Procedural and Substantive Issues. *Tsinghua China Law Review*. 2011, **3**(1), 17 - 58. Srov. např. rozhodnutí o podmíněném povolení převzetí společnosti Freescale společností NXP (oznámení MO č. 64/2015 ze dne 1. prosince 2015 - Freescale/NXP), kde s odkazem na rozdílné funkce, ochranu práv duševního vlastnictví a technologie produkce MO rozdělilo trh integrovaných obvodů na dílčí trhy, a ačkoli geograficky byl trh opětovně vymezen jako celosvětový, tento závěr byl odůvodněn přezkumem vstupních bariér, nákladů na přepravu, či rozmístěním dodavatelů.

⁹⁹ Např. rozdělení trhu automobilů na automobily pro soukromé použití a pro obchodní použití v případě General Motors Corp./Delphi Corp (oznámení MO č. 76/2009 ze dne 28. září 2009 - General Motors Corp./Delphi Corp).

¹⁰⁰ NIVO, Hila. Market Definition under Attack: How Relevant is the Relevant Market? FAURE, Michael a Xinzhu ZHANG (eds.). *The Chinese Anti-Monopoly Law: New Developments and Empirical Evidence*. Northampton, MA: Edward Elgar Pub., 2013, 301 - 324. ISBN 9781781003237.

¹⁰¹ HUO BO, Echo. The Definition of Relevant Market: Comparative Analysis and Practice in China. *Hong Kong Journal of Legal Studies*. 2013, **7**, 151 - 184. Např. v případě Samsung/Seagate (oznámení MO č. 90 ze dne 12. prosince 2011 - Samsung/Seagate) byl jako relevantní trh určen světový trh pevných disků, zatímco Komise za relevantní považovala domácí trh, neboť trh pevných disků dále rozdělila dle koncového užití. MO se další strukturou jednotlivých dílčích trhů nezabýval.

posuzovaném trhu dostatečně homogenní s ohledem na zvyky a preference spotřebitelů, jazykové bariéry, náklady na dopravu či existenci překážek administrativní povahy. Protekcionismus vedoucí k faktickému vytvoření samostatných regionálních oblastí by naopak mohl odůvodnit i rozdělení čínského trhu do menších oblastí.

3.4.2. Dílčí závěr

Právní základ pro určování relevantního trhu je v čínském systému stejný jako v soutěžním právu EU, avšak aplikační praxe vykazuje značné odlišnosti vyvěrající zejména ze skutečnosti, že čínské antimonopolní úřady se ne vždy předepsanými direktivami řídí. Ve většině dřívějších rozhodnutí je s relevantním trhem zacházeno jako s faktickou okolností, kterou není třeba zvláště odůvodňovat. Nicméně vzhledem ke shodným normativním základům, jakož i zlepšující se kvalitě a hlubší analýze relevantního trhu v novějších rozhodnutích lze legitimně předpokládat, že postupem doby se rozhodovací praxe v ČLR bude více a více evropskému vzoru přibližovat a zakládat své posouzení na hlubší tržní analýze.¹⁰²

4. Dohody narušující soutěž

První pilíř soutěžního práva tradičně reguluje jednu z restriktivních praktik spočívající v koordinaci jednání mezi podniky, jež může být spojena s negativními dopady na hospodářskou soutěž.

4.1. Čínské antimonopolní právo

Dohody narušující soutěž jsou v AMZ upraveny v rámci Kapitoly II. Jejich definici poskytuje čl. 13 AMZ, který pod tento pojem řadí dohody, rozhodnutí nebo jiná jednání ve vzájemné shodě, která vylučují nebo omezují soutěž. Čl. 13 AMZ poskytuje výčet jednotlivých druhů tzv. horizontálních dohod¹⁰³, zatímco čl. 14 AMZ se orientuje na

¹⁰² HUO BO, Echo. The Definition of Relevant Market: Comparative Analysis and Practice in China. *Hong Kong Journal of Legal Studies*. 2013, 7, 151 - 184.

¹⁰³ Pod pojem horizontálních dohod se řadí dohody, jež jsou uzavírány podniky na stejném stupni hospodářského nebo distribučního procesu určitého zboží nebo služeb. Podrobněji srov. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 166. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

tzv. dohody vertikální¹⁰⁴. Zákaz dohod však není absolutní, neboť čl. 15 AMZ umožňuje podnikům prokázat, že negativní dopady jimi uzavřené dohody jsou vyváženy prospěšnými účely, což povede k ospravedlnění existence takové dohody, avšak pouze za podmínky, že taková dohoda poskytne přiměřený podíl plynoucí z výhod spotřebitelům a nebude podstatně omezovat soutěž na relevantním trhu. Autoři účastníci se procesu tvorby AMZ vysvětlují toto ustanovení jako faktické zavedení tzv. pravidla rozumu či odůvodněnosti.¹⁰⁵

4.2. Soutěžní právo EU

Soutěžní právo EU se úpravě dohod omezujících soutěž věnuje v rámci čl. 101 SFEU. Nejprve poskytuje obecnou definici těchto dohod, aby ji následně doplnilo o demonstrativní výčet nejčastějších druhů závadných ujednání. Pro naplnění znaků protiprávnosti musí být prokázán protisoutěžní účinek dané dohody, vyplývající buď ze skutečného narušení trhu, nebo z dostatečně věrohodné predikce potenciálního narušení.¹⁰⁶ Za účelem zjednodušení procesního dokazování negativního dopadu na soutěž byla v praxi Komise a judikatuře vyčleněna skupina dohod, jež jsou protisoutěžní pro svůj samotný cíl. U nich není třeba dopad na soutěž posuzovat, neboť se narušení soutěže presumuje.¹⁰⁷ U ostatních dohod však bude nutno prokázat jejich účinek na trh. I přes naplnění znaků protiprávnosti může být dohoda uznána za legitimní, vyhoví-li požadavkům pro automatické vynětí ze zákazu dle čl. 101 odst. 3 SFEU ve spojení s čl. 1 odst. 2 nařízení Rady č. 1/2003¹⁰⁸, či naplní-li kritéria tzv. blokových výjimek, jež za účelem zvýšení právní jistoty specifikují jednotlivé kategorie

¹⁰⁴ Vertikální dohody označují dohody uzavřené mezi podniky působícími na různých stupních výrobního nebo distribučního procesu. Více viz MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 169. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹⁰⁵ Také označováno jako pravidlo *rule of reason*. Toto pravidlo vyžaduje, aby negativní dopady dohody na soutěž byly poměřovány s potenciálními přínosy, které přináší v jiných oblastech. Podrobněji viz. WU, Zhengu. Perspectives on the Chinese Anti-Monopoly Law. *Antitrust Law Journal*. 2009, 75(1), 73 – 116.

¹⁰⁶ MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 152. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹⁰⁷ Z oblasti horizontálních dohod do této kategorie praxe řadí např. dohody o fixování cen, dohody o rozdělení trhu, dohody o omezování výroby či prodeji nebo kolektivní bojkot. Z vertikálních dohod jsou v této kategorii zastoupeny ujednání o přímém určení prodejních cen nebo minimálních prodejních cen. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 153. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹⁰⁸ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy, Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1–25.

možných výjimek dle čl. 101 odst. 3 SFEU.¹⁰⁹ Mimo vypočtené skutečnosti je za nepsanou výjimku nutno považovat i tzv. bagatelní dohody, jejichž účinkem není podstatné narušení soutěže.¹¹⁰ Posouzení možnosti aplikace výjimky na dohodu v první řadě náleží samotným podnikům, neboť dle čl. 1 odst. 2 nařízení č. 1/2003 jsou tyto dohody legitimní bez nutnosti předchozího povolujícího rozhodnutí.¹¹¹

4.3. Komparace

Úprava dohod narušujících soutěž nepochybně vycházela z evropského práva jako inspiračního zdroje. Přes shodnou terminologii je však zřejmé, že struktura jednotlivých ustanovení vykazuje odlišnosti.

Tak čl. 101 SFEU se primárně aplikuje na všechny dohody spadající pod obecnou definici,¹¹² zatímco AMZ nejprve obsahuje seznam zakázaných dohod, aby až poté byl pojem dohody definován pro účely těchto vypočtených případů. Tato obecná definice dle některých autorů zahrnuje po vzoru evropského práva dohody *stricto sensu*, jednání ve vzájemné shodě, jakož i rozhodnutí sdružení podniků.¹¹³ Toto zobecňující tvrzení však neodpovídá jazykovému výkladu čl. 13 AMZ, který se vztahuje pouze na dohody, jež sice zahrnují dohody *stricto sensu*, rozhodnutí a jiné jednání ve vzájemné shodě, avšak pouze mezi soutěžícími *podniky*. Rozhodnutí ve smyslu této definice nelze vykládat stejně jako rozhodnutí sdružení podniků ve smyslu evropského práva, neboť pro tyto účely není sdružení podniků samostatným podnikem. Aby mohla být i rozhodnutí sdružení podniků zahrnuta pod pojem dohody ve smyslu čl. 13 AMZ, musel by za slovem rozhodnutí následovat dovětek sdružení podniků, resp. hospodářská

¹⁰⁹ MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 205. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹¹⁰ Označováno také jako pravidlo *de minimis*. Spíše než jako na výjimku se však na požadavek citelného narušení soutěže hledí jako na negativní znak skutkové podstaty kartelu, tj. pokud dohoda není spojena s citelným narušením soutěže, nelze na ni vůbec hledět jako na kartelovou dohodu ve smyslu evropského práva, takže ji ani není následně z tohoto zákazu nutno vyjímát. Více viz MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 192. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹¹¹ O tomto postupu se hovoří také jako o tzv. režimu automatické legální výjimky. Více viz MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 195. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹¹² Viz čl. 101 odst. 1 SFEU, dle něž se všechny dohody naplňující obecnou definici zakázaných dohod považují za protiprávní.

¹¹³ HORTON, Thomas J. a Jenny XIAOJIN. Analyzing Information Exchanges between competitors under the Anti-Monopoly Law. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's anti-monopoly law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 95 - 117. ISBN 9041141219.

sdružení podniků,¹¹⁴ jako to činí čl. 101 odst. 1 SFEU.¹¹⁵ Z jazykového výkladu tak vyplývá, že čl. 13 AMZ adresuje pouze dohody mezi podniky a jiná jednání ve vzájemné shodě. Naopak rozhodnutím sdružení podniků je věnováno speciálně ustanovení čl. 16 AMZ, jež jim zakazuje organizovat podniky k uzavírání zakázaných dohod. Ačkoli tak tvůrci AMZ zřejmě usilovali o vymezení pojmu dohody ve shodě s evropským právem, nedůsledné převzetí všech pojmů spojené s odlišným konstrukčním uspořádáním jednotlivých ustanovení způsobily, že se tyto pojmy zcela nepřekrývají, a to v rozsahu rozhodnutí sdružení podniků.

Pokud jde o druhy jednotlivých dohod, AMZ rozlišuje mezi dohodami mezi konkurujícími si podniky a mezi podniky a jejich obchodními partnery.¹¹⁶ Obsahové vymezení těchto dohod odpovídá dohodám horizontálním a vertikálním, jež jsou v evropském právu vymezeny a odlišeny prostřednictvím rozhodovací praxe.¹¹⁷ Výslovné rozlišení dohod by mohlo být přínosné zejména s ohledem na aplikaci pravidel *de minimis* ve smyslu evropského práva, jež upravují rozdílné prahy tržních podílů pro horizontální, resp. vertikální dohody. Normativní vymezení praxe *de minimis* však není v čínském kontextu upraveno a její přijetí se ani v budoucnu nepředpokládá.¹¹⁸ Rozčlenění dohod tak spíše reflektuje doktrinální vývoj v oblasti kartelových dohod, než aby sledovalo specifický cíl. Následující přehled poskytuje

¹¹⁴ AMZ používá termín *trade association* (někdy také *industry association*), jež zahrnuje entity založené podniky ve stejném odvětví vyvíjející činnost k užítku svých členů. HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 61. ISBN 01-998-7527-8.

¹¹⁵ Čl. 101 odst. 1 SFEU výslovně rozlišuje dohody *mezi podniky*, rozhodnutí *sdružení podniků* a jednání *ve vzájemné shodě*.

¹¹⁶ Čl. 13 a 14 AMZ. Toto pojmosloví odpovídá aktuální praxi Komise, která ve svých oznámení Komise o dohodách menšího významu (*de minimis*) upustila od označování dohod jako horizontálních či vertikálních, a od roku 2001 je nahradila dohodami uzavřenými mezi soutěžiteli a mezi nesoutěžiteli (viz Oznámení Komise o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 81 odst. 1 ES (*de minimis*), Úř. věst. 2001, C 368, s. 13, Čl. II bod 7).

¹¹⁷ Rozhodnutí Soudního dvora ve věci 56-65 ze dne 30. června 1966 - Société Technique Minière (L.T.M.) proti Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.), ECLI:EU:C:1966:38.

¹¹⁸ Ačkoli rozhodovací praxe prozatím ukazuje, že pozornost antimonopolních úřadů se zaměřuje na dohody, jejichž dopad na soutěž není jen zanedbatelný, nelze z této skutečnosti vyvodit, že doktrínu *de minimis* skutečně používají. Jejich jednání by mělo být posuzováno pragmaticky jako silně ovlivněno čínským socioekonomickým prostředím, v němž by bylo úsilí autority věnované vyšetřování, které by však kvůli nedostatku citelného dopadu na soutěž nebylo úspěšné, posuzováno spíše jako vlastní neúspěch, než jako důsledný proces aplikace právních norem. Výslovné převzetí doktríny *de minimis* vycházející z tržních podílů by také znamenalo ztrátu části vynucovací pravomoci antimonopolních úřadů, které se však svých pravomocí nechtějí vzdát. Absence jasného závěru ohledně aplikace doktríny *de minimis* tak ponechává antimonopolním úřadům větší diskreční oprávnění.

srovnání mezi jednotlivými druhy horizontálních dohod čl. 13 AMZ a odpovídajícími ustanoveními SFEU.

	AMZ	SFEU
Určování cen	Čl. 13 písm. a)	Čl. 101 odst. 1 písm. a)
Omezení nebo kontrola výroby	Čl. 13 písm. b)	Čl. 101 odst. 1 písm. b)
Rozdělení trhu nebo zdrojů zásobování	Čl. 13 písm. c)	Čl. 101 odst. 1 písm. c)
Omezení technického rozvoje nebo investice	Čl. 13 písm. d)	Čl. 101 odst. 1 písm. b)
Skupinový bojkot	Čl. 13 písm. e)	Čl. 101 odst. 1
Další	Čl. 13 písm. f)	Čl. 101 odst. 1 písm. d), čl. 101 odst. 1

Některá z výše vypočtených ujednání jsou v praxi EU považována za tzv. tvrdá omezení, u nichž není nutno zkoumat případný negativní dopad na soutěž. V čínské praxi někteří autoři dovozují, že všechna ustanovení vypočtená v čl. 13 AMZ jsou protiprávní *per se*, aniž by bylo nutno zkoumat jejich účinek na trh.¹¹⁹ Jakmile lze dané jednání subsumovat pod jednu z vypočtených skutkových podstat, není nutno dále zkoumat dopad ujednání na soutěž a důkazní břemeno pro případné ospravedlnění dohody dle čl. 15 AMZ přejde na podnik.¹²⁰ K přenosu důkazního břemene pro

¹¹⁹ LI, Qing. The Relationship between the Anti-Monopoly Law and The Price Law. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 77 – 94. ISBN 9041141219. Autorka argumentuje především skutečností, že antimonopolní úřady nejsou povinny prokázat negativní dopady na soutěž, což má vyplývat z čl. 10 Nařízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Nařízení proti cenovému monopolu a čl. 3 Nařízení NKRR č. 8/2010 ze dne 29. prosince 2010, Opatření k regulaci správního řízení ve věci cenového monopolu. Stejný názor srov. WEI, Dan. Implementation of Antitrust Law in Emerging Markets: A Case Study of China. *The Asian Business Lawyer*. 2014, 14(12), který dovozuje, že NKRR a SÚPO posuzují jednání výslovně vypočtené v čl. 13 a 14 AMZ za protiprávní bez ohledu na jeho dopad na soutěž.

¹²⁰ Tato praxe má vycházet z čl. 7 výkladového stanoviska Nejvyššího lidového soudu č. 5/2012 ze dne 3. května 2012, Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání, dle něž žalovaný v rámci občanského soudního řízení ponese v případě čl. 13 odst. 1 až 5 AMZ důkazní břemeno k prokázání nedostatku vylučovacího nebo omezujícího dopadu na soutěž. V civilním řízení tak žalobce nemusí protisoutěžní dopady dohody prokazovat. Toto ustanovení však nedopadá na výslovně nevypočtená ujednání a vertikální dohody, kde žalobce musí prokázat, že namítané jednání má protisoutěžní dopad. Autorce lze minimálně vytknout

uplatnění výjimky však dochází i v právu EU, aniž by to automaticky implikovalo, že daná dohoda je protiprávní *per se*. I přes přesun důkazního břemene musí Komise obecně prokázat negativní dopady ujednání na trh. Jinak řečeno, k přesunu důkazního břemene dochází pouze za účelem uplatnění výjimky, nicméně k prokázání konstitutivních prvků zakázané dohody důkazní břemeno zůstává na straně Komise. K presumpci negativního dopadu se může uchýlit pouze v případě dohod, jejichž účelem je narušení soutěže.¹²¹ Při posuzování Komise nejdříve zváží cíl dohody s ohledem na hospodářský kontext, ve kterém má být uplatňována, a pokud analýza dohody neodhalí, že jejím účelem je vyloučit, omezit nebo narušit soutěž, Komise přezkoumá konkrétní dopady dohody na trh.¹²² Minimálně ujednání omezující technický rozvoj nebo investice nejsou mezi omezení z hlediska cíle v evropské praxi řazena, ačkoli dle interpretace Nejvyššího lidového soudu by do této kategorie spadala. Rozhodující pro kvalifikaci určitého ujednání jako *per se* protiprávního by tak měl být účel, který sleduje, přičemž protisoutěžní účel by mohl presumovat *per se* protiprávnost. Automatické prohlášení všech ujednání čl. 13 AMZ za *per se* protiprávní se nezdá být dostatečně podloženo, neboť antimonopolní autorita by iniciativně měla při svém posuzování brát do úvahy možná ospravedlnění, s nimiž mohly dotčené podniky legitimně počítat. Pro nedostatek výslovného rozlišení mezi účelem a dopadem dohody, jež je naopak v evropském právu přítomno, bude úkolem čínské rozhodovací praxe tuto dichotomii případně vytvořit. Dohody narušující soutěž již samotným účelem jsou však v evropském právu omezeny jen na výjimečné případy, a zavést presumpci *per se* protiprávnosti dohod není vhodné. Zákaz určité dohody vycházející z pouhého doložení její existence bez zkoumání konkrétních dopadů na relevantní trh je i v evropských kruzích kritizován jako značně formalistický, a rozhodující autorita by vždy měla objasnit, jak konkrétní dohoda hospodářskou soutěž narušuje.¹²³ Nicméně dosavadní

směšování civilního soudního řízení a správního řízení prováděného antimonopolní autoritou, jež fungují na rozdílných principech a sledují odlišné účely.

¹²¹ Dle judikatury se mezi taková ujednání řadí např. dohody o fixování cen, dohody o rozdělení trhu, dohody o omezování výroby či prodeji nebo kolektivní bojkot. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 153. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹²² Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech 56 a 58-64 ze dne 13. července 1966 - Établissements Consten S.à.R.L. a Grundig-Verkaufs-GmbH proti Komisi Evropského hospodářského společenství, ECLI:EU:C:1966:41, či rozhodnutí Soudního dvora ve věci 56-65 ze dne 30. června 1966 - Société Technique Minière (L.T.M.) proti Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.), ECLI:EU:C:1966:38.

¹²³ MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 152. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

čínská rozhodovací praxe výše uvedenou presumpci *per se* protiprávnosti dovozovanou právní naukou nepřevzala a vždy se zatím snažila svůj závěr o nezákonnosti dohody odůvodnit právě negativním dopadem, který měla na soutěž na trhu.¹²⁴ Samotná identifikace zakázaného typového ujednání tak prozatím nevedla k automatickému posouzení dané dohody jako protiprávní *per se*.¹²⁵

Níže je uveden přehled typizovaných vertikálních dohod dle AMZ s odpovídajícími ustanoveními SFEU.

	AMZ	SFEU
Přímé určení prodejní ceny	Čl. 14 písm. a)	Čl. 101 odst. 1 písm. a)
Určení minimální prodejní ceny	Čl. 14 písm. b)	Čl. 101 odst. 1 písm. a)
Další	Čl. 14 písm. c)	Čl. 101 odst. 1 písm. d), e), čl. 101 odst. 1

V rámci vertikálních dohod se úprava AMZ soustředí výslovně pouze na udržování prodejní ceny ve formě fixace či určení minimální hranice. Rovněž v EU stojí tento typ vertikálních dohod ve středu zájmu, když jsou vnímány jako tzv. tvrdá omezení, jež brání uplatnění pravidla *de minimis*¹²⁶ a blokových výjimek.¹²⁷ Nicméně ačkoli jsou považovány za takřka *per se* protiprávní,¹²⁸ lze na ně rovněž aplikovat obecnou výjimku

¹²⁴ Srov. např. rozhodnutí Středního lidového soudu v Shenzen č. 67/2011, kde soud nesankcionoval fixaci ceny mezi podniky zejména z důvodu nedostatečného dopadu tohoto jednání na soutěž.

¹²⁵ Správní autority nadané vynucováním antimonopolního práva v oblasti dohod narušujících soutěž, tj. NKRR a SÚPC, nemají v oblasti antimonopolního práva tak silné postavení jako MO a jejich rozpočet jim umožňuje vyšetřovat jen omezené množství případů. Proto většinou rády využijí příležitosti vyjádřit se k závadnému jednání a obsáhle zdůvodní, proč se jejich aktivita orientuje právě na daný podnik a v čem spatřují jeho jednání za škodlivé. Na neexistenci doktríny *per se* protiprávnosti dohod omezujících soutěž se rovněž shodují někteří autoři. Srov. např. EMCH, Adrian a Jonathan LIANG. Private Antitrust Litigation in China - The Burden of Proof and its Challenges. *CPI Antitrust Chronicle* [online]. 2013 [cit. 2016-05-20]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2274551>.

¹²⁶ Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis*, Úř. věst. L 352, 24.12.2013, s. 1—8, odst. 13, jež uvádí, že sdělení se nevztahuje na dohody, jež mají vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže jako svůj účel.

¹²⁷ Viz čl. 4 písm. a) Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě, Úř. věst. L 102, 23.4.2010, s. 1—7.

¹²⁸ Viz Sdělení Komise Pokyny k vertikálním omezením, Úř. věst. C 291, 13.10.2000, odst. 48 a 223 – 229.

dle čl. 101 odst. 3 SFEU.¹²⁹ Rovněž v čínském právu je podnikům umožněno předložit případné ospravedlnění takové dohody, jež tak bude posouzena ve světle pravidla rozumu.¹³⁰ Udržování prodejní ceny určením maximální hranice či cenového rozpětí není v AMZ výslovně upraveno, ale může být postiženo v rámci sběrného ustanovení čl. 14 písm. c) AMZ. Z evropské perspektivy závadnost tohoto typu dohod nedosahuje na rozdíl od výše uvedených *per se* protiprávnosti, s čímž je spojena nutnost provedení analýzy negativních dopadů na soutěž.¹³¹ Jelikož v prozatímní čínské rozhodovací praxi byla taková analýza prováděna i v případě tvrdých cenových omezení, lze *a fortiori* předpokládat, že bude podmínkou i v případě těchto dohod. Pokud jde o další druhy vertikálních dohod, např. vázané obchody, jeví se úprava AMZ na rozdíl od SFEU chudší. Výslovně neuvedená jednání však mohou být postižitelná dle čl. 14 písm. c) AMZ v rámci sběrné kategorie pro ostatní vertikální dohody, či, budou-li prováděna podnikem v dominantním postavení, rovněž dle čl. 17 a násl. AMZ. Obdobně praxe Komise rozšiřuje výčet vertikálních dohod široce nad rámec čl. 101 odst. 1 SFEU.

¹²⁹ Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-374/94 ze dne 15. září 1998 - European Night Services proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:1998:198, odst. 136. Pro účely posouzení výjimky dle čl. 101 odst. 3 SFEU tak i Komise připouští možné pozitivní dopady vertikálního určení cen, např. při zavádění nového výrobku, krátkodobé reklamní akci, či pro zajištění kvality prodejních služeb. Blíže viz Sdělení Komise Pokyny k vertikálním omezením, Úř. věst. C 291, 13.10.2000, odst. 225. Dle odst. 46 Sdělení Komise Pokyny o použitelnosti čl. 81 odst. 3 SES, Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 97—118 může totiž výjimka dle čl. 101 odst. 3 SFEU být teoreticky použita na jakoukoli dohodu, i obsahující tvrdá omezení. Více viz rozhodnutí Tribunálu ve věci T-17/93 ze dne 15. července 1994 - Matra Hachette SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:1994:89.

¹³⁰ Srov. např. případ Wuliangye (rozhodnutí místního pracoviště Národní komise pro reformu a rozvoj v provincii Sečuán ze dne 22. února 2013 – Wuliangye), kde tato nepovažovala určení minimální prodejní ceny za *per se* protiprávní, ale hodnotila dané jednání ve světle potenciálního negativního dopadu na soutěž, přičemž vycházela především ze silného tržního postavení daného podniku. Více např. LI, Qing. The Relationship between the Anti-Monopoly Law and The Price Law. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 77 – 94. ISBN 9041141219, kde autorka argumentuje skutečností, že pokud by rozhodovací autorita vycházela z presumpce *per se* protiprávnosti určení minimální prodejní ceny, nezabývala by se postavením podniku na trhu, neboť k aplikaci čl. 14 AMZ není dominantní pozice daného podniku třeba. Dominantním postavením však byl negativní dopad na soutěž znásoben, tedy škoda soutěži posuzovaná v rámci pravidla rozumu byla podstatně větší. S autorkou je nicméně možno rovněž polemizovat, že posouzení tržního podílu spadá spíše do rámce možného uplatnění pravidla *de minimis*, které vyžaduje citelný dopad daného jednání na soutěž. Nicméně vzhledem k absenci pravidla *de minimis* v čínské praxi by teoreticky bylo možné posouzení tržního podílu zahrnout právě do přezkumu v rámci pravidla rozumu, jak ostatně autorka učinila. Pochybnosti ohledně povahy určení minimálních prodejních cen jako *per se* narušení soutěže a nutnosti podrobit jej přezkumu dle pravidla rozumu vyslovují i další autoři, např. WANG, Xiaoye a Jessica SU. *Competition Law in China*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2012, s. 98. ISBN 90-411-3868-4.

¹³¹ Nadto je určení maximální cenové hranice ve vertikálním vztahu dovoleno. Srov. Sdělení Komise Pokyny k vertikálním omezením, Úř. věst. C 291, 13.10.2000, odst. 225, kde „*doporučení cen pro další prodej nebo požadování, aby respektoval maximální cenu pro další prodej, je zahrnuto do působnosti nařízení o blokových výjimkách, pokud dodavatelův podíl na trhu nepředstavuje 30% prahovou hodnotu*“.

Odlišnosti lze dále nalézt v úpravě důvodů, pro které lze dohody naplňující charakter dohod protiprávních považovat za legitimní. Výčet čl. 15 AMZ obsahuje důvody uznané rovněž právem EU, avšak rozšiřuje je o mnohé další.¹³² I při naplnění důvodů výjimky však nesmí být omezení soutěže podstatné či ke škodě spotřebitelům, na čemž se oba právní řády shodují.¹³³

S tím je spojena otázka, do jaké míry čínská rozhodovací praxe vyžaduje, aby narušení soutěže vzniklé v důsledku protisoutěžního jednání bylo citelné či podstatné. Obdobně jako SFEU totiž AMZ výslovně požadavek citelného narušení soutěže pro konstatování nezákonnosti dohody neobsahuje. V evropském právu se dovozuje z judikatury, na základě níž spadají dohody, jež mají pouze nepatrný vliv na soutěž na trhu, mimo dopad ustanovení čl. 101 SFEU.¹³⁴ Někteří autoři vyvozují požadavek citelného dopadu na soutěž z čl. 15 AMZ, jež uplatnění výjimky váže na podmínku, že dohoda nesmí narušovat soutěž podstatně.¹³⁵ Výkladem *a contrario*, pokud dohoda nenarušuje soutěž podstatně a splňuje další podmínky, může být vyňata z kartelového zákazu. Tato úvaha nicméně neimplikuje, že pokud dohoda nenarušuje soutěž podstatně, avšak nesplňuje další podmínky pro vynětí, bude rovněž z kartelového zákazu vyňata.¹³⁶ Nicméně lze legitimně očekávat, *cum grano salis*, že antimonopolní úřady budou při výkladu čl. 13 AMZ po evropském vzoru také posuzovat citelnost narušení soutěže v rámci deklarovaného zakotvení pravidla rozumu do rámce přezkumu.¹³⁷ Avšak s ohledem na

¹³² Další důvody jsou spíše než soutěžního charakteru orientovány na sledování cílů veřejného zájmu a socialistické tržní ekonomiky.

¹³³ Viz čl. 15 AMZ a čl. 101 odst. 3 SFEU.

¹³⁴ Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-5/69 ze dne 9. července 1969 - Franz Völk proti S.P.R.L. Ets J. Vervaecke, ECLI:EU:C:1969:35, odst.3, kde soud uvedl, že dohoda nespadá pod zákaz článku 101 SFEU, pokud má jen nevýznamný účinek na trh s ohledem na slabé postavení, které mají účastníci na trhu dotčených výrobků. Citelnost narušení se posuzuje zejména ve světle specifických okolností daného případu s ohledem na povahu dohody, druh poskytovaného zboží či služeb, ale i tržní postavení dotčených podniků. Podrobněji viz Oznámení Komise Pokyny o konceptu účinku na obchod obsaženém v člancích 81 a 82, Úř. věst. C 101, 27. 4. 2004, s. 81, odst. 45.

¹³⁵ HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 67. ISBN 01-998-7527-8.

¹³⁶ V evropské praxi se v případě tzv. bagatelních kartelů hledí pouze na velikost tržního podílu podniků účastnících se dohody, aniž by bylo nutné posuzovat další skutečnosti, které by případně mohly existenci dohody ospravedlnit dle čl. 101 odst. 3 SFEU.

¹³⁷ WU, Zhengu. Perspectives on the Chinese Anti-Monopoly Law. *Antitrust Law Journal*. 2009, 75(1), 73 – 116. Nicméně je nutné zdůraznit, že pravidlo rozumu nelze směřovat s pravidlem *de minimis*. Pravidlo rozumu se soustředí spíše na povahu ujednání ve smyslu jeho pozitivních či negativních dopadů

mnohost cílů, jejichž sledováním jsou antimonopolní úřady pověřeny a jež přesahují hranice soutěžní politiky, není vyloučeno, že kritérium podstatného narušení soutěže bude zastíněno jinými zájmy. Níže je uveden přehled jednotlivých výjimek použitelných dle AMZ a odpovídající ustanovení SFEU.

	AMZ	SFEU
Výzkum a vývoj	Čl. 15 písm. a)	Čl. 101 odst. 3 (podpora hospodářského či technického pokroku)
Podpora efektivity nebo unifikace standardů	Čl. 15 písm. b)	Čl. 101 odst. 3 (zlepšení produkce nebo distribuce výrobků)
Podpora malých a středních podniků	Čl. 15 písm. c)	N/A
Veřejný zájem	Čl. 15 písm. d)	N/A
Krizové kartely	Čl. 15 písm. e)	N/A
Exportní kartely	Čl. 15 písm. f)	N/A
Další	Čl. 15 písm. g)	N/A

Úprava v evropském primárním právu se jeví jako stručnější, avšak ve skutečnosti je podrobněji rozvedena v sekundárním právu prostřednictvím nařízení Komise o blokových výjimkách.¹³⁸ V čínském kontextu blokové výjimky zakotveny nejsou, a

na soutěž, zatímco předmětem zájmu pravidla *de minimis* je spíše povaha narušení, přičemž se bere v úvahu zejména povaha podniku, resp. velikost jeho tržního podílu, když implikuje, že při nízkém tržním podílu je narušení soutěže s velkou pravděpodobností zanedbatelné. V případě doktríny *de minimis* se tak nezkušují pozitiva a negativa daného ujednání, ale pouze jeho povaha, tj. postavení účastníků této dohody, jakož i povaha zboží a služeb touto dohodou postižených. Důrazu na posouzení tržního podílu odpovídají i *de minimis* oznámení Komise, které, ačkoli právně nezávazné, stanovují hranice tržních podílů, pod které se Komise nebude ujednáním zabývat.

¹³⁸ Srov. např. Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě, Úř. věst. L 102, 23.4.2010, s. 1—7, zakotvující blokovou výjimku pro vertikální dohody, nařízení Komise (EU) č. 1218/2010 ze dne 14. prosince 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod, Úř. věst. L 335, 18.12.2010, s. 43—47, zakotvující horizontální blokové výjimky, či množství nařízení upravujících sektorové blokové výjimky. Pro detailní přehled nařízení upravující blokové výjimky viz např. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 208 - 209. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

jejich přijetí se v budoucnu ani nepředpokládá.¹³⁹ Procedurální uplatňování výjimek není v AMZ upraveno. Někteří autoři s odkazem na legislativní historii návrhu AMZ polemizují, zda je nutno o výjimku žádat v rámci předchozího povolovacího řízení,¹⁴⁰ nebo zda bude její uplatnění primárně záviset na uvážení podniku, aniž by byla nutná jakákoli komunikace s antimonopolním úřadem, což je praxe známá z EU.¹⁴¹ Vzhledem k současné absenci jakékoli úpravy předběžného povolovacího řízení je však zřejmé, že posouzení výjimek bude náležet předně podnikům samotným a antimonopolní úřady je budou případně posuzovat až v rámci přezkumu samotné dohody.¹⁴²

4.4. Dílčí závěr

Čínské kartelové právo je vystavěno na stejných teoretických základech jako evropský vzor, nicméně vykazuje drobné, avšak někdy i podstatné odlišnosti způsobené nedůslednou implementací jednotlivých ustanovení, jakož i rozdílným socio-ekonomickým prostředím. Tak v rámci samotného konstrukčního vymezení nezákonné dohody není sledována posloupnost od obecné definice nezákonné dohody k postihnutí jednotlivých případů, ale AMZ naopak postupuje od vypočtení nezákonných dohod, aby pojem dohody vymezil až následně pro naplnění obsahu předně vypočtených ustanovení. Nadto rozhodnutí sdružení podniků není upraveno v rámci ostatních dohod v širším slova smyslu, ale prostřednictvím speciálních ustanovení roztroušených po AMZ. Nakonec AMZ výslovně dělí dohody na dohody mezi konkurenty a dohody mezi podnikem a obchodními partnery. Toto dělení se však v současné době nezdá odůvodněné, když s ním nejsou spojeny žádné právní důsledky. Naopak nebyla výslovně převzata koncepce narušení soutěže z hlediska cíle (účelu) a účinku (dopadu).

¹³⁹ Antimonopolní úřady se k omezování jejich pravomocí staví spíše odmítavě a preferují vágnější zákonné direktivy, které jim umožní přizpůsobovat praxi aktuálním potřebám hospodářské politiky. Rozhovor s Qian Hao, profesorkou na China University of Political Science in Beijing specializující se na antimonopolní právo. Peking, 25. dubna 2016.

¹⁴⁰ HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 30. ISBN 01-998-7527-8. Čl. 12 návrhu AMZ ze 30. září 2005 totiž proceduru předběžného souhlasu zakotvoval.

¹⁴¹ Je však vhodné poznamenat, že do roku 2004 se v EU rovněž používal systém předběžné notifikace. Tato praxe však byla pro svou extrémní technickou a personální náročnost opuštěna. Dnes je čl. 101 odst. 3 SFEU považován za přímo účinnou legální výjimku, kdy kartelové dohody vyhovující stanoveným podmínkám jsou vyňaty ze zákazu, aniž by proto bylo třeba vydání správního rozhodnutí. Srov. SYLLOVÁ, Jindřiška, Lenka PÍTROVÁ a Helena PALDUSOVÁ a kolektiv. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 445. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-339-4.

¹⁴² WANG, Xiaoye a Jessica SU. *Competition Law in China*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2012, s. 48. ISBN 90-411-3868-4.

Absence dělení dohod z hlediska cíle či účinku je dále spojena s nejistotou ohledně požadovaných skutečností, jež je antimonopolní úřad povinen prokázat. Formalistické zahrnutí všech výslovně vypočtených dohod do rámce dohod *per se* protiprávních, aniž by bylo nutné posuzovat jejich skutečný dopad na hospodářskou soutěž, by mohlo být spojeno s poklesem efektivit hospodářské soutěže. Vhodnější by se proto jevilo předně obecně zkoumat účel takových dohod, a na základě tohoto posouzení posléze vyvodit možnou *per se* protiprávnost. Nakonec důvody, pro které může být za normálních okolností nezákonná dohoda přesto povolena, jsou v rámci AMZ o poznání širší, a otvírají cestu k posuzování ryze soutěžních otázek pod zorným úhlem veřejného zájmu a socialistické tržní ekonomiky.

5. Zneužití dominantního postavení

Zneužití dominantního postavení představuje další z celků regulujících restriktivní praktiky podniků. Jeho cílem je poskytnout ochranu před koncentrací tržní síly v rukách jednoho podniku, který by následně mohl svého postavení zneužívat na újmu svých konkurentů, a v konečném důsledku i spotřebitelů.

5.1. Čínské antimonopolní právo

Úpravě zneužití dominantního postavení je věnována Kapitola III AMZ. Pojem dominantního postavení definuje čl. 17 AMZ, dle něž se pod ním rozumí takové postavení na trhu zaujímané jedním nebo více podniky, jež umožňuje kontrolovat cenu, množství nebo jiné obchodní podmínky¹⁴³ na relevantním trhu, nebo zabránit či ztížit možnost ostatních podniků vstoupit na relevantní trh. Rozhodujícím pro určení dominance je naplnění znaků čl. 18 AMZ, přičemž nejvýznamnějším ukazatelem je velikost tržního podílu. Vedle tržního podílu bude přihlédnuto i k soutěžní situaci na relevantním trhu¹⁴⁴, finančnímu postavení podniku nebo přístupu ke zdrojům

¹⁴³ Mezi tyto jiné obchodní podmínky patří např. kvalita výrobku, způsob placení, způsob doručení, zákaznický servis, technická omezení atd. Podrobněji viz čl. 3 Nařízení SÚPO č. 53/2011 ze dne 7. ledna 2011, Nařízení o zákazu zneužití dominantního postavení, a čl. 17 Nařízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Nařízení proti cenovému monopolu. Dále viz Competition Law in China. In: *Slaughter and May* [online]. 2015 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.slaughterandmay.com/media/879862/competition-law-in-china.pdf>.

¹⁴⁴ Dle čl. 10 odst. 1 Nařízení SÚPO č. 53/2011 ze dne 7. ledna 2011, Nařízení o zákazu zneužití dominantního postavení se v rámci hodnocení soutěžní situace posuzuje zejména aktuální vývoj trhu, počet soutěžitelů a jejich tržní podíly, rozličnost produktů atd.

financování, hodnocení technologických podmínek, stupni závislosti ostatních podniků na určitém dodavateli, jakož i vstupním bariérám¹⁴⁵. Čl. 19 AMZ obsahuje domněnky, jež mají usnadnit dokazování dominantního postavení. Při dosažení určité hranice tržního podílu bude podnik považován za dominantní,¹⁴⁶ a bude na něm, aby takovou domněnku pomocí předložených důkazů vyvrátil. Avšak i při nedosažení těchto prahů může být podnik shledán dominantním.¹⁴⁷ Druhy zneužívajícího jednání jsou demonstrativně vymezeny v čl. 17 AMZ. Ty je vždy nutno posuzovat ve světle čl. 6 AMZ, který požaduje, aby důsledkem takových jednání bylo omezení nebo vyloučení soutěže.¹⁴⁸

5.2. Soutěžní právo EU

Soutěžní právo EU poskytuje základ úpravy zneužití dominantního postavení v čl. 102 SFEU. Netrestá samotný vznik dominantního postavení, ale soustředí se až na jeho případné zneužití.¹⁴⁹ Samotný pojem dominantního postavení však SFEU nedefinuje a tuto úlohu přenechává judikatuře.¹⁵⁰ Za účelem zjištění tržní síly je nutno předně určit relevantní trh, zjistit tržní podíl podniku na něm, jakož i posoudit celkovou soutěžní situaci z hlediska vystavení daného podniku soutěžním tlakům, které by byly překážkou

¹⁴⁵ Dle čl. 10 odst. 5 Nařízení SÚPO č. 53/2011 ze dne 7. ledna 2011, Nařízení o zákazu zneužití dominantního postavení bude v rámci hodnocení tržních bariér posuzována regulace vstupu na trh, vlastnictví podstatných zařízení (*essential facilities*), distribuční kanály, finanční a technické požadavky, jakož i celkové náklady.

¹⁴⁶ Čl. 19 AMZ obsahuje tři domněnky: a. tržní podíl podniku dosahuje 1/2 a výše, b. tržní podíl dvou podniků dosahuje 2/3 a výše, a nakonec c. tržní podíl tří podniků dosahuje 3/4 a výše.

¹⁴⁷ Podstatné pro určení dominance je naplnění znaků v čl. 18 AMZ, přičemž prahy čl. 19 AMZ slouží jako domněnky pro usnadnění procesní pozice antimonopolních úřadů.

¹⁴⁸ Nutnost vykládat čl. 17 AMZ ve spojení s čl. 6 AMZ byla potvrzena v rozhodnutí 1. středního lidového soudu v Pekingu ze dne 18. prosince 2009 - Tangshan Renren Information Service Company proti Baidu.

¹⁴⁹ Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-17/93 ze dne 15. července 1994 - Matra Hachette SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:1994:89, kde Tribunál vyslovil, že dosažení nebo posílení dominantního postavení, ať už individuální nebo kolektivní, není zakázáno ani ustanovením čl. 81 odst. 1 nebo čl. 82 ES.

¹⁵⁰ Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14. února 1978 - United Brands Company a United Brands Continentaal BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22, v němž ESD vymezil dominantní postavení jako „postavení ekonomické síly, kterou podnik má a která mu umožňuje bránit zachování efektivní hospodářské soutěže na relevantním trhu, protože mu dává možnost chovat se v podstatné míře nezávisle na jeho soutěžitelích, zákaznících a nakonec i spotřebitelích.“ Prvky, jež je nutné posoudit pro učinění závěru o dominantním postavení byly vymezeny zejména v rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-322/81 ze dne 9. listopadu 1983 - NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1983:313, kdy by se pozornost měla zaměřit na „možnosti soutěže v kontextu trhu, zahrnujícího veškeré produkty, které jsou z hlediska jejich charakteristiky zvláště vhodné pro uspokojení konstantní potřeby a které jsou jen v určité míře zaměnitelné s jinými výrobky.“

jeho zcela nezávislého chování na trhu.¹⁵¹ Dále čl. 102 SFEU poskytuje demonstrativní výčet závadného jednání, jehož by se podnik v dominantním postavení měl vyvarovat.¹⁵²

5.3. Komparace

Z koncepčního hlediska je čínská úprava zneužití dominantního postavení založena na stejných základech. Nesankcionuje samotné dominantní postavení, ale až jeho zneužití, tj. zaměřuje se na regulaci monopolistického chování.¹⁵³ Toto řešení zdá se pro čínskou situaci vhodné, neboť bere do úvahy současný stav ekonomického vývoje.¹⁵⁴ Pokud jde o faktory rozhodné pro posouzení dominance, nejvýraznější rozdíl tkví v roli tržního podílu. Zatímco v ČLR se tržnímu podílu přikládá rozhodující význam, v EU je považován pouze za výchozí bod v určování dominance¹⁵⁵ a Komise nepracuje

¹⁵¹ Srov. Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, s. 7—20.

¹⁵² K demonstrativní povaze výčtu srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-95/04 P ze dne 15. března 2007 - British Airways plc proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2007:166. Jedná se o vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen nebo jiných obchodních podmínek, omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje na úkor spotřebitelů, uplatňování rozdílných obchodních podmínek vůči obchodním partnerům při plnění stejné povahy, jakož i vázání produktů.

¹⁵³ ZHOU, Yin. China's Anti-Monopoly Law: Insights from U.S. and EU Precedents on Abuse of Dominance and IP Exemption Provisions. *Hastings International and Comparative Law Review*. 2009, 32(2), 711-730.

¹⁵⁴ V minulosti byla vládní politika vedena snahou o zajištění hospodářské soběstačnosti jednotlivých regionů. Ta však byla spojena s existencí menších podniků, jež nebyly v dané hospodářské oblasti dostatečně efektivní, např. z důvodu nedostatku vstupních surovin, vhodných přírodních podmínek či malému odbytu. Tyto podniky mohly na regionálních trzích vystupovat jako dominantní, avšak v národním měřítku takového postavení nedosahovaly. Vzhledem k vysoké neefektivitě byla myšlenka regionální soběstačnosti vedoucí k vysoké regionální fragmentaci a faktickému vytvoření uzavřených lokálních trhů opuštěna a nynější praxe se orientuje na centralizaci produkce v rukou vybraných podniků, které budou moci dosahovat úspor z výroby. Proto se soutěžní politika v oblasti dominantního postavení zaměřuje ne na vznik a regulaci dominantního postavení jako takového, ale až na jednání, jež by mohlo takové postavení zneužívat, neboť vytváření větších podniků je pro čínské soutěžní prostředí v současné fázi považováno za přínosné. Podrobněji srov. OWEN, Bruce M., Su SUN a Wentong ZHENG. China's Competition Policy Reforms: The Anti-monopoly Law and Beyond. *Antitrust Law Journal*. 2009, 75(1), 231 - 266.

¹⁵⁵ Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-85/76 ze dne 13. února 1979 - Hoffmann-La Roche & Co. AG proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1979:36, kde soud vyslovil, že podíly na trhu jsou pro Komisi prvním užitečným náznakem struktury trhu a relativního významu jednotlivých podniků působících na daném trhu. Pro učinění závěru o existenci dominantního postavení je nutné posouzení i dalších kritérií, srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-62/86 ze dne 3. července 1991 - AKZO Chemie BV proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1991:286 či rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14. února 1978 - United Brands Company a United Brands Contitentaal BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22, kde se uvádí, že dominantní postavení se obecně odvozuje z kombinace několika faktorů, jež posuzovány samostatně nejsou nutně determinující, neboť rozhodující je posouzení celkové tržní síly daného podniku. Nicméně vysoký tržní podíl udržovaný po určitou dobu doprovázený nízkým tržním podílem konkurentů však může ve výjimečných případech rovněž představovat *de facto*

s presumpcemi dominance založenými na velikost tržního podílu.¹⁵⁶ Na základě těchto domněnek však hrozí, že za dominantní bude považován i podnik, jenž pro svůj drobný tržní podíl není schopen trhu dominovat.¹⁵⁷ Ačkoli dotčené podniky mohou tuto domněnku vyvrátit, z hlediska procesní efektivity by se jevilo vhodnější, kdyby antimonopolní autority musely dominanci prokázat na základě hlubšího posouzení dalších objektivních faktorů čl. 18 AMZ, než v evidentních případech neexistence dominance přenášet povinnost vyvrátit presumované postavení na podniky samotné.¹⁵⁸ V ostatních kritériích použitelných pro posouzení dominance se nicméně oba právní řády shodují. Hodnocení finančního postavení nebo přístupu ke zdrojům financování se uplatňuje jako oprávněný faktor k určení dominance i v EU,¹⁵⁹ stejně tak hodnocení technologických podmínek,¹⁶⁰ stupeň závislosti na určitém dodavateli¹⁶¹ či existence překážek vstupu na trh.¹⁶²

důkaz dominance. Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-85/76 ze dne 13. února 1979 - Hoffmann-La Roche & Co. AG proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1979:36, odst. 56, kde k prokázání dominantního postavení postačoval tržní podíl pohybující se ve třech letech v rozmezí 75 – 87%, či odst. 63, kde tržní podíl v rozmezí 63 – 66% doprovázený nízkými tržními podíly konkurentů (14,8% a 6,3%) rovněž postačil k prokázání dominance. Velikost tržního podílu se zřetelem k parcelaci zbytku trhu je tak výchozím ukazatelem dominantního postavení. Obdobně srov. SYLLOVÁ, Jindřiška, Lenka PÍTROVÁ a Helena PALDUSOVÁ a kolektiv. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 456. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-339-4.

¹⁵⁶ Ze zkušeností Komise shrnutých ve Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, s. 7–20 vyplývá, že dominantní postavení není pravděpodobné, je-li podíl podniku na relevantním trhu nižší než 40% (odst. 14). Pouze v ojedinělých případech byla shledána existence dominance čistě na základě posouzení tržních podílů, např. v rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-62/86 ze dne 3. července 1991 - AKZO Chemie BV proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1991:286, tvořil podíl přes 50% *prima facie* důkaz existence dominance.

¹⁵⁷ Ačkoli dle čl. 19 AMZ se domněnky neuplatní v případě podniku nedosahujícího 10% tržního podílu, podnik s 11% tržním podílem by již mohl být považován za dominantní, pokud by spolu s dalším podnikem či dalšími podniky dosáhl prahů vymezených v čl. 19 AMZ. Podrobněji viz HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 97. ISBN 01-998-7527-8.

¹⁵⁸ Určující význam tržních podílů byl v AMZ zakotven zejména ve snaze ulehčit důkazní břemeno na straně antimonopolních úřadů, které prozatím nedisponují dostatkem prostředků k provádění náročné ekonomické analýzy spojené s hodnocením dominantního postavení. Rozhovor s Qian Hao, profesorkou na China University of Political Science in Beijing specializující se na antimonopolní právo. Peking, 25. dubna 2016.

¹⁵⁹ Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14. února 1978 - United Brands Company a United Brands Contitentaal BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22, či rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-322/81 ze dne 9. listopadu 1983 - NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1983:313.

¹⁶⁰ Zejména velký náskok v oblasti výzkumu a rozvoje, který nutí konkurenci k vynaložení nepřiměřeně velkých nákladů, může představovat překážku vstupu na trh. Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14. února 1978 - United Brands Company a United Brands Contitentaal BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22.

Co se týče samotného zneužití, srovnávané právní řady neposkytují jeho obecnou definici a omezují se na demonstrativní výčet nejčastějších typů zneužívajících jednání. V porovnání s úpravou dohod omezujících soutěž rovněž obecně nepočítají s legitimními důvody, jichž by se podniky mohly dovolat k ospravedlnění svého jednání.¹⁶³ Avšak vybraná jednání ve výčtu čl. 17 AMZ obsahují dovětek, že popsané jednání bude považováno za protiprávní, nebude-li ospravedlněno legitimním důvodem.¹⁶⁴ I v rámci práva EU se může posoudit ospravedlnitelnost daného jednání zejména s ohledem na závažnost dopadů na soutěž.¹⁶⁵ Oba právní řady tak aplikují tzv. pravidlo rozumu a zohledňují skutečnosti, které vedly dominantní podnik k danému jednání.¹⁶⁶ I přesto však musí být jednání dominantního podniku přiměřené, tedy pro

¹⁶¹ Srov. rozhodnutí Tribunálu ve věci T-203/01 ze dne 30. září 2003 - Manufacture française des pneumatiques Michelin proti Komisi, ECLI:EU:T:2003:250, odst. 200 – 208.

¹⁶² Srov. Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, s. 7—20, odst. 17.

¹⁶³ Na rozdíl od zákazu dohod narušujících soutěž je zákaz zneužití dominantního postavení pojmán jako zákaz absolutní. Srov. SYLLOVÁ, Jindřiška, Lenka PÍTROVÁ a Helena PALDUSOVÁ a kolektiv. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 459. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-339-4.

¹⁶⁴ Někteří autoři z toho vyvozují, že účelem daných dovětek bylo zakotvit pravidlo rozumu, které by určilo, zda je zneužívající praktika v daném případě skutečně zneužitím. Faktory, které mohou být vzaty do úvahy při posuzování, zda za normálních okolností zneužívající jednání může být považováno za ospravedlnitelné, obsahuje čl. 8 Nařízení SÚPO č. 53/2011 ze dne 7. ledna 2011, Nařízení o zákazu zneužití dominantního postavení, jež mezi ně řadí především posouzení, zda je jednání součástí všedních operací podniku za účelem dosažení obvyklých zisků či jaký má dané jednání vliv na ekonomickou efektivitu, veřejný zájem či hospodářský růst. Pravidla tak připomínají cíle, na něž by měl být brán zřetel při prosazování antimonopolního práva jako celku obecně.

¹⁶⁵ Dle Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, odst. 28, bude Komise brát v úvahu tvrzení podniku, že jeho chování je opodstatněné (srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14. února 1978 - United Brands Company a United Brands Contitentaal BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22, odst. 184), tj. že je objektivně nutné (nezbytné, tj. např. z důvodu ochrany zdraví nebo bezpečnosti v souvislosti s povahou výrobku), nebo že povede k vyšší efektivnosti, která převažuje nad případnými protisoutěžními účinky na spotřebitele. Jako třetí typ odůvodnění je judikaturou uznáno tzv. oprávněné podnikatelské jednání, jímž dominantní podnik chrání své zájmy (srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14. února 1978 - United Brands Company a United Brands Contitentaal BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22).

¹⁶⁶ Nařízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Nařízení proti cenovému monopolu výslovně obsahuje přijatelná ospravedlnění, např. pokud druhá strana faktickou možnost přejít k jinému podniku, může i podnik v dominantním postavení dodávky přerušit. Možnost přejít k jinému podniku se podobá požadavku nezbytnosti dle Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, odst. 28. V čínském kontextu srov. WU, Zhengu. Perspectives on the Chinese Anti-Monopoly Law. *Antitrust Law Journal*. 2009, 75(1), 73 – 116, kde autor dovozuje, že za účelem určení, zda jsou vypočtená jednání skutečným zneužitím dominantního postavení, by mělo být provedeno posouzení ve smyslu pravidla rozumu.

dosažení daných cílů nezbytné a nenarušující soutěž více než je bezpodmínečně nutné.¹⁶⁷ Níže je přehled zneužívajících praktik dle AMZ doplněný o srovnání s odpovídajícími ustanoveními SFEU.

	AMZ	SFEU
Nepřiměřeně vysoké prodejní ceny nebo nízké nákupní ceny	Čl. 17 písm. a)	Čl. 102 písm. a)
Nepřiměřeně nízké ceny	Čl. 17 písm. b)	Čl. 102 písm. a)
Odmítnutí dodávek	Čl. 17 písm. c)	Čl. 102 písm. c)
Výhradní dohody	Čl. 17 písm. d)	Čl. 102 písm. c)
Vázaný prodej	Čl. 17 písm. e)	Čl. 102 písm. d)
Vynucování nepřiměřených obchodních podmínek	Čl. 17 písm. e)	Čl. 102 písm. a)
Cenová diskriminace	Čl. 17 písm. f)	Čl. 102 písm. a) a c)
Rozdílné obchodní podmínky (diskriminace)	Čl. 17 písm. f)	Čl. 102 písm. c)
Další	Čl. 17 písm. g)	Čl. 102
Omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje	N/A	Čl. 102 písm. b)

Pro cenově zneužívající jednání je v obou jurisdikcích podstatné určení přiměřenosti ceny. V tomto ohledu se čínská úprava zřetelně inspirovala postupem vytvořeným

¹⁶⁷ SYLLOVÁ, Jindřiška, Lenka PÍTROVÁ a Helena PALDUSOVÁ a kolektiv. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 459. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-339-4.

evropskou judikaturou,¹⁶⁸ když za určující rovněž považuje porovnání s ostatními podniky na relevantním trhu a náklady dominantního podniku.¹⁶⁹

Pojetí tzv. predátorských cen se od evropského práva rovněž neliší, když AMZ nevyžaduje, aby dominantní podnik disponoval po vytlačení konkurence možností pokrýt ztráty způsobené účtováním nízkých cen.¹⁷⁰ Čínská úprava však na rozdíl od evropské neobsahuje specifikaci nákladů, ze kterých se bude pro určení predátorské ceny vycházet.¹⁷¹ Nakonec čínská úprava obsahuje výslovné ospravedlnění dočasného účtování nižších cen.¹⁷²

Odmítnutí dodávek v právu EU zahrnuje celou řadu praktik.¹⁷³ V rámci jejich přezkumu Komise především posuzuje, zda jsou tyto dodávky objektivně nutné, aby mohly podniky účinně soupeřit na trhu.¹⁷⁴ Jelikož je poskytování dodávek silně vázáno na

¹⁶⁸ V rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14. února 1978 - United Brands Company a United Brands Contitental BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22, SDEU vymezil, že za nepřiměřenou bude považována cena, která je nepřiměřeně vysoká ve vztahu k ekonomické hodnotě výrobku. Za tímto účelem je nejprve nutno posoudit rozdíl mezi cenou a náklady, a dále zhodnotit, zda je cena nepřiměřená sama o sobě či v porovnání s ostatními produkty. Srov. SYLLOVÁ, Jindřiška, Lenka PÍTROVÁ a Helena PALDUSOVÁ a kolektiv. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 460. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-339-4.

¹⁶⁹ Viz čl. 11 Nařízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Nařízení proti cenovému monopolu. Nicméně vzhledem k historii centrálně plánovaného hospodářství spojené s regulací cen, která v některých odvětvích přetrvává dodnes, není vyloučeno, že čínské autority budou raději přihlížet k takto stanoveným cenovým hladinám. Podrobněji srov. HUI, Janet a Stanley WAN. Pricing Abuses under the Anti-Monopoly Law. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 149 - 164. ISBN 9041141219.

¹⁷⁰ Tzv. *recoupment*. Srov. rozhodnutí Soudního dvora C-333/49 P ze dne 14. listopadu 1996 - Tetra Pak International SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1996:436, či rozhodnutí Soudního dvora C-202/07 P ze dne 2. dubna 2009 - France Télécom SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2009:214.

¹⁷¹ Dle rozhodnutí Soudního dvora C-333/49 P ze dne 14. listopadu 1996 - Tetra Pak International SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1996:436, odst. 33, musí být ceny dominantního podniku, které jsou nižší, než průměr jeho proměnlivých nákladů, vždy považovány za zneužívající, zatímco ceny nižší než průměr celkových nákladů, avšak vyšší než průměr proměnlivých nákladů, mají zneužívající povahu pouze tehdy, pokud může být prokázán plán vyloučení. Obdobně srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-62/86 ze dne 3. července 1991 - AKZO Chemie BV proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1991.

¹⁷² Čl. 12 Nařízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Nařízení proti cenovému monopolu výslovně obsahuje demonstrativní výčet případů, kdy lze účtovat ceny pod náklady, např. v případě prodeje zboží blížícího se expirační době, či pokud jde o součást marketingové akce za účelem rozšíření nového produktu.

¹⁷³ Např. odmítnutí dodat výrobky stávajícím nebo novým zákazníkům, udělit práva k duševnímu vlastnictví, umožnit přístup k nezbytnému zařízení nebo síti. Srov. Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, odst. 77.

¹⁷⁴ Za nepostradatelnou se považuje dodávka, pokud neexistuje žádná skutečná nebo možná náhrada, kterou by mohli konkurenti v dohledné budoucnosti účinně nahradit dodávku poskytovanou dominantním podnikem. Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech C-241/91 P a C-242/91 P ze dne 6. dubna 1995 - Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications Ltd (ITP) proti Komisi

smluvní volnost podniku, poskytují srovnávané právní úpravy případné ospravedlnění jejich odmítnutí, pokud podnik prostřednictvím tohoto jednání pouze dbá svých obchodních zájmů a uplatňuje svá práva. V EU byly možné ospravedlňující důvody rozvinuty v rozhodovací praxi Komise a evropských soudů,¹⁷⁵ v ČLR jsou zahrnuty v demonstrativním výčtu čl. 13 Nařízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Nařízení proti cenovému monopolu výslovně.¹⁷⁶ Naopak pokud by bylo prokázáno, že důvodem odmítnutí dodávek byla snaha podniku udržet své dominantní postavení, bylo by jeho jednání kvalifikováno jako zneužití.

Výhradní dohody zahrnující povinnost výhradního odběru či dodávky či rabaty jsou sankcionovány čínským i evropským právem. Zatímco v evropském kontextu se však vyžaduje prokázání jejich vylučovacího efektu vzhledem k soutěži,¹⁷⁷ čínské právo tento požadavek výslovně neobsahuje, což může vést k postihu exkluzivních dohod, jež ve skutečnosti mají pozitivní dopady na soutěž.¹⁷⁸ Za určitých okolností však mohou být takové praktiky v obou právních řádech ospravedlněny.¹⁷⁹

Pokud jde o vázání, dle praxe EU musí být prokázána dominance na vázajícím trhu, odlišnost vázaných výrobků, jakož i skutečnost, že vázaný prodej pravděpodobně

Evropských společenství, ECLI:EU:C:1995:98, odst. 52 a 53, či rozhodnutí Tribunálu ve věci T-201/04 ze dne 17. září 2007 - Microsoft Corp. proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:2007:289, odst. 421.

¹⁷⁵ Uznávají, že existence přísné kontraktační povinnosti může narušit motivaci podniku investovat a inovovat, a tím v konečném důsledku poškodit spotřebitele. Srov. Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, odst. 75.

¹⁷⁶ Mezi ně patří zhoršující se situace obchodního partnera, skutečnost, že obchodní partner má možnost dostat dodávku od jiného podniku a ostatní. Možnost přestupu k jinému obchodnímu partnerovi se v EU posuzuje v rámci zhodnocení nezbytnosti odmítnutých dodávek pro fungování takto závislého podniku.

¹⁷⁷ Předmětem zájmu Komise bude jednání, které může vést k uzavření trhu narušujícímu hospodářskou soutěž. Viz Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, s. 7—20, odst. 37.

¹⁷⁸ HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 114. ISBN 01-998-7527-8.

¹⁷⁹ Čl. 14 Nařízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Nařízení proti cenovému monopolu mezi takové důvody řadí snahu o zachování kvality či bezpečnosti produktu, zachování dobrého obchodního jména dané značky, či možnost takového chování výrazně snížit náklady či zlepšit efektivitu ve prospěch spotřebitelů apod. Obdobně Komise posoudí námitky podniků, že jednání přináší nákladové či jiné výhody, ze kterých následně profitují spotřebitelé. Podrobněji srov. rozhodnutí Soudního dvora C-95/04 P ze dne 15. března 2007 - British Airways plc proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2007:166, odst. 86; dále Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, s. 7—20, odst. 45.

povede k uzavření trhu narušujícímu hospodářskou soutěž.¹⁸⁰ Obdobně dle AMZ se musí jednat o dominantní podnik, jehož jednání není založeno na legitimním důvodu, přičemž prováděcí předpisy dodávají, že se musí jednat o násilně vynucenou praktiku týkající se odlišných výrobků.¹⁸¹ Požadavek uzavření trhu však rovněž výslovně stanoven není.

Úprava diskriminace vychází plně z evropského práva, když se zejména klade důraz na doložení uplatnění rozdílných podmínek u ekvivalentních transakcí.¹⁸² AMZ však na rozdíl od SFEU výslovně neurčuje, že diskriminace povede ke znevýhodnění obchodních partnerů v soutěži.¹⁸³ Úprava tak bude automaticky dopadat i na případy diskriminace v primární rovině, kdy jednání dominantního podniku povede k vyloučení jeho přímých konkurentů.¹⁸⁴

5.4. Dílčí závěr

V porovnání s ostatními pilíři soutěžního práva se čínská právní úprava zneužití dominantního postavení jeví jako oblast nejvíce inspirována evropským právem.¹⁸⁵ Jediný podstatný rozdíl tkví v povaze tržního podílu jako základního faktoru pro určení dominance, který je v čínském právu podpořen výslovnými zákonnými domněnkami. Podniky s menším tržním podílem, jež by evropské soutěžní autority nepovažovaly za nositele dominantního postavení, budou moci být kvůli stanoveným domněnkám

¹⁸⁰ Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-201/04 ze dne 17. září 2007 - Microsoft Corp. proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:2007:289, odst. 842, 859 – 862, 867 a 869.

¹⁸¹ Více viz čl. 6 Nařízení SÚPO č. 53/2011 ze dne 7. ledna 2011, Nařízení o zákazu zneužití dominantního postavení, když se musí jednat násilně vynucenou praktiku dominantního podniku a odlišné výrobky. Nedávná rozhodovací praxe NKRR však podmínku násilně vynucené praktiky nepožaduje. Srov. HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 115. ISBN 01-998-7527-8.

¹⁸² Rozhodnutí Soudního dvora C-95/04 P ze dne 15. března 2007 - British Airways plc proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2007:166.

¹⁸³ Srov. rozhodnutí Soudního dvora ve věci 26–75 ze dne 13. listopadu 1975 - General Motors Continental NV proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1975:150. Čl. 102 písm. c) SFEU mívá na tzv. diskriminaci v sekundární rovině, kdy v důsledku diskriminačních podmínek jsou někteří zákazníci dominantního podniku znevýhodněni vůči jiným zákazníkům, jež k nim stojí v konkurenčním postavení. Podrobněji viz MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 295. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹⁸⁴ Tato praxe je však i v EU nepřipustná, avšak nelze ji subsumovat pod čl. 102 písm. c), nýbrž pod obecnou klauzuli čl. 102 SFEU, nejčastěji ve formě predátorské ceny. Podrobněji viz MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 296. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹⁸⁵ Tato skutečnost je podpořena faktem, že v oblasti zneužití dominantního postavení má čínská praxe nejmenší zkušenosti, neboť před přijetím AMZ se jí komplexně žádné vynucovací autority nezabývaly.

zahrnuty do skupiny podniků domněle dominantních, a za účelem předejití sankce budou nuceny shromáždit důkazy tuto domněnku vyvracející. Vítané je výslovné převzetí pravidla rozumu, které bude rozhodovací autoritu odrazovat od pouhé formalistické subsumpce konkrétního jednání pod zákonná ustanovení, aniž by se zabývala případnými důvody, které dominantní podnik k vytýkanému jednání vedly. Vyjmenované zneužívající praktiky jsou shodné s praktikami uznávanými v evropské praxi, navíc sběrná klauzule umožňuje postihnouti zneužívajících jednání výslovně nevypočtených. Pro praxi bude zejména důležité, aby se antimonopolní úřady neomezovaly na zkoumání formy daného jednání, ale posuzovaly skutečné materiální dopady na hospodářskou soutěž ve světle čl. 6 AMZ, neboť tento přístup je spojen s dosažením vyšší efektivity a blahobytu spotřebitelů.

Mimo literu zákona však zůstává skutečnost, že většina podniků těšících se v ČR dominantnímu postavení jsou podniky vlastněné státem.¹⁸⁶ Soukromě vlastněné podniky jsou naopak většinou velmi malé, takže jejich jednání není schopno citelně ovlivnit soutěž na trhu.¹⁸⁷ Aplikace ustanovení Kapitoly III AMZ ve vztahu ke státně vlastněným dominantním podnikům však může být modifikována ve světle čl. 7 AMZ, jež zákonné aktivity těchto podniků v odvětvích, jež jsou úzce spjaty s národní ekonomikou a národní bezpečností, svěruje pod ochranu státu. Ochranařská pozice státu¹⁸⁸ však spojuje pomyslný bludný kruh, když hrozí, že tato specifická odvětví budou chráněna do té míry, že nepřipustí vstup jiných podniků, a čl. 17 a násl. AMZ vlastně nebudou moci být fakticky aplikovány pro neexistenci konkurence.¹⁸⁹ Předpokladem pro účinnou aplikaci ustanovení regulujících zneužití dominantního postavení je tak otevření těchto odvětví volné soutěži, zejména zrušením vstupních

¹⁸⁶ Státní podniky se těší monopolnímu postavení ve většině strategických průmyslových odvětvích, jako poskytování energií (elektrické energie, pohonných hmot), telekomunikací, dopravy (železniční, letecké) atd.

¹⁸⁷ CHEN, Jianfu. Transformation of Chinese Law - From Formal to Substantial. *The Hong Kong Law Journal*. 2007, 37(2), 689 - 740.

¹⁸⁸ Nicméně i v EU je existence státních monopolů reflektována (viz např. čl. 37 SFEU pro státní monopoly obchodní povahy) a vybrané významné státní podniky se rovněž těší privilegovanému postavení. Nadto podniky, jimž byl svěřen výkon určitých výlučných práv nebo výkon určitých činností či poskytování služeb ve veřejném zájmu, jež povětšinou disponují dominantním, ne-li monopolním postavením, dle čl. 106 odst. 2 SFEU podléhají pravidlům hospodářské soutěže v omezené míře, neboť těmto podnikům nesmí být znemožněn výkon zvláštních činností či jejich výlučných práv. Zájem členských států využít podniků ve veřejném sektoru jako nástroje hospodářské nebo sociální politiky tak nalezneme i v EU, nicméně v porovnání s ČR v menším rozměru.

¹⁸⁹ ZHENG, Wentong. Transplanting Antitrust in China: Economic Transition, Market Structure, and State Control. *University of Pennsylvania Journal of International Law*. 32(2), 643 - 722.

bariér či administrativních omezení.¹⁹⁰ Ačkoli se reformní snahy skutečně orientují na rozdělení existujících monopolních podniků, nesetkají se vždy se žádoucím výsledkem, a prozatím je nutno na čínském trhu počítat se silnou přítomností státně vlastněných dominantních podniků, jež se mohou těšit privilegovanému zacházení.¹⁹¹

6. Spojování podniků

Kontrola spojování podniků představuje další z pilířů soutěžního práva. Na rozdíl od prvních dvou pilířů, o nichž již bylo pojednáno výše, zastupuje prvek prevence v ochraně struktury trhu. Nezaměřuje se totiž na zkoumání následků určitého závadného jednání *ex post*, ale naopak se soustředí na jeho prevenci *ex ante* a hodnotí je z perspektivy možných strukturálních změn s jeho provedením spojených.¹⁹²

6.1. Čínské antimonopolní právo

Těžištěm úpravy spojování podniků je AMZ, avšak specifická spojení jsou rovněž regulována prostřednictvím zvláštních právních předpisů.¹⁹³ Pravomoci v této oblasti byly svěřeny Antimonopolnímu oddělení MO.¹⁹⁴ Vzhledem k úpravě teritoriální působnosti se čínská úprava nevztahuje pouze na domácí či přeshraniční transakce, jejichž alespoň jednou stranou je podnik usazený v ČLR, avšak dopadá i na spojení mezi podniky, které nejsou na čínském území usazeny.¹⁹⁵ K aktivaci pravidel AMZ postačí lokalizace účinku jednání na čínský trh. Úprava vychází z povinného

¹⁹⁰ FOX, Eleanor M. An Anti-Monopoly Law for China - Scaling the Walls of Government Restraints. *Antitrust Law Journal*. 2009, 75(1), 173 - 194.

¹⁹¹ V mnoha případech však ani po rozdělení problém faktického dominantního postavení nevymizel, když demonopolizace byla učiněna dle funkčních či regionálních kritérií, takže dominantní postavení bylo přesunuto z centralizované entity na jednotlivé články produkce či bylo pouze geograficky decentralizováno. Podrobněji viz LI, Grace. Can the PRC's new anti-monopoly law stop monopolistic activities: Let the PRC'S telecommunications industry tell you the answer. *Journal Telecommunications Policy*. 2009, 33(7), 360 – 370; či ZHENG, Wentong. Transplanting Antitrust in China: Economic Transition, Market Structure, and State Control. *University of Pennsylvania Journal of International Law*. 32(2), 643 – 722.

¹⁹² MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 166. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

¹⁹³ Např. v případě přítomnosti zahraniční investice je nutné postupovat také dle právních předpisů upravující zahraniční investice. Toto řízení pak dle povahy investice může být doplněno o přezkum souladu s národní bezpečností.

¹⁹⁴ ZHANG, Angela Huyue. The Enforcement of the Anti-Monopoly Law in China: An Institutional Design Perspective. *Antitrust Bulletin*. 2011, 56(3), 631 - [iv].

¹⁹⁵ HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 131. ISBN 01-998-7527-8.

notifikačního řízení, bude-li transakce naplňovat znaky spojení a zároveň dosáhne-li limitních prahů obratu.¹⁹⁶

Definici pojmu spojení obsahuje čl. 20 AMZ, který pod ním rozumí spojení podniků *stricto sensu*, nabytí kontroly nad podnikem na základě nabytí podílů nebo majetku, či nabytí kontroly nad podnikem nebo možnost vykonávat rozhodující vliv na jiný podnik na základě smlouvy nebo jiného prostředku. Opatření o notifikaci spojení mezi podniky¹⁹⁷ obsahuje definici kontroly pro účely určení, zda s transakcí bude spojeno nabytí kontroly.¹⁹⁸ Pokud jde o materiální posouzení spojení, základním kritériem je dle čl. 28 AMZ možnost reálného či potenciálního omezení či vyloučení soutěže na relevantním trhu, přičemž posouzení dopadů bude MO provádět ve světle faktorů vypočtených v čl. 27 AMZ.¹⁹⁹

Samotný notifikační proces se rozpadá do dvou fází, a to neformální fáze konzultační a formální fáze přezkumné. Před podáním oznámení mohou strany navázat kontakt s MO v rámci neformálního setkání, kde budou diskutovány základní otázky zamýšleného spojení. Samotným podáním oznámení ještě nedojde k zahájení formální přezkumné fáze, neboť tento okamžik je vázán na rozhodnutí MO o přijetí podaného oznámení jako úplného. Formální přezkumná fáze se rozpadá na další tři úseky. První část je omezena lhůtou 30 dní a slouží k obecnému zhodnocení, zda spojení může potenciálně

¹⁹⁶ K určení notifikačních prahů je dle čl. 21 AMZ zmocněna Státní rada, jež tuto otázku upravila v roce 2008 prostřednictvím Nařízení Státní rady ze dne 3. srpna 2008, Nařízení o notifikačních prazích. Dle čl. 3 tohoto nařízení musí být notifikována ta spojení, kde společný obrat všech stran transakce překročí 10 miliard RMB na celosvětové úrovni nebo 2 miliardy RMB na čínské úrovni, a zároveň obrat každé z alespoň 2 stran transakce překročí 400 milionů RMB na čínské úrovni. Odlišná pravidla se pak uplatňují pro výpočet obratu některých finančních institucí jako bank a pojišťoven, které jsou již regulovány jiným orgánem (např. Bankovní regulační komise Číny), kdy jako obecná klauzule platí, že pro výčet obratu se posuzuje pouze 10% jejich obratu (Nařízení č. 10/2009 MO, Banky Číny, Bankovní regulační komise Číny, Finanční regulační komise Číny a Pojišťovnické regulační komise Číny ze dne 15. července 2009, Nařízení pro výpočet obratu pro účely spojování podniků ve finančním sektoru). Podrobněji srov. Competition Law in China. In: *Slaughter and May* [online]. 2015 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.slaughterandmay.com/media/879862/competition-law-in-china.pdf>.

¹⁹⁷ Nařízení MO ze dne 6. června 2014, Opatření o notifikaci spojení mezi podniky.

¹⁹⁸ Základem pro posouzení bude převodní dokument, jakož i společenská smlouva cílového podniku. Jako další faktory budou brány do úvahy cíle transakce a budoucí plány, vlastnická struktura před a po provedení transakce, záležitosti, které jsou vyhrazeny souhlasu valné hromady, způsob jmenování a odvolávání výkonného personálu apod.

¹⁹⁹ Důležité pro rozhodnutí budou dle čl. 27 AMZ především tržní podíl jednotlivých podniků na relevantním trhu a jejich schopnost ovlivňovat soutěž na takovém trhu, stupeň koncentrace na relevantním trhu, dopady spojení na vstup nových podniků na trh, dopady spojení na spotřebitele a ostatní podniky, jakož i dopady na ekonomický rozvoj ČLR. Směrnice pro bližší posouzení případných rizik spojení jsou pak předmětem Nařízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž.

představovat hrozbu hospodářské soutěži.²⁰⁰ Pokud MO dojde k závěru, že spojení vyžaduje další substantivní posouzení, zahájí druhou část, jež je omezena lhůtou 90 dnů.²⁰¹ V mimořádných případech je pak MO dle čl. 26 AMZ oprávněno iniciovat i třetí část, jež prodlužuje přezkum o dalších max. 60 dní.²⁰² Každá jednotlivá fáze notifikačního řízení může skončit rozhodnutím MO o povolení transakce, podmíněném povolení či nepovolení transakce.²⁰³

6.2.Soutěžní právo EU

Primární právo se omezuje na úpravu restriktivních praktik a spojování podniků přenechalo Nařízení o kontrole spojování podniků²⁰⁴ (dále v této kapitole jen jako Nařízení) a dalším předpisům. Vymezení spojení je obsaženo v čl. 3 odst. 1 Nařízení, jež za něj považuje spojení podniků *stricto sensu* či získání přímé nebo nepřímé kontroly nad jiným podnikem, za podmínky, že v důsledku těchto transakcí dojde ke změně kontroly na trvalém základě. Pojem kontroly je specifikován v čl. 3 odst. 2 Nařízení, přičemž je založena na možnosti určovat nebo rozhodujícím způsobem ovlivňovat činnost jiného podniku.²⁰⁵ Podmínkou pro podřízení spojení notifikační proceduře je tzv. komunitární dimenze, která je v Nařízení vymezena prostřednictvím obrátových kritérií.²⁰⁶ Pokud jde o materiální přezkum spojení, vychází se nově z koncepce podstatného narušení hospodářské soutěže,²⁰⁷ dle níž za neslučitelnou s trhem bude dle čl. 2 odst. 3 Nařízení prohlášena koncentrace, která by „*podstatně narušila účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu nebo jeho podstatné části, zejména v důsledku vzniku či posílení dominantního postavení.*“ Posuzování

²⁰⁰ Viz čl. 25 AMZ. Během této fáze MO především přijímá vyjádření ministerstev a státních úřadů, odborových sdružení, zákazníků, dodavatelů či ostatních podniků.

²⁰¹ Viz čl. 26 odst. 1 AMZ.

²⁰² Viz čl. 26 odst. 2 AMZ.

²⁰³ Viz čl. 28 a 29 AMZ.

²⁰⁴ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1—22.

²⁰⁵ MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 29. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

²⁰⁶ Podrobněji viz čl. 1 odst. 2 a 3 Nařízení. Odlišný postup je stanoven pro výpočet obrátu úvěrových a pojišťovacích institucí.

²⁰⁷ Dříve se uplatňoval tzv. test dominance stavějící na riziku vytvoření či posílení dominantního postavení v důsledku provedení koncentrace. Podrobněji srov. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 488. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

jednotlivých typů spojení je pak dále rozvedeno v prováděcích předpisech.²⁰⁸ Řízení před Komisí se rozpadá do dvou fází ohraničených časovými limity 25 a 90 dní, přičemž výsledek tohoto řízení může spočívat v povolení, podmíněném povolení či nepovolení transakce.

6.3. Komparace

Vznik oznamovací povinnosti je ve srovnávaných právních řádech spojen se stejnými právními skutečnostmi, tj. naplnění definičních znaků spojení, jakož i dosažení limitních prahů obratu. Užší vztah spojení k předmětnému trhu není podmínkou notifikace, avšak může být posouzen v rámci výpočtu obratu.²⁰⁹ Definice spojení známá z evropského práva nebyla do AMZ převzata výslovně, avšak zobecněním kazuistického výčtu jednotlivých druhů nabytí kontroly v čl. 20 AMZ lze rovněž dospět ke kritériu přímé či nepřímé kontroly známému z práva EU. Pojem kontroly je v obou právních řádech spojen se ziskem rozhodujícího vlivu na jiný podnik. Společný je i koncept nabytí kontroly *de facto*, když za formu koncentrace může být shledáno i nabytí menšinového podílu.²¹⁰ Obě právní úpravy reflektují případy, kdy ke spojení nedochází, a rovněž výslovně uznávají vytvoření společného podniku za typ spojení. Nicméně v čínském kontextu má zahrnutí vytvoření společného podniku do rámce potenciální

²⁰⁸ Např. horizontální spojení jsou předmětem Pokynů pro posuzování horizontálních spojování podle nařízení Rady o kontrole spojování podniků, Úř. věst. C 31, 5.2.2004, s. 5—18.

²⁰⁹ HAMP-LYONS, Christopher. The Dragon in the Room: China's Anti-Monopoly Law and International Merger Review. *Vanderbilt Law Review*. 2009, 62(5), 1577 - 1622. Autora znepokojují zejména nízké notifikační prahy spojené s absencí požadavku kvalifikovaného vztahu k transakce k čínskému území, které mohou vést k nadměrnému regulatornímu dosahu notifikační povinnosti dle AMZ.

²¹⁰ Nabytí menšinového podílu bylo posouzeno jako nabytí kontroly např. v případě Alpha V/Savio (oznámení MO č. 73/2011 ze dne 31. října 2011 – Alpha V/Savio). Dle MO zaujímala společnost Savio prostřednictvím své pobočky nadpoloviční většinu celosvětového podílu na trhu elektronických čističů vláknů používaných pro automatické stroje pro navíjení vláknů. Zbytek trhu patřil společnosti Uster Technologies AG, jejíž největším akcionářem byla společnost Alpha V, držící minoritní podíl o velikosti 27,9%. Předmětem přezkumu v tomto případě bylo, zda je Alpha V schopna prostřednictvím svého menšinového podílu koordinovat operace Savio a Uster za účelem omezení nebo vyloučení soutěže. MO uzavřelo, že i menšinový podíl společnosti Alpha V takové chování umožňuje, a daná transakce by tedy mohla mít negativní vliv na soutěž na trhu. MO proto transakci povolilo pod podmínkou, že společnost Alpha V odprodá část svých aktiv ve společnosti Uster. V EU pak posouzení této otázky závisí na skutečnosti, zda bude s nabytím menšinového podílu spojen zisk možnosti vykonávat rozhodující vliv na jiný podnik, tj. určovat jeho obchodní strategii. MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 395. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7. Podrobnosti jsou vymezeny v Konsolidovaném sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1—48. Na rozdíl od EU však v ČLR nebyla přijata úprava tzv. *safe harbor*, jež by zaručovala vynětí transakcí nedosahujících rozhodných prahů z dosahu pojmu spojení.

notifikační povinnosti širší dopad, když notifikaci sice také váže na podmínku nabytí společné kontroly, avšak notifikační povinnost rozšiřuje nad rámec tzv. *full joint venture*²¹¹ i na vytvoření společného podniku, jenž neplní všechny funkce samostatné hospodářské jednotky.²¹² Nakonec jsou shodně z notifikační povinnosti vyňaty vybrané konsolidace společností beze změny v konečné kontrole.²¹³

Obrat jako rozhodující kritérium vzniku notifikační povinnosti je rovněž oběma úpravám společný. Notifikační prahy se soustředí především na velikost stran transakce, nikoli na dopad samotné transakce na relevantní trh.²¹⁴ Proto se mohou i transakce, které zdánlivě nemají žádný nebo jen nepatrný vztah k čínskému nebo evropskému trhu stát předmětem přezkumu pouze na základě svého obratu.²¹⁵ Výhodu tohoto pojetí lze spatřovat především v jeho objektivnosti a jasnosti. Notifikační prahy vycházející z velikosti obratu podniku nabízejí vyšší právní jistotu než notifikační prahy založené na tržním podílu či postavení na trhu.²¹⁶ V obou případech se však může předmětem přezkumu stát transakce, jež má k ČLR či EU jen nepatrný vztah, bude-li její účinek lokalizován na předmětných trzích.²¹⁷

²¹¹ Viz čl. 3 odst. a odst. 5 Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1–22.

²¹² V čl. 3 odst. 2 návrhu těchto opatření nicméně bylo stanoveno, že za spojení nebudou považovány případy, kdy společný podnik převezme vyhraněné specifické funkce mateřských společností, jako např. výzkum a rozvoj, prodej nebo produkci. Toto ustanovení však do finální verze převzato nebylo. Podrobněji viz HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 41. ISBN 01-998-7527-8.

²¹³ Srov. čl. 22 AMZ. V evropské praxi platí, že pokud bude konsolidace spojena s trvalou změnou v kvalitě kontroly, např. ze společné kontroly v kontrolu výlučnou, bude tato konsolidace již považována za spojení ve smyslu soutěžního práva. Srov. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004, C 95, 16.4.2008, s. 1–48, odst. 51.

²¹⁴ Pro čínský případ srov. XINGXIANG, Zhang a Frank LI. *Joint Ventures and Merger Control in China: A Continuing Work in Progress*. 2014, 10(1), 75 – 90; v případě EU srov. An Overview of the EU Competition Rules. *Slaughterandmay.com* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <https://www.slaughterandmay.com/media/64569/an-overview-of-the-eu-competition-rules.pdf>.

²¹⁵ Pro vznik notifikační povinnosti tak není rozhodný vztah transakce k danému území, místo sídla podniků, místo, kde je transakce uskutečněna, či právní řád, který se na ni aplikuje. Aplikační rozsah je nicméně obecně omezen čl. 2 AMZ, jež postihuje z jednání uskutečněných mimo čínské území jen taková, jejichž důsledkem je omezení nebo vyloučení soutěže na domácím čínském trhu. Vztah k čínskému území je implicitně zakotven již do posuzování obratových kritérií, dle nichž musí strany transakce dosahovat obratu i ve vztahu k čínskému trhu. To samé platí pro obratová kritéria dle evropského práva.

²¹⁶ Tato právní jistota však může být v čínském případě ořesena pravomocí MO dle čl. 4 Nařízení Státní rady č. ze dne 3. srpna 2008, Nařízení o notifikačních prazích přezkoumávat i ta spojení, která notifikační prahy nenaplní, avšak mohla by svými účinky vyloučit či omezit soutěž na čínském trhu.

²¹⁷ V čínském kontextu byla tato skutečnost předmětem kritiky, která se obávala, že notifikační povinnost bude dopadat i na spojení mezi podniky, které na čínském území nepůsobí, neboť postačí, že dosahují určitého obratu ve vztahu k čínskému trhu. Jelikož kvůli této úpravě je MO oprávněno přezkoumávat spojení výhradně zahraničních podniků, jejichž vliv na čínský trh je pouze zprostředkovaný, mohla by

Jakkoli čínská úprava na rozdíl od EU prozatím nedisponuje samostatnými prameny pro posuzování horizontálních či vertikálních spojení a postup je shrnut v jednom právním předpise, materiální posouzení spojení je vystavěno na stejných normativních základech. Čínská právní úprava se zřetelně inspirovala prováděcími opatřeními Komise, a pro účely posouzení dopadů spojení odkazuje i na specializované analytické metody v podobě Herfindahl-Hirschmannova indexu či indexu tržní koncentrace.²¹⁸ Na rozdíl od evropské úpravy²¹⁹ však již neuvádí, jaká míra těchto ukazatelů vyžaduje podrobnější analýzu trhu odůvodněnou přítomností obav o ohrožení hospodářské soutěže. Nicméně přes výslovnou úpravu nebyly tyto ekonomické ukazatele prozatím do rozhodovací činnosti promítnuty.²²⁰ Pokud jde o referenční kritérium určující formu potenciálního narušení soutěže, není jasné, zda čínská úprava převzala dřívější v evropské praxi používané posuzování rizika vzniku nebo posílení dominantního postavení, či zda se přiklání k současnému evropskému pojetí, které kritérium rizika posílení či vzniku dominantního postavení jako primární neuvažuje.²²¹ V evropském kontextu by na základě provedené analýzy za neslučitelné s trhem mělo být prohlášeno spojení, jež by narušilo účinnou hospodářskou soutěž podstatně.²²² V čínském kontextu

tato úprava představovat překážku uskutečnění mezinárodních spojení. WANG, Peter. China Merger Review: A New Gauntlet for Global M&A. In: *FindLaw* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://corporate.findlaw.com/corporate-governance/china-merger-review-a-new-gauntlet-for-global-m-amp-a.html>. Jak již však bylo uvedeno výše, zahraniční spojení jsou předmětem zájmu většiny soutěžních úprav, aniž by vyžadovaly kvalifikované postavení stran transakce vzhledem k určitému trhu.

²¹⁸ Čl. 6 Nařízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž.

²¹⁹ Srov. Pokyny pro posuzování horizontálních spojování podle nařízení Rady o kontrole spojování podniků, Úř. věst. C 31, 5.2.2004, s. 5—18, odst. 19 – 21, kde jsou uvedeny úrovně HHI po spojení, v nichž Komise pravděpodobně nezjistí problémy v oblasti horizontální hospodářské soutěže na trhu.

²²⁰ Dosavadní rozhodnutí se omezovala na určení tržního podílu. Posouzení HHI se poprvé objevilo až v oznámení MO č. 77/2009 ze dne 29. září 2009 – Pfizer/Wyeth, v němž MO dovodilo, že spojením by entita disponovala tržním podílem 49,4% a HHI 2,182, čímž by došlo ke zvýšení HHI o 336, z čehož vyvodilo, že transakce by omezila nebo vyloučila soutěž na trhu. Nicméně rozhodnutí postrádá objasnění myšlenkové procedury, prostřednictvím níž MO k daným cifrám došlo.

²²¹ Dříve se v EU uplatňoval tzv. test dominance stavějící na riziku vytvoření či posílení dominantního postavení v důsledku provedení koncentrace. Srov. TICHÝ, Luboš, Rainer ARNOLD, Jiří ZEMÁNEK a Richard KRÁL. *Evropské právo*. 5., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-546-6. V čínském kontextu je odkaz na možný vznik dominantního postavení obsažen pouze v čl. 9 odst. 2 a čl. 10 odst. 2 Nařízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž, které reflektují, že spojení může umožnit podnikům posílit jejich tržní sílu a zvýšit jejich schopnost podniknout jednání vedoucí k omezení nebo vyloučení soutěže na trhu ke škodě spotřebitelů.

²²² Dle čl. 2 odst. 3 Nařízení bude za neslučitelnou se společným trhem prohlášena koncentrace, která by podstatně narušila účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu nebo jeho podstatné části, zejména v důsledku vzniku či posílení dominantního postavení. Naopak čl. 13 odst. 1 Nařízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž nedovoluje MO povolení

však ani po vydání prováděcích opatření není zřejmé, jaká míra potenciálního negativního vlivu spojení na soutěž opravňuje MO k uložení nápravných opatření či přímo k zákazu uskutečnění spojení.²²³ Prováděcí úprava jen napovídá, že tyto dopady budou posuzovány v závislosti na v soutěžním právu obecně uznávaných typizovaných kategoriích spojení podniků, tj. horizontálních, vertikálních, konglomerátních a smíšených.²²⁴ Přes výslovnou absenci požadavku podstatného narušení soutěže je v čínské praxi stranám umožněno prokázat, že pozitivní důsledky spojení převáží případné negativní dopady na soutěž.²²⁵ Tato možnost však na druhou stranu neimplikuje, že MO je oprávněno dohodu zakázat, pouze pokud bude prokázán její podstatný negativní dopad na soutěž.²²⁶ MO může zakázat i ta spojení, jež s podstatnými negativními dopady na soutěž spojená nejsou, zejména při sledování nesoutěžních cílů.

Proto ačkoli by se z normativní úpravy podávalo, že rozhodnutí MO budou stejně jako rozhodnutí Komise založena primárně na posouzení výše zmíněných soutěžních faktorů, rozhodovací praxe naznačuje, že právě v oblasti spojování podniků se do popředí zájmu dostává sledování jiných než čistě soutěžních cílů více než v jiných pilířích soutěžního práva. Pronikají již do samotného přezkumného řízení, zejména

transakce, pokud by tato měla za důsledek skutečné nebo potenciální narušení nebo vyloučení soutěže. Požadavek podstatného narušení tedy není výslovně zakotven.

²²³ Čl. 28 AMZ totiž pouze vágně stanoví, že předmětem posouzení je, zda navrhované spojení může reálně či potenciálně omezit či vyloučit soutěž na relevantním trhu, a ani Nařízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž s požadavkem podstatného narušení soutěže nepracuje.

²²⁴ MO se však v Nařízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž vyvarovalo používání zavedené terminologie popisující potenciální dopady spojení (např. jednostranné či koordinované účinky), ale tyto formy pouze popisuje. Někteří autoři v absenci přesného pojmenování spatřují snahu MO získat větší flexibilitu při posuzování spojení. Srov. Competition Law in China. In: *Slaughter and May* [online]. 2015 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.slaughterandmay.com/media/879862/competition-law-in-china.pdf>.

²²⁵ Spojení je možné povolit, pokud strany prokáží, že pozitivní důsledky navrhovaného spojení převáží negativní důsledky s ním spojené, či uskutečnění takového spojení bude ospravedlněno veřejným zájmem. Možnost ospravedlnění je obdobná pravidlu *de minimis* a v některých případech může požadavek podstatného narušení soutěže suplovat. Jak však již bylo naznačeno výše, neplatí to pro všechny případy a MO může zakázat i spojení, jež s podstatnými negativními dopady na soutěž spojeno není, zejména při sledování nesoutěžních cílů hospodářské politiky.

²²⁶ Srov. WEI, Dan. Implementation of Antitrust Law in Emerging Markets: A Case Study of China. *Asianbusinesslawyer.korea.ac.kr* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: http://asianbusinesslawyer.korea.ac.kr/xe/?module=file&act=procFileDownload&file_srl=1001&sid=3b4f0803fb453c35ff71ad1d6915cd46. Shodně s autorem nelze přisvědčit názoru, že vydáním Nařízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž byl do čínského práva zaveden evropský standard přezkumu, tedy že MO bude zakazovat jen taková spojení, jež budou mít významné protisoutěžní dopady, neboť tato opatření tento požadavek výslovně neobsahují a nelze jej dovodit ani výkladem.

v podobě vyjádření ostatních ministerstev, státních úřadů, organizací sdružující podniky či samotných podniků, jež mají právo se k navrhované transakci vyjádřit.²²⁷ Ačkoli přijaté prováděcí předpisy vzbuzují dojem, že analýza spojení by měla být vystavěna v první řadě na posouzení ekonomické stránky jednotlivých transakcí, nemálo rozhodnutí je důkazem, že v některých případech převážil veřejný zájem, sledující zejména ochranu domácí ekonomiky.²²⁸ Referenční kritéria v rozhodování o spojení rovněž reflektují specifickou tržní strukturu, jíž dominují menší podniky neschopné efektivní konkurence větším či zahraničním podnikům. Domácí spojení jsou proto naopak preferována a jejich uskutečňování podporováno.²²⁹ Vzhledem k pronikání těchto faktorů se rozhodovací praxe MO jeví jako více neprůhledná a překvapivá.²³⁰ To potvrzuje i množství spojení, o nichž rozhodovaly zároveň čínské a ostatní soutěžní autority, avšak s odlišným výsledkem, neboť na rozdíl od ostatních soutěžních autorit, jež své rozhodnutí založily na ekonomické analýze, v čínském případě převážil ohled na vlastní ekonomické zájmy.²³¹

²²⁷ SOKOL, D. Daniel. Merger Control under China's Anti-Monopoly Law. *New York University Journal of Law and Business*. 2013, 10(1), 1 - 36. Např. v rozhodnutí General Motors/Delphi (oznámení MO č. 76/2009 ze dne 28. září 2009 - General Motors Corp./Delphi Corp) byly námitky významného odběratele následně promítnuty do samotného rozhodnutí, z čehož lze usuzovat ochotu MO těmto námitkám přikládat podstatnou relevanci. Srov. WANG, Xiaoye a Jessica SU. *Competition Law in China*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2012, s. 123. ISBN 90-411-3868-4.

²²⁸ NG, Wendy. Policy Objectives of Public Enforcement of the Anti-Monopoly Law: An Assessment of the First Five Years. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 35 - 57. ISBN 9041141219.

²²⁹ Srov. čl. 5 AMZ, dle něž se podniky mohou při zachování zásad spravedlivé soutěže spojovat a zvyšovat tak svou konkurenceschopnost. Oproti přeshraničním spojení, na něž je s ohledem na jejich potenciál vytvářet silnou konkurenci domácím podnikům nahlíženo spíše negativně, se domácí spojení naopak těší široké podpoře. Jak vyplývá z Oznámení Státní rady ze dne 5. června 2008, Koncept národní strategie v oblasti duševního vlastnictví, vznik a trvání čínských obchodních značek je důležitou součástí čínské hospodářské politiky, z čehož rovněž může vyvést nerovnost v posuzování jednotlivých spojení. Nicméně s vývojem rozhodovací praxe zaujímá MO i ke spojení se zahraničním prvkem čím dál shovívavější přístup, vyjma spojení zahrnující státně vlastněné podniky. Srov. HUO BO, Echo. The Definition of Relevant Market: Comparative Analysis and Practice in China. *Hong Kong Journal of Legal Studies*. 2013, 7, 151 - 184.

²³⁰ FURSE, Mark. Merger Control in China: The First Year of Enforcement. *European Competition Law Review*. 2010, 31(3), 98 - 105. Např. v rozhodnutí o převzetí čínské společnosti Huiyuan společností Coca-Cola (oznámení MO č. 22/2009 ze dne 18. března 2009 - Coca-Cola/Huiyuan) figurovaly jako důvody pro nepovolení transakce důvody odlišné od těch výslovně vypočtených v čl. 27 AMZ, když MO založilo zamítavé rozhodnutí na ochraně obchodní značky, potenciálním poškození malých a středních podniků, jakož i zachování zdravého rozvoje čínského odvětví výroby džusů.

²³¹ HAMP-LYONS, Christopher. The Dragon in the Room: China's Anti-Monopoly Law and International Merger Review. *Vanderbilt Law Review*. 2009, 62(5), 1577 - 1622. Např. v rozhodnutí Samsung/Seagate (oznámení MO č. 90 ze dne 12. prosince 2011 - Samsung/Seagate) a Google/Motorola (oznámení MO č. 25 ze dne 19. května 2012 - Google/Motorola Mobility) MO podmínilo povolení transakce restriktivními podmínkami, zatímco v EU a USA byly tyto transakce schváleny bezpodmínečně. V případě spojení Western Digital/Hitachi (oznámení MO č. 9 ze dne 2. března 2012 -

Vlastní proces přezkumu lze v obou právních řádech charakterizovat jako povinný předběžný povolovací režim. Pokud transakce dosáhne notifikačních prahů, musí být soutěžnímu úřadu oznámena a nemůže být provedena, dokud tento transakci neschválí nebo tak opomene učinit v zákonné lhůtě.²³² Kontakt se soutěžními orgány bývá navázán již v rámci neformální komunikace, v případě MO se však diskuze neomezuje jen na organizační a procesní otázky, jako je tomu v případě Komise, ale mnohdy se uchyluje i k projednávání substantivních otázek.²³³ Formální fáze přezkumu je vázána striktními lhůtami. Praxe MO tyto lhůty částečně obchází neformálními konzultacemi, jimiž získává dodatečný časový prostor nad zákonný limit.²³⁴

Spojení, u nichž se nepředpokládá významný dopad na hospodářskou soutěž, mohou být v obou jurisdikcích posouzena v rámci zjednodušeného řízení.²³⁵ Toto řízení bylo do čínského antimonopolního práva zavedeno nově právě jako reakce na přetížení personální kapacity MO.²³⁶

Pokud jde o průběh standardního řízení, problematické se v čínském kontextu jeví, že zahájení druhé a třetí fáze není vázáno na vydání rozhodnutí, jež by tento krok odůvodňovalo.²³⁷ Na rozdíl od praxe Komise, jež je oprávněna zahájit druhou fázi přezkumného řízení pouze pokud má vážné pochybnosti ohledně slučitelnosti spojení se soutěží na relevantním trhu,²³⁸ MO nemusí svůj postup nijak odůvodňovat.²³⁹

Western Digital/Hitachi Global Storage Technology) MO uložilo přísnější závazky než EU či USA.

²³² Porušení této tzv. stand-still klauzule je v obou právních řádech doprovázeno uložením odpovídajících sankcí. Pro čínské právo viz čl. 48 AMZ, pro právo EU viz čl. 8 odst. 4 Nařízení.

²³³ EMCH, Adrian. Chinese Merger Control - Where Do We Stand? *The Threshold*. 2011, 11(2), 47 - 63. Srov. však An Overview of the EU Competition Rules. *Slaughterandmay.com* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <https://www.slaughterandmay.com/media/64569/an-overview-of-the-eu-competition-rules.pdf>, dle něž předběžná komunikace může pomoci v identifikaci konkrétních námitek, které může Komise vzhledem k transakci mít, aby strany mohly případně zvážit možné změny této transakce.

²³⁴ EMCH, Adrian. Chinese Merger Control - Where Do We Stand? *The Threshold*. 2011, 11(2), 47 – 63.

²³⁵ Podrobněji viz Nařízení č. 12/2014 ze dne 12. února 2014, Opatření pro posuzování jednoduchých spojení, jež budou předmětem zkráceného řízení a Sdělení Komise o zjednodušeném postupu ohledně některých spojování podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004, Úř. věst. C 56, 5.3.2005, s. 32—35.

²³⁶ Rozhovor s Qian Hao, profesorkou na China University of Political Science in Beijing specializující se na antimonopolní právo. Peking, 25. dubna 2016.

²³⁷ WANG, Peter. China Merger Review: A New Gauntlet for Global M&A. In: *FindLaw* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://corporate.findlaw.com/corporate-governance/china-merger-review-a-new-gauntlet-for-global-m-amp-a.html>.

²³⁸ Viz čl. 10 odst. 2 Nařízení. První fáze musí být ukončena formálním rozhodnutím, zda bude spojení povoleno nebo podmíněně povoleno, nebo zda se otevře druhá fáze přezkumu. Druhá fáze pak pokračuje vydáním tzv. sdělení o námitkách (*statement of objections*), v němž budou procesní strany seznámeny s konkrétními skutečnostmi, které dle Komise představují hrozbu hospodářské soutěži.

Navazující fázi přezkumného řízení tak zpravidla nevyužívá pouze v případech s potenciálně negativními vlivy na hospodářskou soutěž, ale zahajuje ji i v případech, které hrozbu soutěži nepředstavují, zejména z důvodu nemožnosti dokončit standardní řízení v časové lhůtě.²⁴⁰ Zahájení druhé části přezkumného řízení tak automaticky neimplikuje protisoutěžní dopady. Naopak většina případů, které nejsou spojeny s hrozbou pro hospodářskou soutěž, končí právě ve druhé fázi.²⁴¹

S výše uvedeným je spojen další podstatný rozdíl. V evropské praxi je rozhodnutí mající negativní vliv na podniky podmíněno předchozím sdělením námitek k posuzované transakci, k nimž se dotčené podniky mohou vyjádřit.²⁴² Praxe MO tento postup nezná a stranám řízení nenabízí tak rozsáhlá informační práva spojená s právem na obhajobu, např. přístup ke spisu.²⁴³ Strany jsou pouze oprávněny k vyrozumění o důkazech, které svědčí proti nim, a navrhané sankci, avšak toto oznámení bývá často poskytnuto těsně před vydáním konečného rozhodnutí, a stranám tak *de facto* neponechává možnost k vyjádření.²⁴⁴ Rovněž ostatní procesní práva účastníků řízení nejsou v ČLR chráněna do takové míry, jaká je známa z práva EU.²⁴⁵

Oběma právním řádům je naopak společné, že spojení, jež představuje potenciální hrozbu soutěži, může být podmíněně povoleno za současného přijetí závazků, jež navrhnou samy podniky, a jež mohou nabývat povahy strukturální, tj. odprodej podniku nebo jeho části, či behaviorální, spočívající v uložení povinnosti chovat se určitým

²³⁹ AMZ mu čistě umožňuje pokračovat v dalším přezkumu, aniž by byly stanoveny doplňující materiální a procesní podmínky a stranám zasilá pouze písemné vyrozumění. EMCH, Adrian. Chinese Merger Control - Where Do We Stand? *The Threshold*. 2011, **11**(2), 47 - 63.

²⁴⁰ EMCH, Adrian. Chinese Merger Control - Where Do We Stand? *The Threshold*. 2011, **11**(2), 47 - 63.

²⁴¹ Key Trends in PRC merger control over the last year. *Freshfields.com* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <http://www.freshfields.com/knowledgedetail.aspx?id=2147933806>.

²⁴² Viz čl. 18 odst. 3 Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1—22.

²⁴³ HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 282. ISBN 01-998-7527-8.

²⁴⁴ ZHOU, Fay, John EICHLIN a Xi LIAO. International Standards of Procedural Fairness and Transparency in Chinese Investigations. In: *Antitrust Writing Awards* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://awards.concurrences.com/IMG/pdf/zhou-eichlin-liao_procedural_fairness_-_cpi_-_february_2015.pdf.

²⁴⁵ Kromě pravidel o zachování mlčenlivosti (čl. 41 AMZ) a práva vyjádřit se (čl. 43 AMZ) AMZ další práva vyšetřovaných podniků neupravuje. RENARD, Francois a Michael EDWARDS. China Merger Control Practice: A comparative Analysis. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 167 - 194. ISBN 9041141219.

způsobem, popř. vyvarovat se určitého chování.²⁴⁶ Aplikační praxe MO využívá závazky behaviorální povahy o poznání častěji než Komise, mezi adresáty závazků strukturální povahy pak výrazně převažují zahraniční podniky.²⁴⁷ Naopak Komise se častěji uchyluje k ukládání závazků strukturální povahy, neboť behaviorální opatření naráží na obtíže v praktické implementaci.²⁴⁸

Ačkoli formy možného konečného rozhodnutí soutěžního úřadu se shodují,²⁴⁹ podstatný rozdíl tkví ve skutečnosti, že MO je dle čl. 30 AMZ povinno vydat odůvodněné rozhodnutí pouze v případě nepovolení či podmíněného povolení transakce, v případě povolení tak nejsou rozhodnutí veřejnosti dostupná, což výrazně ztěžuje tvorbu a identifikaci ustálené rozhodovací praxe.²⁵⁰

6.4. Dílčí závěr

Právní úprava spojování podniků je silně ovlivněna soutěžním právem EU, avšak v určitých oblastech si zachovala svá specifika. Pojem spojení a kontroly je definičně vymezen stejně, avšak vzhledem k absenci úpravy tzv. *safe harbors* a možného zahrnutí tzv. *non full-function joint venture* je pojem kontroly *de facto* širší. Obrat jako druhé základní kritérium pro vznik notifikační povinnosti je právním řádům společný, aniž by vyžadovaly konkrétní vztah transakce ke svému území. Vlastní přezkumné řízení

²⁴⁶ MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 515. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

²⁴⁷ Lze se domnívat, že důvodem pro tuto diskrepanci je skutečnost, že dohlížení nad dodržováním behaviorálních opatření v cizí jurisdikci by bylo spojeno se značnými obtížemi. Nadto MO nedisponuje dostatkem informací, aby mohlo posoudit situaci na zahraničním trhu a pozici daného podniku na něm. V neposlední řadě MO často uložením nápravných opatření sleduje širší cíle průmyslové politiky v podobě např. kontroly exportu a importu, zaručení potravinové soběstačnosti či regulace přílivu zahraničního kapitálu, pro něž se behaviorální opatření jeví oproti strukturálním opatřením jako vhodnější nástroj. Srov. ZHAOQIU, Sun, YAO, Feng. Merger Remedies in China: Substance and Procedure. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Wolters Kluwer International, 2013, s. 195-214. ISBN 978-9041141217.

²⁴⁸ ZHAOQIU, Sun, YAO, Feng. Merger Remedies in China: Substance and Procedure. In: EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Wolters Kluwer International, 2013, s. 195-214. ISBN 978-9041141217. V EU dle odst. 17 Oznámení Komise o nápravných prostředcích, které jsou přijatelné podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 a podle nařízení Komise (ES) č. 802/2004, Úř. věst. C 267, 22.10.2008, s. 1—27, je nadto uloženo behaviorálních opatření možné pouze tehdy, pokud provedení strukturálních opatření není možné, nebo pokud budou fungovat lépe současně s behaviorálními omezeními.

²⁴⁹ Řízení může skončit vydáním povolujícího rozhodnutí, podmíněného rozhodnutí přijetím závazků či rozhodnutí o nepovolení. Na rozdíl od EU však úprava AMZ neumožňuje přerušit řízení, což je v EU možné např. v případě nečinnosti stran ve lhůtě poskytnuté Komisí dle čl. 10 odst. 4 Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1—22).

²⁵⁰ Pouze jednou za čtvrtletí vydá MO seznam těchto případů zahrnujících popis transakce, jména zúčastněných stran a datum povolení.

sleduje stejné principy, tj. rozčlenění do oddělených fází omezených časovými lhůtami. Rovněž formy možných rozhodnutí se shodují, nicméně aplikační praxe ukazuje rozdílné preference, pokud jde o ukládání jednotlivých typů závazků jako omezujících opatření. Obecně pak v čínském kontextu nejsou stranám zaručena tak rozsáhlá procesní práva, se kterými mohou počítat v evropské praxi, zejména přístup ke spisu, možnost seznámit se s rozhodnutím či právo vyjádřit se. Nejpodstatnější rozdíl, který výrazně formuje konečnou podobu a charakteristiku úpravy spojování podniků, tj. materiální požadavky přezkumu spojení, se však rozcházejí, když v čínské úpravě chybí požadavek podstatného narušení soutěže. Fakticky tak zvyšuje potenciální přísnost přezkumu, když k zakázání spojení postačí prokázání potenciálního negativního vlivu v podobě omezení či vyloučení soutěže na trhu. Tento přístup tak reflektuje možnost zahrnutí ostatních nesoutěžních zájmů, jejichž prosazováním je MO pověřeno. Konečný charakter posuzování koncentrací v ČLR tak závisí na míře, ve které budou do rozhodování pronikat nesoutěžní faktory a zájmy. Pro případ postupného opuštění této praxe však čínská právní úprava poskytuje solidní základ, na kterém by mohl být vystavěn přezkum spojování podniků velmi podobný systému zavedenému v EU.

7. Role soudů v prosazování antimonopolního práva

Materiální pravidla čínského antimonopolního práva popsaná v předchozích kapitolách jsou nerozlučně spjata s jejich praktickým prosazováním, jež je v prvé řadě svěřeno administrativním orgánům, avšak ve vymezených případech se na něm podílejí i soudy, zejména je-li porušením pravidel dotčen i zájem soukromý. Pro pochopení celkového rámce prosazování antimonopolního práva je tak nezbytný exkurz do organizace možného soudního řízení v antimonopolních věcech.

Stejně jako v EU jsou dle čl. 50 AMZ podniky odpovědné za škody způsobené svým monopolistickým jednáním²⁵¹ a domněle poškozené strany mohou napadnout vytýkané jednání podniku před soudem a domáhat se náhrady škody prostřednictvím

²⁵¹ Žalobní důvody byly blíže specifikovány prostřednictvím stanoviska Nejvyššího lidového soudu ze dne 18. února 2011, Doplnující opatření o žalobních důvodech v civilních řízeních. Prostřednictvím demonstrativního výčtu mezi ně řadí horizontální a vertikální dohody, monopolní určování cen, nepřiměřeně nízké ceny, odmítnutí dodávek, výhradní dohody, vázaný prodej, rozdílné obchodní podmínky a spojení podniků.

soukromoprávní žaloby.²⁵² Shodně s právem EU s právem EU se rovněž mohou domáhat, aby v případě trvání porušení podnik toto narušení ukončil.²⁵³ Civilní žaloba stojí zcela nezávisle na administrativním prosazování AMZ, poškozená strana ji tak může podat bez ohledu na to, zda se antimonopolní úřady případem zabývaly či nikoli. Žalobní právo svědčí každému, kdo splní obecná kritéria pro podání občanskoprávní žaloby,²⁵⁴ tj. žalobce je fyzická nebo právnická osoba nebo jiná organizace, které mají na věci právní zájem, identita žalovaného je známa, nárok, skutkové okolnosti případu a žalobní důvody jsou dostatečně konkrétní, a rozhodování o žalobě spadá do kompetence soudu.²⁵⁵ Podání žaloby je omezeno obecnou preskriptivní lhůtou dvou let od okamžiku, kdy se poškozený dozvěděl nebo mohl dozvědět o porušení.²⁵⁶

Největší překážku v úspěchu v řízení však pro žalobce představuje unesení důkazního břemena.²⁵⁷ Např. většina civilních žalob v oblasti zneužití dominantního postavení byla zamítnuta pro neschopnost žalobce přesně vymezit relevantní trh a pozici podniku na něm.²⁵⁸ Dle čínských procesních pravidel navíc není žalovaný povinen poskytnout

²⁵² Toto řízení se bude jako jakékoli jiné civilní řízení řídit především občanským soudním řádem (Nařízení prezidenta č. 44 ze dne 9. dubna 1991, Občanský soudní řád). Specifické otázky antimonopolního práva pak budou řešeny ve světle výkladového stanoviska Nejvyššího lidového soudu č. 5/2012 ze dne 3. května 2012, Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání.

²⁵³ Srov. čl. 14 Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání.

²⁵⁴ Oběžník č. 23 Nejvyššího lidového soudu ze dne 28. července 2008, Podrobnější pravidla pro aplikaci antimonopolního zákona.

²⁵⁵ Čl. 108 Nařízení prezidenta č. 44 ze dne 9. dubna 1991, Občanský soudní řád.

²⁵⁶ Čl. 135 Nařízení prezidenta č. 37 ze dne 12. dubna 1986, Obecné principy občanského práva. Počátek běhu této lhůty je specifikován v čl. 16 Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání.

²⁵⁷ V souladu s obecnými principy civilního řízení musí žalobce unést břemeno tvrzení a důkazní, že se žalovaný dopustil vytykaného jednání, jež vedlo ke vzniklé škodě. Srov. čl. 64 Občanského soudního řádu. Toto pravidlo se však neuplatní v případě horizontálních dohod výslovně vypočtených v čl. 13 odst. 1 až 5 AMZ, kde je dle čl. 7 Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání důkazní břemeno k prokázání, že jednání nemá protisoutěžní účinky, tíží žalovaného.

²⁵⁸ HUO BO, Echo. The Definition of Relevant Market: Comparative Analysis and Practice in China. *Hong Kong Journal of Legal Studies*. 2013, 7, 151 – 184. Např. žaloba proti Baidu (rozhodnutí 1. středního lidového soudu v Pekingu ze dne 18. prosince 2009) skončila neúspěchem žalobce z důvodu, že dle soudu nedokázal prokázat, že Baidu mělo a zneužilo dominantní postavení na trhu internetových vyhledávačů, neboť žalobce za účelem prokázání těchto skutečností předložil pouze dva novinové články poukazující na dominantní postavení Baidu. Po přijetí nových pravidel upravujících civilní řízení v antimonopolních případech by však i tyto články mohly představovat důležitý důkazní materiál, srov. dále. Podrobněji o těžkostech žalobce prokázat relevantní skutečnosti srov. EMCH, Adrian a Jonathan LIANG. Private Antitrust Litigation in China - The Burden of Proof and its Challenges. *CPI Antitrust Chronicle* [online]. 2013 [cit. 2016-05-20]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2274551>. Těžkost důkazního břemene ukazuje i skutečnost, že až do roku 2013 nebyl zaznamenán žádný případ, ve kterém by soud rozhodl ve prospěch žalobce. Podrobněji srov. WEI, Dan. Implementation of Antitrust Law in Emerging Markets: A Case Study of China. *The Asian Business Lawyer*. 2014, 14(12).

žalobci součinnost při shromažďování důkazů, které jsou v moci žalovaného, a soudy jen zřídka využívají možnosti shromažďovat důkazy z vlastní iniciativy.²⁵⁹ Procesní pozice žalobce nicméně může být ulehčena, bude-li žalovaný podnikem poskytujícím veřejné služby či nadaným výlučnými právy, neboť pro tento případ přechází důkazní břemeno na tento podnik, jenž bude nucen prokázat, že dominantním postavením na relevantním trhu nedisponuje.²⁶⁰

Dále žalobce bude moci k prokázání vyžadovaných skutečností použít informace, které byly zveřejněny samotným podnikem a jsou volně přístupné veřejnosti,²⁶¹ neboť dle obecných pravidel čínského civilního řízení jsou tvrzení, jež jsou výslovně uznána stranou sporu, proti níž jsou použita, považována za pravdivá, ledaže je prokázán opak.²⁶² Nakonec bude-li v téže věci již rozhodnuto v rámci správního řízení provedeného antimonopolním úřadem, bude žalobce zbaven povinnosti provádět rozsáhlé dokazování, neboť oficiální dokumenty vydané čínskými vládními agenturami jsou oproti ostatním listinným důkazům nadány vyšší důkazní silou, a k přiznání nároku na náhradu škody budou postačovat.²⁶³

Pokud jde o otázku jurisdikce, v první instanci náleží rozhodování vybraným středním lidovým soudům,²⁶⁴ v rámci nichž pak budou postoupeny senátům specializujícím se na právo duševního vlastnictví.²⁶⁵ V EU bylo rozhodování o soukromoprávních žalobách decentralizováno na jednotlivé národní soudy a na úrovni EU tak není k dispozici právní úprava, jež by poskytovala možnost podrobnější komparace.

V případě, že by protisoutěžní jednání zároveň naplňovalo skutkovou podstatu trestného činu, ponese podnik nejen soutěžně-právní odpovědnost, ale bude odpovědný i trestněprávně.²⁶⁶ Trestní zákoník²⁶⁷ v Kapitole VIII Rušení tržního řádu výslovně uvádí

²⁵⁹ ZHANG, Angela Huyue. The Enforcement of the Anti-Monopoly Law in China: An Institutional Design Perspective. *Antitrust Bulletin*. 2011, **56**(3), 631 - [iv].

²⁶⁰ Čl. 9 Oznámení č. 33 Nejvyššího lidového soudu ze dne 21. prosince 2001, Některá opatření Nejvyššího lidového soudu o dokazování v civilním řízení.

²⁶¹ Čl. 10 Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání.

²⁶² Srov. čl. 8 Oznámení č. 33 Nejvyššího lidového soudu ze dne 21. prosince 2001, Některá opatření Nejvyššího lidového soudu o dokazování v civilním řízení.

²⁶³ Srov. čl. 77 Oznámení č. 33 Nejvyššího lidového soudu ze dne 21. prosince 2001, Některá opatření Nejvyššího lidového soudu o dokazování v civilním řízení.

²⁶⁴ Srov. čl. 3 Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání.

²⁶⁵ Oběžník č. 23 Nejvyššího lidového soudu ze dne 28. července 2008, Podrobnější pravidla pro aplikaci antimonopolního zákona.

²⁶⁶ Srov. čl. 52 AMZ.

dva trestné činy vztahující se k porušení pravidel hospodářské soutěže, tj. pletichy ve veřejných zakázkách²⁶⁸ a nucené obchodování²⁶⁹. Odpovědnost bude dopadat jak na podnik samotný,²⁷⁰ jemuž bude uložena pokuta, tak na osoby, jež jsou přímo zodpovědné za uskutečněné jednání, jež budou vystaveny běžným trestním sankcím.²⁷¹ Bylo-li již v dané věci vydáno rozhodnutí antimonopolního úřadu, mají strany možnost nechat je přezkoumat v rámci správního řízení, prostřednictvím tzv. přezkumného řízení, nebo je postoupit správnímu soudu v rámci soudního přezkumu správních rozhodnutí. Tyto kanály obrany se nepodmiňují v tom smyslu, že by podání správní žaloby bylo vázáno na předchozí vyčerpání všech opravných prostředků v rámci správního řízení.²⁷² Výjimku představuje přezkum rozhodnutí vydaného v rámci posuzování spojení podniků, kde je podmínka předchozího přezkumného řízení výslovně stanovena.²⁷³ Bylo-li však ve věci provedeno přezkumné řízení, má tato skutečnost významné dopady na běh lhůt k podání správní žaloby. Přesněji pokud se strany obrací na soud bez předchozího posouzení v přezkumném řízení, mohou tak učinit ve lhůtě šesti měsíců.²⁷⁴ Naopak pokud takové řízení proběhlo, jsou strany omezeny lhůtou 15 dní, během níž musí žalobu podat.²⁷⁵

²⁶⁷ Nařízení prezidenta č. 83 ze dne 14. března 1997, Trestní zákoník.

²⁶⁸ Srov. čl. 223 Nařízení prezidenta č. 83 ze dne 14. března 1997, Trestní zákoník.

²⁶⁹ Srov. čl. 226 Nařízení prezidenta č. 83 ze dne 14. března 1997, Trestní zákoník. Skutková podstata tohoto činu spočívá v jednání, kterým někdo použitím násilí nebo jiné formy nátlaku přinutí jiného k nákupu nebo prodeji komodit nebo k poskytnutí nebo využívání služeb.

²⁷⁰ Dle čl. 30 Nařízení prezidenta č. 83 ze dne 14. března 1997, Trestní zákoník obchodní společnosti, podniky, instituce a organizace nebo skupiny, jež spáchají čin ohrožující společnost, jež naplňuje skutkovou podstatu trestného činu, nesou trestněprávní odpovědnost.

²⁷¹ Srov. čl. 31 Nařízení prezidenta č. 83 ze dne 14. března 1997, Trestní zákoník.

²⁷² Srov. čl. 53 odst. 2 AMZ.

²⁷³ Srov. čl. 53 odst. 1 AMZ. Někteří autoři však z anglického znění AMZ, jež povinnost provedení přezkumného řízení uvozuje modalitním slovesem *may* (měl by) namísto *must* (je povinen), dovozují, že ani pro rozhodnutí o spojení podniků není předchozí přezkumné řízení vyžadováno. Srov. ZHANG, Angela Huyue. *The Enforcement of the Anti-Monopoly Law in China: An Institutional Design Perspective. Antitrust Bulletin*. 2011, **56**(3), 631 - [iv]. S tímto však nelze souhlasit, neboť z hlediska systematického výkladu by rozlišování mezi jednotlivými rozhodnutími v čl. 53 AMZ bylo bezpředmětné. Autoři podílející se na přípravě AMZ se rovněž kloní k povinnosti předložit rozhodnutí MO nejprve přezkumnému řízení. Srov. CAO, Kangtai. *Interpretation of China's Anti-Monopoly Law*. Beijing: Chinese Founder Press, 2007. ISBN 978-750-9301-845, či WANG, Xiaoye a Jessica SU. *Competition Law in China*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2012, s. 144. ISBN 90-411-3868-4.

²⁷⁴ Srov. čl. 46 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

²⁷⁵ Srov. čl. 45 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

Správní soudy jsou oprávněny posuzovat jak právní, tak skutkové okolnosti případu a rozhodují tedy v plné jurisdikci,²⁷⁶ nadto mohou v případě nedostatečného důkazního materiálu předloženého stranami vyhledávat i vlastní důkazy.²⁷⁷ Nezávislost v rozhodování je ovšem omezena rozsahem právních norem, kterými jsou správní soudy (a soudy v ČLR obecně) vázány. Vázanost se totiž neomezuje na ústavní a jiné zákony, ale je rozšířena i na právní předpisy vydávané Státní radou, ministerstvy, a místními vládami.²⁷⁸

Pokud jde o možné druhy rozhodnutí ve věci, disponují soudy širokou pravomocí, avšak v zásadě jsou omezeny kasačním principem. V první řadě mohou správní akt částečně nebo úplně zrušit, nebo nařídit správnímu orgánu vydání nového rozhodnutí,²⁷⁹ přičemž správní orgán je vázán právním názorem soudu.²⁸⁰ Soud je rovněž za specifických okolností oprávněn pouze vyslovit nezákonnost správního aktu, aniž by jej zároveň zrušil.²⁸¹ Tento postup je použitelný v situacích, kdy by zrušením správního aktu došlo k porušení veřejného zájmu nebo byla-li rozhodnutím porušena pouze procesní práva, přičemž díky deklaratornímu rozhodnutí soudu o nezákonnosti správního aktu je ulehčena procesní pozice podniku v případně žaloby o náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím. Ke změně rozhodnutí správního orgánu je soud oprávněn pouze pokud jde o peněžitou sankci, je-li její výše dle názoru soudu určena chybně, přičemž je vázán zákazem *reformationis in peius*.²⁸²

Co se týče jurisdikce, zatímco pro civilní žaloby byla stanovena funkční příslušnost specializovaných senátů práva duševního vlastnictví, pro správní žaloby obdobné pravidlo zakotveno nebylo a budou tedy spadat do obecné kompetence správních soudů, jež mnohdy nemusí disponovat dostačující expertízou v oblasti antimonopolního práva.²⁸³ Přestože tak čínská praxe disponuje solidním a kvalitním právním základem

²⁷⁶ Srov. kapitolu V Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní, jež upravuje přípustné důkazy a jejich použití v řízení.

²⁷⁷ Srov. čl. 40 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

²⁷⁸ Srov. čl. 63 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní, dle něž jsou soudy povinny aplikovat zákony a nařízení Státní rady a reflektovat ministerské a místní vyhlášky, avšak jsou oprávněny nepoužít jiné normativní dokumenty. Soudy jsou tak povinny aplikovat i ministerské a místní vyhlášky, ledaže budou v rozporu se zákonem nebo nařízením Státní rady.

²⁷⁹ Srov. čl. 70 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

²⁸⁰ Srov. čl. 71 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

²⁸¹ Srov. čl. 74 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

²⁸² Srov. čl. 77 Nařízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

²⁸³ ZHANG, Angela Huyue. Bureaucratic Politics and China's Anti-Monopoly Law. *Cornell International Law Journal*. 2014, 47(3), 671-708.

pro efektivní systém správního soudnictví, praktická implementace je stížena celou řadou překážek vyplývajících z institucionálních, historických, jakož i společenských poměrů, a prozatím tak své funkce ochrany před nezákonnými správními akty *de facto* neplní a možnost přezkumu rozhodnutí v antimonopolních věcech se jeví spíše pouze teoretickou.²⁸⁴

8. Závěr

Cílem této práce byla identifikace stop soutěžního práva EU v čínském antimonopolním právu a jejich analýza za účelem určení, zda mají ve zkoumaných právních řádech stejný normativní dosah. Výsledkem práce je zjištění, že z normativního hlediska lze v AMZ a prováděcích předpisech identifikovat zřetelné vlivy soutěžního práva EU. Každý ze zkoumaných pilířů antimonopolního práva včetně obecných pojmů vychází z evropského práva jako základu, který případně modifikuje s ohledem na společenské a hospodářské podmínky.²⁸⁵ Zvolený inspirační zdroj je z čínského pohledu velmi příhodný, neboť obě jurisdikce sdílí některé významné charakteristiky.²⁸⁶ Jsou vystavěny na zásadách kontinentálního právního systému, jsou či byly vystaveny obdobným překážkám při budování jednotného trhu,²⁸⁷ k prosazování soutěžního práva jsou primárně namísto soudů oprávněny administrativní orgány, těžiště právní úpravy

²⁸⁴ Již z institucionálního pohledu není v ČLR zaručena nezávislost a oddělenost jednotlivých státních mocí, naopak soudní moc je úzce svázána zejména s mocí výkonnou. Nemalý vliv na výkon soudnictví rovněž vykonává Komunistická strana Číny, jež jej uskutečňuje především kontrolou personálního obsazení soudů. Podrobněji o postavení a nezávislosti soudní moci v ČLR viz FINDER, Susan. Like Throwing an Egg against a Stone: Administrative Litigation in the People's Republic of China. *Journal of Chinese Law*. 1989, 3(1), 1 – 28; PALMER, Michael. Administrative Suits and Harmonious Settlements: A Twilight Issue in the Legal Development of Contemporary China. *Journal of Comparative Law*. 2009, 4(2), 71 – 78; nebo ZHANG, Mo. The Socialist Legal System with Chinese Characteristics: China's Discourse for the Rule of Law and a Bitter Experience,. *Temple International & Comparative Law Journal*. 2010, 24(1), 1 - 64. Nedostatečné záruky nezávislosti spojené s velmi malou možností úspěchu ve věci tak odrazuje potenciální žalobce, kteří považují správní soudy a priori více nakloněné správním orgánům než individuálním stěžovatelům. Srov. FINDER, Susan. Like Throwing an Egg against a Stone: Administrative Litigation in the People's Republic of China. *Journal of Chinese Law*. 1989, 3(1), 1 – 28.

²⁸⁵ Jak bylo již uvedeno v úvodu této práce, úprava administrativního monopolu, která je naopak vystavěna pouze s ohledem na domácí faktory, není předmětem této práce.

²⁸⁶ Rovněž evropská komisařka pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestager ocenila přínosnost evropské zkušenosti pro současný vývoj administrativního práva v Číně, když na své oficiální návštěvě Pekingu poznamenala: „Věřím, že evropská zkušenost s budováním otevřeného jednotného trhu a historie restrukturalizace a liberalizace celé řady sektorů hospodářství obsahuje velmi cenné podněty a inspiraci“. Srov. Commissioner Vestager meets Chinese counterparts in Beijing to discuss competition policy and economic reform. *Ec.europa.eu* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/china.html>.

²⁸⁷ Roztříštěnost evropského trhu sledovala hranice členských států, v Číně pak odpovídá hranicím jednotlivých provincií či regionů.

netkví jen v předpise nejvyšší právní síly, ale je dekoncentrováno do velkého množství prováděcích předpisů,²⁸⁸ do hodnocení dopadů jednání podniků na soutěž se dostávají kromě ekonomických faktorů i jiné zájmy, jako snaha o integraci trhu, podpora malých a středních podniků či spravedlnost soutěže, avšak v odlišném rozsahu. Díky existenci etablovaného vyspělého tržního prostředí se pozornost soutěžního práva EU soustředí především na udržení efektivní hospodářské soutěže a cíle soutěžní povahy nadále určují výslednou podobu přezkumu. Naopak v ČLR není trh ještě zcela etablován a cíle soutěžní povahy mnohdy ustupují do pozadí ve prospěch nesoutěžních zájmů, jež slibují zaručit socialistický charakter tržního systému. Tyto cíle však přesahují pravidla antimonopolního práva, jež se zaměřují právě na vybudování a udržení efektivního soutěžního prostředí.

Pro regulaci významný pojem podniku dostává v čínské úpravě širší rozsah, když není zřetelně oddělena hospodářská činnost od činnosti ovládané výlučně principy sociální solidarity. Na druhou stranu absence koncepce jedné hospodářské jednotky může vést k odpovědnosti entity menší, než by se dalo očekávat v evropském právu. Význam definice a určení relevantního trhu pro analýzu soutěžně relevantního chování vzrostl s vydáním prováděcích předpisů, které do čínského práva zavádějí komplexní ekonomické ukazatele, avšak rozsáhlé diskreční pravomoci umožňují antimonopolním úřadům tyto ukazatele aplikovat selektivně dle svého aktuálního zájmu.

První pilíř soutěžního práva upravující dohody narušující soutěž, ačkoli vybudován na základech evropského práva, vykazuje strukturální odlišnosti, zejména pokud jde o techniku vymezení nezákonných dohod. Vliv čínského prostředí dále převážil v úpravě hospodářského sdružení podniků, jejichž existence a postavení byly výslovně reflektovány. Mladost čínského antimonopolního práva jako uceleného odvětví pak nedovolila hlubší diskuze ohledně konceptu narušení soutěže z hlediska cíle nebo účinku vedoucí ke stavu, v němž antimonopolní úřady provádějí analýzu dopadů dohody na trh bez ohledu na typovou závažnost daného ujednání, což lze s ohledem na počáteční vývojový stupeň rozhodovací praxe přivítat.

²⁸⁸ Nicméně tento stav je důsledkem rozdílných skutečností. Zatímco v ČLR reflektuje specifickou strukturu právního řádu, v EU se podrobná úprava složitých soutěžních pravidel v primárním právu nejví vhodná z pragmatického hlediska, neboť z povahy SFEU jako mezinárodní smlouvy by případná modifikace vyžadovala složitou proceduru, jež by mohla být překážkou vývoje soutěžního práva, jež je naopak charakterizováno vysokou dynamičností.

Naopak druhý pilíř soutěžního práva regulující zneužití dominantního postavení byl evropským právem ze všech ostatních oblastí inspirován nejvíce. Odlišná je pouze role tržního podílu pro určování dominance, jemuž je v čínském kontextu přikládán rozhodující význam, a ostatní faktory dominance jsou brány do úvahy pouze ve skromném rozsahu. Společné je faktické zavedení pravidla rozumu umožňující ospravedlnění jednání dominantního podniku, jež však v čínském kontextu může být zneužito pro přehnaný protekcionismus státně vlastněných podniků, jež jsou mezi dominantními podniky početně zastoupeny nejvíce. Pro jejich význam pro národní ekonomiku a socialistický tržní systém jako takový jejich uznání proniklo i do ustanovení AMZ, jež v konečném důsledku mají potenciál modifikovat efektivní prosazování druhého pilíře do takové míry, že paradoxně ačkoli textově nejbližší, by se právě rozhodovací praxe v oblasti dominantního postavení mohla s normativní právní úpravou dalece rozcházet.

Třetí pilíř soutěžního práva upravující spojování podniků rovněž sleduje evropskou systematiku, avšak zároveň obsahuje četná flexibilní ustanovení, jež mohou v případě potřeby, zejména v případě přeshraničních spojení, zabezpečit ochranu národních zájmů. Vzhledem k širší definici spojení a nižším notifikačním prahům, spojenými s absencí požadavku úzkého vztahu spojujících se subjektů k čínskému území má úprava koncentrací velmi široký záběr a potenciál ovlivnit významná přeshraniční spojení.²⁸⁹ Naopak domácí spojení jsou vzhledem k velké regionální fragmentaci velmi podporována, neboť slibují vytvořit větší podniky schopné čelit zahraniční konkurenci.²⁹⁰ Stejně jako v oblasti zneužití dominantního postavení zájmy hospodářské politiky mohou dle významnosti dotčeného odvětví převážet nad sledováním ryze soutěžních cílů.

Společným rysem všech tří pilířů soutěžního práva v AMZ je absence požadavku podstatného narušení soutěže, jenž se naopak v evropské jurisdikci vytvořil.²⁹¹ Tento faktor umožňuje antimonopolním úřadům flexibilně reagovat na aktuální potřeby a jako protisoutěžní případně postihnout jednání, jež sice nepředstavuje podstatné narušení hospodářské soutěže, avšak vzhledem k jiným skutečnostem představuje riziko pro

²⁸⁹ WEI, Dan. Implementation of Antitrust Law in Emerging Markets: A Case Study of China. *The Asian Business Lawyer*. 2014, **14**(12).

²⁹⁰ EMCH, Adrian. Chinese Merger Control - Where Do We Stand? *The Threshold*. 2011, **11**(2), 47 – 63.

²⁹¹ WANG, Xiaoye a Jessica SU. *Competition Law in China*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2012, s. 47. ISBN 90-411-3868-4.

sledování ostatních cílů nesoutěžní povahy, nad jejichž dodržováním antimonopolní úřady bdí. Proto ani v budoucnu nelze předpokládat, že by do čínského antimonopolního práva byl požadavek narušení soutěže přesahující určitou míru výslovně zaveden, neboť by vedl k faktickému omezení vynuocovací pravomoci antimonopolních úřadů. To však neznamená, že nebude vytvořena ustálenější rozhodovací praxe vylučující z přezkumu protisoutěžní jednání malého rozsahu, a to především v zájmu hospodárného hospodaření s finančními a personálními zdroji. Nicméně tato případná praxe pravděpodobně nebude zakotvena do formy obecně závazných právních předpisů, se kterými by byla spojena jejich následná vynutitelnost. Působení v rámci čínského prostředí tak může být pro podniky spojeno s vyšší mírou nejistoty, když precedenční závaznost jednotlivých rozhodnutí zdaleka nedosahuje stupně vybudovaného v evropské úpravě. Nadto je vynuocovací pravomoc roztržštěna mezi tři autority, které svůj postup ne vždy zcela koordinují, čímž se formování ustálené praxe komplikuje.

Společná všem pojednaným oblastem antimonopolního práva v ČLR je diskrepance mezi normativní úpravou a praktickou implementací. Z provedené analýzy jednotlivých ustanovení vyplývá, že normativní základ antimonopolního práva do velké míry kopíruje evropský vzor. Vzhledem ke specifické struktuře etablovaného se trhu, zejména vysoké regionální fragmentaci spojené s existencí velkého množství v národním měřítku menších podniků,²⁹² však do rozhodování pronikají zájmy nesoutěžní povahy. K boji proti regionální fragmentaci trhu se však vhodnější jeví využití nástrojů ekonomické či politické reformy, jež by zajistila větší integraci společného trhu, neboť antimonopolní právo s existencí základů tržního prostředí do větší či menší míry počítá.²⁹³ V této oblasti se tak ČLR překvapivě neinspirovala historickým vývojem EU, v němž hlavní nástroj integrace společného trhu nepředstavovalo soutěžní právo, ale právní úprava volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu, a soutěžní právo tuto

²⁹² Kvůli postupnému procesu privatizace, která probíhá až dodnes, totiž není soukromý sektor ekonomiky ještě dostatečně zakořeněn a je charakterizován existencí velkého množství menších podniků, které nejsou schopny čelit zahraniční konkurenci. Lze tak předpokládat, že na jejich spojování vedoucí případně ke vzniku dominantního postavení, bude obecně nahlíženo shovívavěji. SNELL, Steven L. The Development of Competition Policy in the People's Republic of China. *New York University Journal of International Law and Politics*. 1996, **28**(3), 575-636.

²⁹³ Song tento problém shrnul slovy, že ČLR by se měla nejprve zaměřit na vybudování soutěžního trhu, a to předtím, než bude udržovat soutěž na trhu, kde žádná soutěž ve skutečnosti neexistuje. SONG, Bing. Competition Policy in a Transitional Economy: The Case of China. *Stanford Journal of International Law*. 1995, **31**(2), 387-422.

úpravu pouze doplňovalo.²⁹⁴ Jak prozatím vyplývá z aplikační praxe, antimonopolní právo samostatně nedisponuje efektivními prostředky pro vytvoření fungujícího tržního prostředí, aniž by bylo doprovázeno odpovídající hospodářskou reformou.²⁹⁵ Pro současnou dvojakou roli antimonopolního práva jako nástroje k vytvoření jednotného trhu a zároveň k ochraně neomezené a efektivní soutěže však rozhodnutí v antimonopolních věcech nejsou prosta kontroverzí a diskrepancí, jež zejména v očích zahraničních pozorovatelů vzbuzují pochybnosti. Nadto je celková implementace nutně modifikována pravidly socialistického tržního systému, jež pojmově vykazuje odlišnosti od čisté tržní ekonomiky, jež je nastolena na společném trhu EU. Proto se přes existenci shodných teoretických východisek bude aplikace ustanovení přejatých z evropského práva v určitých důležitých aspektech odlišovat. Priority socialistické tržní ekonomiky pronikají do rozhodování v antimonopolních věcech zejména prostřednictvím cílů nesoutěžní povahy, jejichž prosazováním bylo antimonopolní právo pověřeno. Budování tržního prostředí v ČLR je rovněž silně formováno historickými a společenskými souvislostmi, tradiční filosofické myšlenkové směry, zejména Konfucianství, nevyjímaje. Oblast mezilidských vztahů, bez kterých by ekonomická směna a v jejím důsledku i hospodářská soutěž byla nemyslitelná, staví na svébytném konceptu tzv. kuan-si, neboli osobních vztahů spřízněnosti, jež se mohou prosazovat namísto psaných pravidel hospodářské soutěže.²⁹⁶ Ačkoli se tak evropskému pozorovateli může čínská právní úprava jevit na první pohled víceméně obdobná, ve skutečnosti mohou právní instituty přejaté z evropského práva nabývat v čínském kontextu odlišného obsahu.

Při komparaci je rovněž nutno zohlednit rozdílné vývojové stadium, ve kterém se srovnávané právní řády v oblasti soutěžního práva nacházejí. Jestliže ČLR disponuje účinnými pravidly necelých 8 let, EU prošla dlouhým takřka 65letým vývojem. V počátečních fázích evropská praxe vykazovala mnoho shodných prvků, jaké lze nalézt v současné čínské praxi, např. úsilí o integraci vnitřního trhu, jež silně formovalo evropské právo v počátcích integrace, silně ovlivňuje současnou čínskou praxi.

²⁹⁴ SYLLOVÁ, Jindřiška, Lenka PÍTROVÁ a Helena PALDUSOVÁ a kolektiv. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 435. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-339-4.

²⁹⁵ Např. administrativní bariéry vstupu na trh, jež jsou příčinou monopolizace velkého množství odvětví, mohou být odstraněny pouze příslušnou legislativní reformou.

²⁹⁶ TOMÁŠEK, Michal. Obchodní laskavost nebývá v Číně korupcí. *Lidové noviny*, 9. 5. 2016.

Obdobně počáteční rozhodovací praxe postrádala detailní odůvodnění a zaměřovala se spíše na formalistické posuzování znaků jednotlivých jednání. S postupem doby začala vykazovat detailnější rozbor jak skutkové, tak právní podstaty případu, a do rozhodování rovněž pronikly právní a ekonomické analýzy jednotlivých jednání.²⁹⁷

Čínské antimonopolní právo proto nelze posuzovat jen dle normativního zakotvení, jež se ve velké míře shoduje s právem EU, avšak je nutno přihlédnout i ke specifickým společenským, politickým a hospodářským podmínkám, jež se vzhledem k významnosti tohoto právního odvětví pro národní hospodářství nemalou měrou podílejí na jeho faktické finální podobě.

²⁹⁷ Za ukázkové rozhodnutí dokazující obrat k právní a ekonomické analýze případu bývá označováno např. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-234/89 ze dne 28. února 1991 - Stergios Delimitis proti Henninger Bräu AG, ECLI:EU:C:1991:91, kde soud uzavřel, že přes omezení smluvní svobody jedné ze stran není účelem dohody narušit hospodářskou soutěž, takže je nutno zkoumat její účinky na trh posuzované v jejím právním a ekonomickém kontextu.

Bibliografie a přehled literatury

Monografie

ALEXANDROFF, Alan S., Sylvia OSTRY a Rafael GOMEZ (eds.). *China and the Long March to Global Trade: The Accession of China to the World Trade Organization*. USA, Kanada: Routledge, 2002, 47 - 65. ISBN 978-0415233613.

CAO, Kangtai. *Interpretation of China's Anti-Monopoly Law*. Beijing: Chinese Founder Press, 2007. ISBN 978-750-9301-845.

EMCH, Adrian a David STALLIBRASS (eds.). *China's Anti-Monopoly Law: The First Five Years*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2013, 35 - 57. ISBN 9041141219.

FAURE, Michael a Xinzhu ZHANG (eds.). *The Chinese anti-monopoly law: new developments and empirical evidence*. Northampton, MA: Edward Elgar Pub., 2013, 167 - 193. ISBN 9781781003237.

HARRIS, H. Stephen, Peter J. WANG, Mark A. COHEN, Yizhe ZHANG a Sebastien J. EVRARD. *Anti-Monopoly Law and Practice in China*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 61. ISBN 01-998-7527-8.

MUNKOVÁ, Jindřiška, Jiří KINDL a Pavel SVOBODA. *Soutěžní právo*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, s. 27 - 28. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-424-7.

ODUDU, Okeoghene. *The Boundaries of EC Competition law: The Scope of Article 81*. New York: Oxford University Press, 2006, 37 - 45. ISBN 978-019-9278-169.

SYLLOVÁ, Jindřiška, Lenka PÍTROVÁ a Helena PALDUSOVÁ a kolektiv. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 445. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-339-4.

TICHÝ, Luboš, Rainer ARNOLD, Jiří ZEMÁNEK a Richard KRÁL. *Evropské právo*. 5., přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-546-6.

TOMÁŠEK, Michal. *Právo zahraničních investic v Číně*. Praha: Academia, 1990. Studie ČSAV, 1990, č. 20. ISBN 80-200-0269-3.

TOMÁŠEK, Michal. *Kapesní česko-čínský, čínsko-český právní slovníček*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-502-9.

TOMÁŠEK, Michal. *Dějiny čínského práva*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1190-0.

TOMÁŠEK, Michal, Vladimír TÝČ a kolektiv. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-53-3.

WANG, Xiaoye a Jessica SU. *Competition Law in China*. The Netherlands: Kluwer Law International BV, 2012, s. 48. ISBN 90-411-3868-4.

WANG, Xiaoye. *The Evolution of China's Anti-Monopoly Law*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2014, s. 404. ISBN 1781952493.

WEINREICH-ZHAO, Tingting. *Chinese merger control law: an assessment of its competition-policy orientation after the first years of application*. New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2014. ISBN 978-366-2438-671.

Články (časopisové, novinové a příspěvky ve sbornících – včetně elektronických)

An Overview of the EU Competition Rules. *Slaughterandmay.com* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <https://www.slaughterandmay.com/media/64569/an-overview-of-the-eu-competition-rules.pdf>.

BING, Chen. Erasing the Misunderstanding on China's Anti-Monopoly Law: A Comparative Study. *Frontiers of Law in China*. 2011, **6**(4), 609 - 634.

CASTELUCCI, Ignazio. Rule of Law with Chinese Characteristics. *Annual Survey of International & Comparative Law*. 2007, **13**, 35 - 9.

Competition Law in China. In: *Slaughter and May* [online]. 2015 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.slaughterandmay.com/media/879862/competition-law-in-china.pdf>.

Commissioner Vestager meets Chinese counterparts in Beijing to discuss competition policy and economic reform. *Ec.europa.eu* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/competition/international/bilateral/china.html>.

CORNE, Peter Howard. Creation and Application of Law in the PRC. *American Journal of Comparative Law*. 2002, **50**(2), 369 - 444.

DELURY, John. "Harmonious" in China. *Policy Review*. 2008, 148, 38 – 44.

EMCH, Adrian. Chinese Merger Control - Where Do We Stand? *The Threshold*. 2011, **11**(2), 47 – 63.

EMCH, Adrian a Jonathan LIANG. Private Antitrust Litigation in China - The Burden of Proof and its Challenges. *CPI Antitrust Chronicle* [online]. 2013 [cit. 2016-05-20]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2274551>.

FARMER, Susan Beth. Evolution of Chinese Merger Notification Guidelines: A Work in Progress Integrating Global Consensus and Domestic Imperatives. *Tulane Journal of International and Comparative Law*. 2010, **18**(1), 1 – 92.

FINDER, Susan. Like Throwing an Egg against a Stone: Administrative Litigation in the People's Republic of China. *Journal of Chinese Law*. 1989, **3**(1), 1 – 28.

FOX, Eleanor M. An Anti-Monopoly Law for China - Scaling the Walls of Government Restraints. *Antitrust Law Journal*. 2009, **75**(1), 173 - 194.

HAMP-LYONS, Christopher. The Dragon in the Room: China's Anti-Monopoly Law and International Merger Review. *Vanderbilt Law Review*. 2009, **62**(5), 1577 – 1622.

HAO, Qian. Trade Associations and Private Antitrust Litigation in China. *CPI Antitrust Chronicle* [online]. 2013, (1) [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: <https://www.competitionpolicyinternational.com/trade-associations-and-private-antitrust-litigation-in-china/>.

HEALEY, Deborah. Anti-Monopoly Law and Mergers in China: An Early Report Card on Procedural and Substantive Issues. *Tsinghua China Law Review*. 2011, **3**(1), 17 – 58.

- HUO BO, Echo. The Definition of Relevant Market: Comparative Analysis and Practice in China. *Hong Kong Journal of Legal Studies*. 2013, **7**, 151 - 184.
- HOWELL, Thomas R., Alan Wm. WOLFF, Rachel HOWE a Diane OH. China's New Anti-Monopoly Law: A Perspective from the United States. *Pacific Rim Law & Policy Journal*. 2009, **18**(1), 53 - 96.
- CHEN, Jianfu. Transformation of Chinese Law - From Formal to Substantial. *The Hong Kong Law Journal*. 2007, **37**(2), 689 - 740.
- CHEN, Shaoping. Merger Control Under China's Anti-Monopoly Law. *Chicago-Kent Journal of International and Comparative Law*. 2013, **13**(1), 182 - 183.
- CHOI, Eva. Seeking Stones in the Red River: the Inevitable Evolution of China's Anti Monopoly Law. *Journal of Law, Economics & Policy*. 2011, **7**(1), 163 - 194.
- JUNG, Youngjin a Qian HAO. New Economic Constitution in China: A Third Way for Competition Regime. *Northwestern Journal of International Law & Business*. 2004, **24**(1), 107 - 172.
- Key Trends in PRC merger control over the last year. *Freshfields.com* [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <http://www.freshfields.com/knowledgedetail.aspx?id=2147933806>.
- MING, Shang. Antitrust in China - a constantly evolving subject. *Competition Law International*. 2009, **5**(1), 4 - 11.
- OWEN, Bruce M., Su SUN a Wentong ZHENG. China's Competition Policy Reforms: The Anti-monopoly Law and Beyond. *Antitrust Law Journal*. 2009, **75**(1), 231 - 266.
- PALMER, Michael. Administrative Suits and Harmonious Settlements: A Twilight Issue in the Legal Development of Contemporary China. *Journal of Comparative Law*. 2009, **4**(2), 71 - 78.
- PEERENBOOM, Randall. Globalization, Path Dependency and the Limits of Law: Administrative Law Reform and Rule of Law in the People's Republic of China. *Berkeley Journal of International Law*. 2001, **19**(2), 161 - 264.
- ROGERS, Alexandra. Antitrust Law for Trade Associations: EU Competition Compliance for Trade Associations. In: *British Chamber of Commerce in Belgium* [online]. Brusel, 2014 [cit. 2016-04-10].
- SNELL, Steven L. The Development of Competition Policy in the People's Republic of China. *New York University Journal of International Law and Politics*. 1996, **28**(3), 575-636.
- SOKOL, D. Daniel. Merger Control under China's Anti-Monopoly Law. *New York University Journal of Law and Business*. 2013, **10**(1), 1 - 36.
- SULLIVAN, Lawrence A. a Wolfgang FIKENTSCHER. On the Growth of the Antitrust Idea. *Berkeley Journal of International Law*. 1998, **16**(2), 197 - 233.
- SVOBODA, Pavel. Does the EU Have the Competences to Achieve the Objective of a Social Market Economy? *Charles University in Prague Faculty of Law Research Paper No. 2015/III/4*. [online]. 2015, **3**(4) [cit. 2016-05-22]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2711342>.

- ŠMEJKAL, Václav. On Periodization of EU Antitrust Development: Are We in its New Phase? *Charles University in Prague Faculty of Law Research Paper* [online]. 2015, 1(3) [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=2596769>.
- TOMÁŠEK, Michal. Obchodní laskavost nebývá v Číně korupcí. *Lidové noviny*, 9. 5. 2016.
- TOMÁŠEK, Michal. Zaměříme se i na asijské právo. *Právní rádce* [online]. 2014 [cit. 2016-05-22]. Dostupné z: <http://pravniciradce.ihned.cz/c1-62643730-tomasek-zamerime-se-i-na-asijske-pravo>.
- TOWNLEY, Christopher. Is Anything more Important than Consumer Welfare (in Article 81 EC)? Reflections of a Community Lawyer. *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*. 2008, 10(1), 345-382.
- WANG, Peter. China Merger Review: A New Gauntlet for Global M&A. In: *FindLaw* [online]. [cit. 2016-04-14].
- WEI, Dan. Implementation of Antitrust Law in Emerging Markets: A Case Study of China. *The Asian Business Lawyer*. 2014, 14(12).
- WILS, Wouter P.J. The Combination of the Investigative and Prosecutorial Function and the Adjudicative Function in EC Antitrust Enforcement: A Legal and Economic Analysis. *World Competition*. 2004, 27(2), 201-224.
- WU, Zhengu. Perspectives on the Chinese Anti-Monopoly Law. *Antitrust Law Journal*. 2009, 75(1), 73 – 116.
- XINGXIANG, Zhang a Frank LI. *Joint Ventures and Merger Control in China: A Continuing Work in Progress*. 2014, 10(1), 75 – 90.
- ZHANG, Angela Huyue. The Enforcement of the Anti-Monopoly Law in China: An Institutional Design Perspective. *Antitrust Bulletin*. 2011, 56(3), 631 - [iv].
- ZHANG, Angela Huyue. Taming the Chinese Leviathan: Is Antitrust Regulation a False Hope. *Stanford Journal of International Law*. 2015, 51(2), 195 – 228.
- ZHANG, Mo. The Socialist Legal System with Chinese Characteristics: China's Discourse for the Rule of Law and a Bitter Experience. *Temple International & Comparative Law Journal*. 2010, 24(1), 1 - 64.
- ZHENG, Wentong. Transplanting Antitrust in China: Economic Transition, Market Structure, and State Control. *University of Pennsylvania Journal of International Law*. 2011, 32(2), 643 – 722.
- ZHUANG, Shaohong. Legal Transplantation in the People's Republic of China: A Response to Alan Watson. *European Journal of Law Reform*. 2005, 7(1/2), 215 - 236.
- ZHONG, Oliver Q.C. Dawn of a New Constitutional Era or Opportunity Wasted - An Intellectual Reappraisal of China's Anti-Monopoly Law. *Columbia Journal of Asian Law*. 2011, 24(1), 87 – 128.
- ZHOU, Fay, John EICHLIN a Xi LIAO. International Standards of Procedural Fairness and Transparency in Chinese Investigations. In: *Antitrust Writing Awards* [online]. [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://awards.concurrences.com/IMG/pdf/zhou-eichlin-liao_procedural_fairness_-_cpi_-_february_2015.pdf.

ZHOU, Yin. China's Anti-Monopoly Law: Insights from U.S. and EU Precedents on Abuse of Dominance and IP Exemption Provisions. *Hastings International and Comparative Law Review*. 2009, **32**(2), 711-730.

Právní předpisy

1. ČLR

Oznámení Všečínského shromáždění lidových zástupců ze dne 4. prosince 1982, Ústava Čínské lidové republiky.

Narízení prezidenta č. 37 ze dne 12. dubna 1986, Obecné principy občanského práva.

Narízení prezidenta č. 16 ze dne 4. dubna 1989, Soudní řád správní.

Narízení prezidenta č. 83 ze dne 14. března 1997, Trestní zákoník.

Narízení Státní rady č. 250/1998 ze dne 25. října 1998, O registraci a správě sociálních organizací.

Narízení prezidenta č. 44 ze dne 9. dubna 1991, Občanský soudní řád.

Oznámení č. 33 Nejvyššího lidového soudu ze dne 21. prosince 2001, Některá opatření Nejvyššího lidového soudu o dokazování v civilním řízení.

Narízení prezidenta ČLR č. 68 ze dne 30. srpna 2007, Antimonopolní zákon.

Oběžník č. 23 Nejvyššího lidového soudu ze dne 28. července 2008, Podrobnější pravidla pro aplikaci antimonopolního zákona.

Opatření Antimonopolní Komise Státní Rady ze dne 24. května 2009, O definici relevantního trhu.

Narízení č. 10/2009 MO, Banky Číny, Bankovní regulatorní komise Číny, Finanční regulatorní komise Číny a Pojišťovnické regulatorní komise Číny ze dne 15. července 2009, Narízení pro výpočet obratu pro účely spojování podniků ve finančním sektoru.

Narízení NKRR č. 7/2010 ze dne 29. prosince 2010, Narízení proti cenovému monopolu.

Narízení NKRR č. 8/2010 ze dne 29. prosince 2010, Opatření k regulaci správního řízení ve věci cenového monopolu.

Narízení MO č. 55/2011 ze dne 29. srpna 2011, Opatření pro posuzování dopadu spojení na soutěž.

Stanovisko Nejvyššího lidového soudu ze dne 18. února 2011, Doplnující opatření o žalobních důvodech v civilních případech.

Výkladové stanovisko Nejvyššího lidového soudu č. 5/2012 ze dne 3. května 2012, Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení, jehož předmětem jsou spory vyplývající z monopolistického jednání.

Výkladové stanovisko Nejvyššího lidového soudu č. 5/2012 ze dne 3. května 2012, Opatření týkající se vybraných otázek aplikace práva v civilním řízení.

Narízení MO ze dne 6. června 2014, Opatření o notifikaci spojení mezi podniky.

2. EU

a. Primární právo

Smlouva o Evropské unii (konsolidované znění), Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 13—390.

Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění), Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 47—390.

b. Sekundární právo

Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství, Úř. věst. 1997, C 372.

Sdělení Komise Pokyny k vertikálním omezením, Úř. věst. C 291, 13.10.2000.

Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy, Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1—25.

Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1-22.

Pokyny pro posuzování horizontálních spojování podle nařízení Rady o kontrole spojování podniků, Úř. věst. C 31, 5.2.2004, s. 5—18.

Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1—48.

Oznámení Komise Pokyny o konceptu účinku na obchod obsaženém v článcích 81 a 82, Úř. věst. C 101, 27. 4. 2004, s. 81.

Sdělení Komise Pokyny o použitelnosti čl. 81 odst. 3 SES, Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 97—118.

Oznámení Komise o nápravných prostředcích, které jsou přijatelné podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 a podle nařízení Komise (ES) č. 802/2004, Úř. věst. C 267, 22.10.2008, s. 1—27.

Sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele, Úř. věst. C 45, 24.2.2009, s. 7—20.

Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě, Úř. věst. L 102, 23.4.2010, s. 1—7.

Nařízení Komise (EU) č. 1218/2010 ze dne 14. prosince 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod, Úř. věst. L 335, 18.12.2010, s. 43—47.

Rozhodnutí

1. ČLR

Oznámení MO č. 95/2008 ze dne 18. listopadu 2008 - InBev/Anheuser Busch.

Oznámení MO č. 22/2009 ze dne 18. března 2009 - Coca-Cola/Huiyuan.

Oznámení MO č. 28/2009 ze dne 24. dubna 2009 – Mitsubishi Rayon Co a Lucite International Group Limited.

Oznámení MO č. 76/2009 ze dne 28. září 2009 - General Motors Corp./Delphi Corp.

Oznámení MO č. 77/2009 ze dne 29. září 2009 – Pfizer/Wyeth.

Oznámení MO č. 90 ze dne 12. prosince 2011 – Samsung/Seagate.

Oznámení MO č. 73/2011 ze dne 31. října 2011 – Alpha V/Savio.

Oznámení MO č. 9 ze dne 2. března 2012 – Western Digital/Hitachi Global Storage Technology.

Oznámení MO č. 64/2015 ze dne 1. prosince 2015 – Freescale/NXP.

Rozhodnutí 1. středního lidového soudu v Pekingu ze dne 18. prosince 2009 – Tangshan Renren Information Service Company proti Baidu.

Rozhodnutí Středního lidového soudu v Yichang ve věci Nemocnice pro ženy a děti proti Správě průmyslu a obchodu Yichang ze dne 21. listopadu 2000.

Rozhodnutí Středního lidového soudu v Shenzen č. 67/2011.

2. EU

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci 56-65 ze dne 30. června 1966 - Société Technique Mini re (L.T.M.) proti Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.), ECLI:EU:C:1966:38.

Rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech 56 a 58-64 ze dne 13.  ervence 1966 -  tablissements Consten S. .R.L. a Grundig-Verkaufs-GmbH proti Komisi Evropského hospod rsk ho společenství, ECLI:EU:C:1966:41.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-5/69 ze dne 9.  ervence 1969 - Franz V lk proti S.P.R.L. Ets J. Vervaecke, ECLI:EU:C:1969:35.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci 26–75 ze dne 13. listopadu 1975 - General Motors Continental NV proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1975:150.

Rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech 40 a  48, 50, 54 a  56, 111, 113 a 114-73 ze dne 16. prosince 1975 - Co peratieve Vereniging "Suiker Unie" UA a dal i proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1975:174.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-27/76 ze dne 14.  nora 1978 - United Brands Company a United Brands Contitentaal BV proti Komisi, ECLI:EU:C:1978:22.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-85/76 ze dne 13.  nora 1979 - Hoffmann-La Roche & Co. AG proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1979:36.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci 107/82 ze dne 25. října 1983 - Allgemeine Elektrizit ts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1983:293.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-322/81 ze dne 9. listopadu 1983 - NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1983:313.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci 118/85 ze dne 16.  ervna 1987 - Komise Evropských společenství proti Italsk  republice, ECLI:EU:C:1987:283.

Rozhodnutí dokazující obrat k právní a ekonomické analýze případu bývá označováno např. rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-234/89 ze dne 28. února 1991 - Stergios Delimitis proti Henninger Bräu AG, ECLI:EU:C:1991:91.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-41/90 ze dne 23. dubna 1991 - Klaus Höfner a Fritz Elser proti Macrotron GmbH, ECLI:EU:C:1991:161.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-62/86 ze dne 3. července 1991 - AKZO Chemie BV proti Komisi evropských společenství, ECLI:EU:C:1991:286.

Rozhodnutí Tribunálu Shell ve věci T-11/89 ze dne 10. března 1992 - Shell International Chemical Company Ltd proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:1992:33.

Rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech C-159/91 a C-160/91 ze dne 17. února 1993 - Christian Poucet proti Assurances générales de France a Caisse mutuelle régionale du Languedoc-Roussillon, ECLI:EU:C:1993:63.

Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-17/93 ze dne 15. července 1994 - Matra Hachette SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:1994:89.

Rozhodnutí Soudního dvora ve spojených věcech C-241/91 P a C-242/91 P ze dne 6. dubna 1995 - Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications Ltd (ITP) proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1995:98.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-266/93 ze dne 24. října 1995 - Bundeskartellamt proti Volkswagen AG a VAG Leasing GmbH., ECLI:EU:C:1995:345.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-244/94 ze dne 16. listopadu 1995 - Fédération française des sociétés d'assurance, Société Paternelle-Vie, Union des assurances de Paris-Vie a Caisse d'assurance et de prévoyance mutuelle des agriculteurs proti Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, ECLI:EU:C:1995:392.

Rozhodnutí Soudního dvora C-333/94 P ze dne 14. listopadu 1996 - Tetra Pak International SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:1996:436.

Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-374/94 ze dne 15. září 1998 - European Night Services proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:1998:198.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-309/99 ze dne 19. února 2002 - J. C. J. Wouters, J. W. Savelbergh a Price Waterhouse Belastingadviseurs BV proti Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, ECLI:EU:C:2002:98.

Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-319/99 ze dne 4. března 2003 - Federación Nacional de Empresas de Instrumentación Científica, Médica, Técnica y Dental (FENIN) proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:2003:50.

Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-313/02 ze dne 30. září 2004 - David Meca-Medina a Igor Majcen proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:2004:282.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-222/04 ze dne 10. ledna 2006 - Ministero dell'Economia e delle Finanze proti Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato a Cassa di Risparmio di San Miniato SpA, ECLI:EU:C:2006:8.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-217/05 ze dne 14. prosince 2006 - Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio v Compañía Española de Petróleos SA, ECLI:EU:C:2006:784.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-95/04 P ze dne 15. března 2007 - British Airways plc proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2007:166.

Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-201/04 ze dne 17. září 2007 - Microsoft Corp. proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:T:2007:289.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-97/08P ze dne 10. září 2009 - Akzo Nobel NV a další proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2009:536.

Rozhodnutí Soudního dvora C-202/07 P ze dne 2. dubna 2009 - France Télécom SA proti Komisi Evropských společenství, ECLI:EU:C:2009:214.

Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-407/08 P. ze dne 1. července 2010 - Knauf Gips KG proti Evropské komisi, ECLI:EU:C:2010:389.

Přílohy

Příloha č. 1: Antimonopolní zákon Čínské lidové republiky

ANTIMONOPOLNÍ ZÁKON ČÍNSKÉ LIDOVÉ REPUBLIKY

Přijat na 29. zasedání Stálého výboru 10. Všečínského shromáždění lidových zástupců
dne 30. srpna 2007.

KAPITOLA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Čl. 1

Tento zákon je přijat za účelem předcházení a omezování monopolistického jednání, ochrany spravedlivé soutěže na trhu, podpory ekonomické efektivity, ochrany zájmů spotřebitelů a veřejného zájmu společnosti a podpory zdravého vývoje socialistické tržní ekonomiky.

Čl. 2

(1) Tento zákon se použije na monopolistické jednání při ekonomických činnostech na území Čínské lidové republiky.

(2) Tento zákon se použije na jednání mimo území Čínské lidové republiky, jestliže toto jednání vylučuje nebo má omezující dopad na soutěž na domácím trhu Čínské lidové republiky.

Čl. 3

Pro účely tohoto zákona je monopolistické jednání definováno jako:

- a) dohody mezi podniky narušující soutěž;
- b) zneužití dominantního postavení podniky, a
- c) spojování podniků, které vylučují nebo omezují soutěž nebo mohou vylučovat nebo omezovat soutěž.

Čl. 4

Stát stanovuje a provádí soutěžní pravidla v souladu se zásadami socialistické tržní ekonomiky, uskutečňuje marko-ekonomickou kontrolu a podporuje jednotný, otevřený, soutěživý a řádný tržní systém.

Čl. 5

Podniky jsou oprávněny prostřednictvím spravedlivé soutěže dobrovolně se spojovat v souladu s právními předpisy, rozšiřovat okruh podnikatelských činností a zvyšovat konkurenceschopnost.

Čl. 6

Podniky s dominantním postavením nesmí zneužít svého dominantního postavení k vyloučení nebo omezení soutěže.

Čl. 7

(1) V odvětvích kontrolovaných státně vlastněnými podniky spojenými s důležitými zájmy národního hospodářství a národní bezpečnosti nebo v odvětvích zajišťujících výhradní činnost a prodej dle zákona stát poskytuje zákonným obchodním činnostem prováděným podniky působícími v těchto odvětvích ochranu. Stát rovněž upravuje a kontroluje jejich obchodní činnosti a cenu jejich výrobků a služeb v zájmu zajištění zájmů spotřebitelů a podpory technického rozvoje.

(2) Podniky uvedené v odst. 1 jsou při své činnosti vázány právním řádem, jsou povinny zachovávat čestnost a věrnost, přísnou osobní disciplínu, přijímat dohled veřejnosti, a nesmí poškodit zájem spotřebitelů zneužívaje svého dominantního nebo výlučného postavení.

Čl. 8

Správní orgány nebo organizace zmocněné zákony nebo nařízeními k výkonu pravomocí při správě věcí veřejných nesmí zneužít své pravomoci k vyloučení nebo omezení soutěže.

Čl. 9

(1) Státní rada zřídí Antimonopolní komisi, jež bude odpovědná za organizaci, koordinaci a řízení práce v oblasti antimonopolního práva a jež plní následující funkce:

- a) výzkum a předkládání návrhů v oblasti soutěžních politik;

- b) organizace vyšetřování a hodnocení celkové soutěžní situace na trhu a vydávání hodnotících zpráv;
 - c) tvorba a vydávání směrnic;
 - d) koordinace správního vymáhání antimonopolního práva; a
 - e) další funkce uložené Státní radou.
- (2) Státní rada určí složení a pracovní pravidla Antimonopolní komise.

Čl. 10

- (1) Antimonopolní úřad určený Státní radou (dále jen Antimonopolní úřad) je zodpovědný za prosazování antimonopolního práva v souladu s tímto zákonem.
- (2) Antimonopolní úřad je oprávněn v případě potřeby udělit oprávnění k prosazování antimonopolního práva v souladu s tímto zákonem odpovídajícím orgánům lidových vlád provincií, autonomních regionů a municipalit přímo podřízených centrální vládě.

Čl. 11

Hospodářská sdružení podniků sdružující podniky v odvětví upevňují disciplínu v odvětví, vedou sdružené podniky k zákonné soutěži a zabezpečují soutěž na trhu.

Čl. 12

- (1) Pro účely tohoto zákona pojem podniku zahrnuje fyzické osoby, právnické osoby nebo jiné organizace zabývající se výrobou nebo prodejem výrobků nebo poskytováním služeb.
- (2) Pro účely tohoto zákona relevantní trh označuje okruh výrobků a území, na němž podniky stojí v konkurenčním postavení po určitou dobu vzhledem k určitému druhu zboží nebo služeb (dále jen komodity).

KAPITOLA II

DOHODY NARUŠUJÍCÍ SOUTĚŽ

Čl. 13

- (1) Následující dohody narušující soutěž mezi konkurujícími podniky jsou zakázány:
- a) určující nebo měnící ceny komodit;

- b) omezující výrobu nebo prodej komodit;
 - c) rozdělující trhy nebo zdroje zásobování;
 - d) omezující nabytí nové technologie nebo nového vybavení nebo vývoje nové technologie nebo nového výrobku;
 - e) zakotvující bojkotové transakce; nebo
 - f) další dohody narušující soutěž vymezené Antimonopolním úřadem.
- (2) Pro účely tohoto zákona dohody narušující soutěž zahrnují dohody, rozhodnutí nebo jiné jednání ve vzájemné shodě, jež vylučují nebo omezují soutěž.

Čl. 14

Následující dohody narušující soutěž mezi podniky a jejich obchodními partnery jsou zakázány:

- a) přímo určující prodejní ceny třetí straně;
- b) určující minimální prodejní ceny třetí straně; nebo
- c) další dohody narušující soutěž vymezené Antimonopolním úřadem.

Čl. 15

(1) Dohody mezi podniky jsou vyňaty z působnosti čl. 13 a čl. 14, byly-li uzavřeny pro účely jedné z následujících skutečností:

- a) zlepšení technologií, nebo výzkumu a vývoje nových výrobků;
- b) zlepšení kvality výrobků, snížení nákladů, podpory efektivity, sjednocení specifikace a standardů výrobků, nebo provádění specializované dělby práce;
- c) zvyšování efektivity a konkurenceschopnosti malých a středních podniků;
- d) dosahování veřejného zájmu na úspoře energie, ochraně životního prostředí a pomoci obětem katastrofy;
- e) zmírnění prudkého poklesu objemu prodeje nebo zjevně nadměrné produkce způsobené ekonomickou recesí;
- f) ochrany legitimních zájmů v zahraničním obchodu nebo ekonomické spolupráci se zahraničními partnery; nebo
- g) další účely stanovené zákonem nebo Státní radou.

(2) V případech, kdy dohoda vyhovuje podmínkám odst. 1 písm. a) až e) tohoto ustanovení jsou podniky za účelem vynětí dohody z působnosti čl. 13 a 14 povinny

navíc prokázat, že dohoda poskytne přiměřený podíl plynoucí z výhod spotřebitelům a nebude podstatně omezovat soutěž na relevantním trhu.

Čl. 16

Hospodářská sdružení podniků sdružující podniky v odvětví nesmí organizovat podniky v jejich odvětví k uskutečňování monopolistického jednání zakázaného touto kapitolou.

KAPITOLA III

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Čl. 17

(1) Podniky v dominantním postavení nesmí zneužít svého dominantního postavení k následujícím jednáním:

- a) prodeji komodit za nepřiměřeně vysoké ceny nebo nákup komodit za nepřiměřeně nízké ceny;
- b) prodeji komodit za ceny pod náklady bez spravedlivého důvodu;
- c) odmítnutí dodávek obchodnímu partnerovi bez spravedlivého důvodu;
- d) nucení obchodního partnera k uzavírání výhradních dohod s určeným podnikem bez spravedlivého důvodu;
- e) vázání výrobků nebo ukládání nepřiměřených obchodních podmínek bez spravedlivého důvodu;
- f) aplikaci rozdílných cen nebo jiných obchodních podmínek na obchodní partnery nacházející se ve stejném postavení;
- g) dalším jednáním určeným jako zneužití dominantního postavení Antimonopolním úřadem.

(2) Pro účely tohoto zákona dominantní postavení označuje postavení podniku umožňující kontrolovat cenu, množství a jiné obchodní podmínky komodit na relevantním trhu, nebo bránit či ovlivňovat vstup dalších podniků na relevantní trh.

Čl. 18

Dominantní postavení se posuzuje na základě následujících faktorů:

- a) podílu podniku na relevantním trhu a soutěžní situaci na relevantním trhu;
- b) možnosti podniku kontrolovat trh prodeje nebo zdrojů zásobování;

- c) finančních a technických podmínek podniku;
- d) stupně závislosti ostatních podniků na podniku při provádění transakcí;
- e) obtížnosti vstupu na relevantní trh pro ostatní podniky; a
- f) dalších faktorů vztahujících se k posouzení dominantního postavení podniku.

Čl. 19

(1) Podnik splňující následující domněnky může být považován za podnik v dominantním postavení:

- a) podíl podniku na relevantním trhu dosahuje $\frac{1}{2}$;
- b) společný podíl dvou podniků na relevantním trhu dosahuje $\frac{2}{3}$;
- c) společný podíl tří podniků na relevantním trhu dosahuje $\frac{3}{4}$.

(2) Za podmínek odst. 1 písm. b) a c) tohoto ustanovení nebudou za dominantní považovány podniky, jejichž tržní podíl je menší než $\frac{1}{10}$.

(3) Pokud podnik považovaný za dominantní prokáže, že nemá dominantní postavení, nebude považován za podnik v dominantním postavení.

KAPITOLA IV

SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ

Čl. 20

Pojem spojení označuje:

- a) spojení podniků;
- b) nabytí kontroly nad jiným podnikem na základě nabytí jeho podílů či majetku;
- c) nabytí kontroly nad jiným podnikem nebo možnost vykonávat rozhodující vliv na podnik na základě smlouvy nebo jiných prostředků.

Čl. 21

Dosáhne-li spojení notifikačních prahů stanovených Státní radou, podniky jsou povinny notifikovat spojení Antimonopolnímu úřadu, jinak nesmí být spojení uskutečněno.

Čl. 22

Spojení splňující následující podmínky nemusí být Antimonopolnímu úřadu notifikováno:

- a) Jedna ze stran spojení drží podíly jiné strany spojení spojené s 50% a vyšší majetkovou účastí nebo s 50% a více hlasovacími právy;
- b) Podnik, který není stranou spojení, drží podíly strany spojení spojené s 50% a vyšší majetkovou účastí nebo s 50% a více hlasovacími právy.

Čl. 23

(1) Za účelem notifikace spojení je podnik povinen předložit následující dokumenty a materiály:

- a) písemnou notifikaci o spojení;
- b) vysvětlení dopadu spojení na soutěž na relevantním trhu;
- c) dohodu o spojení;
- d) finanční zprávu a účetní výkazy podniků z předchozího účetního období;
- e) další dokumenty a materiály vymezené Antimonopolním úřadem.

(2) Deklarace o spojení obsahuje jméno, sídlo, předmět podnikání, předpokládaný termín spojení a další skutečnosti vymezené Antimonopolním úřadem.

Čl. 24

Budou-li předložené dokumenty a materiály nekompletní, podniky dodají potřebné dokumenty a materiály v časové lhůtě určené Antimonopolním úřadem, jinak se bude na notifikaci hledět, jako by nebyla učiněna.

Čl. 25

(1) Antimonopolní úřad provede předběžný přezkum notifikace a rozhodne, zda provede další přezkum a do 30 dnů od přijetí dokumentů a materiálů předložených podniky dle čl. 23 tohoto zákona podniky o rozhodnutí písemně vyrozumí. Před rozhodnutím Antimonopolního úřadu nesmí podniky spojení uskutečnit.

(2) Pokud Antimonopolní úřad rozhodne, že nebude provádět další přezkum nebo neučiní rozhodnutí ve stanovené lhůtě, spojení může být uskutečněno.

Čl. 26

(1) Rozhodne-li se Antimonopolní úřad k provedení dalšího přezkumu, rozhodne ve lhůtě 90 dnů od předchozího rozhodnutí o povolení nebo nepovolení spojení a uvědomí podniky o rozhodnutí v písemné formě. Rozhodnutí o nepovolení je nutno odůvodnit. Během přezkumu nesmí podniky uskutečnit spojení.

(2) V následujících případech může Antimonopolní úřad písemně uvědomit podniky, že časový limit určený v odst. 1 se prodlužuje o ne více než 60 dní:

- a) podniky souhlasí s prodloužením časového limitu;
- b) dokumenty nebo materiály předložené podniky jsou nepřesné a potřebují další ověření;
- c) po notifikaci spojení došlo k podstatné změně okolností.

(3) Pokud Antimonopolní úřad nerozhodne ve stanovené lhůtě, spojení může být uskutečněno.

Čl. 27

Následující faktory budou brány do úvahy při přezkumu spojení:

- a) tržní podíl stran transakce na relevantním trhu a schopnost vykonávat kontrolu nad trhem;
- b) stupeň tržní koncentrace na relevantním trhu;
- c) vliv spojení na přístup na trh a technologický vývoj;
- d) vliv spojení na spotřebitele a ostatní podniky;
- e) vliv spojení na rozvoj národního hospodářství; a
- f) další faktory, které dle Antimonopolního úřadu mohou mít vliv na soutěž na trhu.

Čl. 28

Pokud v důsledku uskutečnění spojení dojde nebo by mohlo dojít k vyloučení nebo omezení soutěže, Antimonopolní úřad spojení nepovolí. Pokud však dotčené podniky prokáží, že pozitivní dopady uskutečnění spojení převáží negativní dopady na soutěž, nebo že uskutečnění spojení je ve veřejném zájmu, Antimonopolní úřad může rozhodnout o povolení spojení.

Čl. 29

Pokud Antimonopolní úřad uskutečnění spojení nezakáže, může podmínit rozhodnutí o povolení přijetím závazků zmírňujících negativní dopad spojení na soutěž.

Čl. 30

Pokud Antimonopolní úřad rozhodne o nepovolení spojení nebo povolení podmíní přijetím závazků, publikuje tato rozhodnutí v přiměřené časové lhůtě.

Čl. 31

Pokud se zahraniční investor účastní spojení nebo převzetí domácího podniku nebo na transakci participuje jinými prostředky, jež mohou ovlivnit národní bezpečnost, přezkumné řízení dle tohoto zákona bude doplněno řízením o přezkum souladu s národní bezpečností dle příslušných právních předpisů.

KAPITOLA V

ZNEUŽITÍ SPRÁVNÍ PRAVOMOCI K VYLOUČENÍ NEBO OMEZENÍ SOUTĚŽE

Čl. 32

Správní orgány nebo organizace zmocněné zákony nebo nařízeními k výkonu pravomocí při správě věcí veřejných nesmí zneužít své pravomoci k přímému nebo nepřímému donucení fyzických osob a entit obchodovat, nakupovat nebo používat komodity dodávané určeným podnikem.

Čl. 33

Správní orgány nebo organizace zmocněné zákony nebo nařízeními k výkonu pravomocí při správě věcí veřejných nesmí zneužít své pravomoci k bránění volnému oběhu komodit mezi různými regiony žádným z následujících způsobů:

- a) ukládáním diskriminačních poplatků, ukládáním diskriminačních přírážek, či stanovením diskriminačních cen komodit pocházejících z jiného regionu;
- b) ukládáním technických požadavků a kontrolních standardů na komodity pocházející z jiného regionu, jež se liší od místních komodit obdobného typu, nebo přijímáním diskriminačních technických opatření jako opakovaných kontrol nebo opakovaných certifikací komodit pocházejících z jiného regionu, aby jim bylo zabráněno ve vstupu na místní trh;
- c) udělováním správních licencí výhradně na komodity pocházející z jiného regionu, aby jim bylo zabráněno ve vstupu na místní trh;
- d) stanovením překážek nebo přijímáním jiných opatření k zabránění vstupu komoditám pocházejícím z jiného regionu na místní trh nebo zabránění přesunu komodit z místního regionu do jiného regionu; nebo
- e) jiným jednáním bránícím volnému pohybu komodit mezi regiony.

Čl. 34

Správní orgány nebo organizace zmocněné zákony nebo nařízeními k výkonu pravomocí při správě věcí veřejných nesmí zneužít své pravomoci k vyloučení podniků usazených v jiném regionu z účasti, nebo omezení jejich účasti v místních výběrových řízeních ukládáním diskriminačních kvalifikačních požadavků nebo hodnotících standardů nebo odmítnutím zveřejnit informace dle zákona.

Čl. 35

Správní orgány nebo organizace zmocněné zákony nebo nařízeními k výkonu pravomocí při správě věcí veřejných nesmí zneužít své pravomoci k bránění nebo omezení podniků usazených v jiném regionu v uskutečňování místních investic nebo zakládání místních organizačních složek uplatňováním diskriminačního zacházení v porovnání s místními podniky, nebo jinými způsoby.

Čl. 36

Správní orgány nebo organizace zmocněné zákony nebo nařízeními k výkonu pravomocí při správě věcí veřejných nesmí zneužít své pravomoci k nucení podniků dopouštět se monopolistického jednání dle tohoto zákona.

Čl. 37

Správní orgány nesmí zneužít své pravomoci k vydávání opatření, jejichž obsah vylučuje nebo narušuje soutěž.

KAPITOLA VI

VYŠETŘOVÁNÍ DOMNĚLÉHO MONOPOLISTICKÉHO JEDNÁNÍ

Čl. 38

- (1) Antimonopolní úřad provede vyšetřování domnělého monopolistického jednání dle tohoto zákona.
- (2) Fyzické osoby a jiné entity jsou oprávněny ohlásit domnělé monopolistické jednání. Antimonopolní úřad uchovává tato ohlášení důvěrná.
- (3) Jestliže je ohlášení učiněno v písemné formě a obsahuje relevantní skutečnosti a důkazy, Antimonopolní úřad provede potřebné šetření.

Čl. 39

(1) V průběhu vyšetřování domnělého monopolistického jednání je Antimonopolní úřad oprávněn přijmout následující opatření:

- a) provést kontrolu nebytových prostor nebo jiných míst, v nichž vyšetřované podniky působí;
- b) dotazovat se vyšetřovaných podniků, třetích stran s oprávněnými zájmy nebo jiných relevantních fyzických osob a entit, a vyžadovat poskytnutí relevantních informací;
- c) přezkoumat a vyhotovit kopie relevantních dokumentů a materiálů vyšetřovaných podniků, třetích stran s oprávněnými zájmy nebo jiných relevantních fyzických osob a entit, jako jsou účty, certifikáty, smlouvy, účetní evidence, obchodní korespondence a elektronická data;
- d) zabavit a držet relevantní důkazy; a
- e) dotazovat se o bankovních účtech vyšetřovaných podniků.

(2) Před uskutečněním těchto opatření je nutno podat žádost o jejich schválení vedoucí úřední osobě Antimonopolního úřadu.

Čl. 40

(1) Při vyšetřování musí být přítomny nejméně 2 pověřené úřední osoby, které jsou povinny předložit jejich zmocnění.

(2) Pověřené úřední osoby jsou povinny při vyšetřování pořizovat písemné záznamy, které musí být na konci vyšetřování podepsány vyšetřovanými osobami.

Čl. 41

Antimonopolní úřad a jeho zaměstnanci jsou povinni zachovávat mlčenlivost ohledně obchodních tajemství, o kterých se dozvěděli v průběhu vyšetřování.

Čl. 42

Vyšetřované podniky, třetí strany s oprávněnými zájmy nebo jiné relevantní fyzické osoby a entity jsou povinny spolupracovat s Antimonopolním úřadem a nesmí mařit vyšetřování prováděné Antimonopolním úřadem.

Čl. 43

Vyšetřované podniky a třetí strany s oprávněnými zájmy mají právo vyjádřit se. Antimonopolní úřad je povinen ověřit skutečnosti, argumenty a důkazy předložené vyšetřovanými podniky a třetími stranami s oprávněnými zájmy.

Čl. 44

Jestliže Antimonopolní úřad po provedeném vyšetřování a přezkoumání monopolistického jednání dojde k závěru, že se podnik dopustil monopolistického jednání, rozhodne o způsobu nápravy tohoto jednání a své rozhodnutí zveřejní.

Čl. 45

(1) S ohledem na vyšetřované domnělé monopolistické jednání, pokud podnik slíbí omezení dopadu monopolistického jednání prostřednictvím specifických nápravných opatření po určitou dobu určenou Antimonopolním úřadem, Antimonopolní úřad může rozhodnout o přerušení vyšetřování. Rozhodnutí o přerušení vyšetřování upřesní formu nápravných opatření.

(2) Jestliže Antimonopolní úřad rozhodne o přerušení vyšetřování, je povinen dohlížet nad prováděním nápravných opatření vyšetřovaným podnikem. Pokud podnik daná opatření dodrží, Antimonopolní úřad rozhodne o ukončení vyšetřování.

(3) Za následujících okolností je však Antimonopolní úřad povinen pokračovat ve vyšetřování:

- a) podnik nedodrží nápravná opatření;
- b) došlo k podstatné změně okolností, na jejichž základě bylo přijato rozhodnutí o přerušení vyšetřování; nebo
- c) rozhodnutí o přerušení vyšetřování bylo učiněno na základě neúplných nebo nepřesných informací poskytnutých podnikem.

KAPITOLA VII

PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

Čl. 46

(1) Jestliže se podnik účastní dohody narušující soutěž a provádí ji, Antimonopolní úřad nařídí zákaz pokračovat v provádění dohody, zabaví nezákonný zisk a uloží pokutu

ve výši 1 až 10% obratu podniku za předchozí rok. Pokud nebyla dohoda narušující soutěž provedena, Antimonopolní úřad může uložit pokutu nepřesahující 500 000 RMB.

(2) Jestliže podnik dobrovolně ohlásí uzavřenou dohodu narušující soutěž a Antimonopolnímu úřadu poskytne důležité důkazy, Antimonopolní úřad je oprávněn uložit mírnější trest nebo upustit od potrestání.

(3) Jestliže dohoda narušující soutěž byla uzavřena za pomoci hospodářského sdružení podniků mezi podniky téhož odvětví, Antimonopolní úřad uloží sdružení pokutu nepřevyšující 500 000 RMB. V případě závažného porušení antimonopolního práva může správní orgán oprávněný k registraci sdružení toto sdružení rozpustit.

Čl. 47

Jestliže podnik zneužije dominantního postavení, Antimonopolní úřad přikáže nepokračovat v takovém zneužití, zabaví nezákonný zisk a uloží pokutu v rozmezí 1 až 10% obratu podniku za předchozí rok.

Čl. 48

Jestliže podniky uskuteční spojení v rozporu s tímto zákonem, Antimonopolní úřad nařídí nepokračovat v uskutečňování spojení a během stanovené doby odprodat podíly nebo majetek, převést podnikání nebo přijmout jiné opatření k obnovení tržní situace před uskutečněním spojení, a může uložit pokutu nepřevyšující 500 000 RMB.

Čl. 49

Výše pokuty uložená dle čl. 46 až 48 je určena na základě posouzení faktorů jako povaha, rozsah a trvání protiprávního jednání.

Čl. 50

Jestliže monopolistické jednání způsobilo škodu jiným entitám nebo fyzickým osobám, podnik nese za své jednání občanskoprávní odpovědnost.

Čl. 51

(1) Jestliže správní orgán nebo organizace zmocněná zákony nebo nařízeními k výkonu pravomoci při správě věcí veřejných zneužije své pravomoci k vyloučení nebo omezení soutěže, nadřízený správní orgán nařídí nápravná opatření a rozhodne o

potrestání vedoucích pracovníků a jiných přímo odpovědných osob. Antimonopolní úřad může nadřízenému správnímu orgánu předložit návrhy k řešení situace dle zákona.

(2) Jestliže jiné zákony nebo nařízení upravující správní orgány a organizace zmocněné zákony nebo nařízeními k výkonu funkce správy věcí veřejných stanoví jinak, použijí se tato speciální ustanovení.

Čl. 52

Jestliže v průběhu inspekce a vyšetřování Antimonopolním úřadem podnik odmítne poskytnout relevantní materiály a informace, poskytne podvodné materiály nebo informace, schová, zničí nebo odstraní důkazy, nebo je odmítne vydat nebo jinak brání vyšetřování, Antimonopolní úřad nařídí zjednání nápravy, uloží pokutu nepřevyšující 20 000 RMB v případě fyzických osob a 200 000 RMB v případě entit; a v případě závažných okolností uloží Antimonopolní úřad pokutu ve výši 20 000 až 100 000 RMB v případě fyzických osob a 200 000 až 1 000 000 RMB v případě entit; v případě spáchání trestného činu nesou podniky trestní odpovědnost.

Čl. 53

(1) Jestliže podnik nesouhlasí s rozhodnutím Antimonopolního úřadu dle čl. 28 a 29 tohoto zákona, podá nejprve návrh k přezkumu rozhodnutí v přezkumném řízení; jestliže nebude souhlasit s rozhodnutím vydaným v přezkumném řízení, je oprávněn podat žalobu ve správním soudnictví dle zákona.

(2) Jestliže podnik nesouhlasí s rozhodnutím Antimonopolního úřadu jiným než popsaným v odst. 1, může podat návrh k přezkumu rozhodnutí v přezkumném řízení nebo podat žalobu ve správním soudnictví dle zákona.

Čl. 54

Jestliže pověřená úřední osoba Antimonopolního úřadu zneužije své moci, zanedbává své povinnosti, dopouští se nekalostí pro osobní prospěch, nebo zveřejní obchodní tajemství, o němž se dozvěděla v průběhu prosazování zákona, čímž se dopustí trestného činu, bude jí uloženo disciplinární opatření dle zákona.

KAPITOLA VIII

DOPLŇUJÍCÍ USTANOVENÍ

Čl. 55

Tento zákon se nepoužije na jednání podniků při výkonu jejich práv duševního vlastnictví v souladu se zákonem a prováděcími předpisy upravujícími práva duševního vlastnictví; nicméně zneužití výkonu práv duševního vlastnictví k vyloučení nebo omezení soutěže bude podléhat tomuto zákonu.

Čl. 56

Tento zákon se nepoužije na sdružení nebo spolupráci zemědělských producentů nebo zemědělských ekonomických organizací při jejich obchodních činnostech jako produkce, zpracování, prodej, přeprava a skladování zemědělské produkce.

Čl. 57

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. srpna 2008.

Shrnutí

Čínské antimonopolní právo ve světle soutěžního práva Evropské unie: komparativní pohled.

Předmětem předkládané práce je komparace čínského antimonopolního práva a soutěžního práva EU. Práce usiluje o identifikaci stop soutěžního práva EU v čínském antimonopolním právu a následnou analýzu takto převzatých institutů za účelem určení, zda mají ve zkoumaných právních rádech stejný normativní dosah.

První část práce poskytuje stručný úvod do historie antimonopolního práva v ČLR vůbec. V následujících kapitolách je přistoupeno k analýze jednotlivých ustanovení AMZ, případně jeho prováděcích předpisů, jež jsou po krátkém představení evropské úpravy srovnávány se soutěžním právem EU. Nejprve je pojednáno o základních principech a definicích, jež se uplatňují ve všech pilířích antimonopolního práva a následně je přistoupeno k analýze dohod narušujících soutěž, zneužití dominantního postavení a spojování podniků. S ohledem na význam efektivního prosazování antimonopolního práva je krátká kapitola věnována i roli soudů v čínském antimonopolním právu.

Závěr práce shrnuje oblasti čínského antimonopolního práva, jež byly formovány pod vlivem soutěžního práva EU a hodnotí, do jaké míry jsou převzaté instituty v čínském kontextu modifikovány. Největší vliv evropského práva byl identifikován v oblasti zneužití dominantního postavení, kde čínská právní úprava až na drobné výjimky plně vychází z evropského vzoru. Oblast dohod narušujících soutěž sleduje teoretická východiska soutěžního práva EU, avšak kvůli nedůslednému převzetí některých institutů vykazuje koncepční odlišnosti. Nakonec v oblasti spojování podniků lze přes shodná normativní východiska identifikovat výrazný vliv místních podmínek promítajících se do samotné normativní úpravy, ale také do rozhodovací praxe.

Výsledkem práce je zjištění, že čínské antimonopolní právo bylo silně formováno pod vlivem soutěžního práva EU, když v oblasti normativní srovnávané právní řády s výhradou vybraných koncepčních odchylek nevykazují výrazné odlišnosti. Nicméně vzhledem k rozdílnému hospodářskému, politickému a společenskému prostředí se čínská aplikační praxe s evropským vzorem rozchází a zákonné instituty jsou výkladovou praxí často modifikovány.

Summary

Chinese Antimonopoly Law in the Light of Competition Law of the European Union: Comparative Perspective.

The subject of the thesis is the comparative analysis of Chinese antimonopoly law and competition law of the EU. The thesis aims to identify the traces of the competition law of the EU in Chinese antimonopoly law as well as analyze transplanted legal concepts, in order to determine, whether these concepts are endowed with the same normative reach.

The first part of the thesis provides brief introduction into the history of antimonopoly law in PRC. Following chapters analyze relevant parts of AML and implementing regulation, which are after short description of the corresponding arrangement in European law compared with the latter. General principles and definitions, which are applicable in all pillars of competition law, are dealt with in the first place. Further the analysis of the agreements restricting competition, abuse of dominance, as well as mergers of undertakings follows. With regard to the importance of effective application of antimonopoly law in practice, a short chapter is also devoted to the role of courts in implementation of antimonopoly law in PRC.

The closing part sums up the pillars of competition law, which have been built on the model of the competition law of the EU and evaluates, to which extent the transplanted legal concepts divert from its model and are modified in practice. The greatest influence of European law was identified in the area of abuse of dominance, where the Chinese regulation with the minor exceptions fully follows the European pattern. The area of agreements restricting competition follows theoretical foundation of European law, however due to the imprecise adoption of certain legal concepts evinces minor inconsistencies. Finally, in the area of concentration of undertakings despite the same theoretical foundations significant influence of local conditions can be identified not only in normative basis, but also in practical application.

The thesis concludes in finding that Chinese antimonopoly law has been formed under the strong influence of competition law of the EU, since the normative grounds to a large extent overlap. Nevertheless, due to the difference in economic, political and social environment, the Chinese application practice tends to depart from European

model and the same normative legal concepts are often modified through different interpretation.

Klíčová slova

soutěžní právo Evropské unie, čínské právo, dohody narušující soutěž, zneužití dominantního postavení, spojování podniků

Key words

competition law of the European law, Chinese law, agreements restricting competition, abuse of dominance, concentration of undertakings